

ოლე

მწერალთა ასოციაცია
„ლიტერატურული კახეთის“ გამოცემა

The Literary Magazine OLE

ჟურნალი გამოდის 2004 წლის ივნისიდან
ISSN 1512-3995

ოლე – ბრყენა, გინა მოგრძე ტყე ველთა შუა
სულხან საბა

ოლე – ახომი საჩრდილობლად დატოვებული
ხე
ქართული ენის განმარტებითი ლექსიკონი

ოლე – გიორგი ლეონიძის პოეტური შედეგები

მთავარი რედაქტორი

აკაკი დაუშვილი

რედაქტორები

ფარნა რაინა
ნუნუ ძამუკაშვილი

მხატვრული რედაქტორი

სოფიო ქელიძე

მისამართი: 2200 თელავი
ერეკლე II-ის გამზირი №6
III სართული
მობ: 555 46 44 29
მწერალთა ასოციაცია
„ლიტერატურული კახეთი“
მობ: 558 48 24 80

მასალების გამოგზავნა შეგიძლიათ
ელექტრონული ფოსტით
E-mail: akakidau@mail.ru

ჟურნალ „ოლეს“ წინა ნომრების წაკითხვა
შეგიძლიათ საქართველოს პარლამენტის
ეროვნული ბიბლიოთეკის საიტზე www.nplg.gov.ge —
ციფრული ბიბლიოთეკა „ივერიელის“
ვებგვერდზე.

„ოლეს“ რედაქციაში შემოსული მასალა
არ რეცენზირდება და ავტორს არ უბრუნდება

ჟურნალი „ოლე“ გამოიცემა თელავის მუ-
ნიციპალიტეტის მერიის (მერი ბატონი **ლევან
ანდრიაშვილი**), თელავის მუნიციპალიტეტის
საკრებულოს (თავმჯდომარე ბატონი **თენგიზ
მთვარელიშვილი**) მხარდაჭერით.

დაიბეჭდა გამომცემლობა „მერიდიანში“

გარეკანის პირველ გვერდზე ვანო გოცირიძის ნახატი

№6, (65), 2023

დეკემბერი

გამოდის სამ თვეში ერთხელ

„ოლე“ ლიტერატურული ჟურნალი

შინაარსი

პრემია „საგურამო“

2. აკაკი დაუშვილი. საპრემიო სიტყვა

მხატვრული ლიტერატურა

3. ფარნა რაინა. კატრენები

22. ლანა მანველი. სად არის ბედნიერება.
რომანი

29. თინათინ თელაველი. ლექსები

31. ნინო კამუკაშვილი. სტუმრად მანანა
ბაბოსთან. მოთხრობა.

33. ივანე კავლიაშვილი. ორი მოთხრობა

37. პოპტ პოპტიშვილი. ლექსები

40. ზაირა მინდალი. თონის დღე, ანუ –
სოფლის იდილია... მინიატურა

42. ნათელა ჟურციკიძე. ლექსები

ათი პოეტის თითო ლექსი

44. ნუნუ კამუკაშვილი, თამარ

კოვლიშვილი, ანა მანოშვილი, ნათელა
ჟურციკიძე, თეა ყავრალიშვილი, ნოდარ
იაგორაშვილი, აკაკი გიქინაშვილი,
ლარეჯან ჭანკოტაძე, კახაბერ
კავლიაშვილი, გიული ჩინიაშვილი

გავშვებისთვის საკითხავი

50. აკაკი დაუშვილი. მცივანა თოვლის
ბაბუა. მოთხრობა

მწერლის წერილი მოსწავლეებს

52. მაია გვიჩია. ცხოვრება ერთხელ
გეძლევათ და ის ტყუილად არ უნდა
გაფლანგოთ

თარგმანი

55. ფაზილ ისკანდარი. უმადური დამნაშავე.
მოთხრობა. თარგმნა გიზო ზარნაძემ

კრიტიკა-პუბლიცისტიკა

62. ნინო დარბაისალი სტრონი. ბიოგრაფია
ანუ მანძილი პოეტად დაბადებიდან – პოეტად
ქცევამდე

მწერალთა ახალი თაობა

64. ნუნუ კამუკაშვილი. მოდის მწერალთა
ახალი თაობა

8 ნომბერს, ილია ჭავჭავაძის დაბადების დღეს, საგურამოს სახელმწიფო მუზეუმში ჩატარდა პრემია „საგურამოს“ დაჯილდოების საზეიმო ცერემონია. აკაკი დაუშვილს ეს საპატიო ჯილდო მიენიჭა ნომინაციაში – საბავშვო მწერლობა. ყოველწლიური ლიტერატურული პრემია „საგურამო“ დაარსდა 2003 წელს. გთავაზობთ აკაკი დაუშვილის საპრემიო სიტყვას.

2

ილიას და მამულიშვილობის ნავსაყუდელი

პრემია „საგურამო“, რომელიც ილია ჭავჭავაძის დაბადების დღეს გადმომეცა, სიამაყით მავსებს და კიდევ უფრო მეტ პასუხისმგებლობას მანიჭებს მკითხველის წინაშე.

ილიას კარ-მიდამოს უამრავი გამოჩენილი ქართველი თუ უცხოელი სტუმრობდა და იმართებოდა გულახდილი, მძაფრი საუბრები ქვეყნისთვის მნიშვნელოვან საკითხებზე, ამდენად, არ შეიძლება აქ ამოსულს პესიმისტური აზრები მოგეძალოს და საქართველოს მომავალს იმედით არ შეხედო. ილია ჭავჭავაძის საგურამოს მამული იმედის და მამულიშვილობის ნავსაყუდელია და ამიტომაც მოუხარია აქეთ-კენ ყველას – დიდსა თუ პატარას.

ზუსტად არ მახსოვს ილიას სამუშაო მაგიდა პირველად როდის ვნახე. ალბათ ათი წლის

ასაკში, როდესაც სკოლიდან ექსკურსიაზე წამოგვიყვანეს. მაგიდასთან ერთად ის ჯადოსნური გარემოც დამამახსოვრდა, რომელიც მონივნების გრძნობას გვიჩენდა. სკოლის დამთავრებამდე კიდევ რამდენჯერმე ვიყავით ილიას სავანეში. სხვა ადგილებში, მასწავლებლები ჩვენს დაწყნარებას ამაოდ ცდილობდნენ, საგურამოს მადლიან მიწაზე კი ყველანი თავისდაუნებურად მოკრძალებით ვიქცეოდით.

ადრეული ბავშვობის წლებში ილია ჭავჭავაძე ჩვენს ცნობიერებაში ლექსი „გაზაფხულის“ საოცარი სტრიქონებით შემოვიდა: „ტყემ მოისხა ფოთოლი...“, მერე და მერე კი შესაშური ოსტატობით გამოძერწილ პერსონაჟებს გავეცანი, ბოლოს კი პუბლიცისტიკაც წავიკითხეთ. ასე თანდათან, ასაკის მატებასთან ერთად, ილია ჭავჭავაძე წარმოგვიდგაროგორც ჩინებული მწერალი, დიდი ეროვნული მოღვაწე და მთელი სისავსით გავაცნობიერეთ რა მასშტაბის ავბედითი ტრაგედია დატრიალდა წინამურში, მოურჩენელი ჭრილობა რომ დაგვიტოვა თითოეულ ქართველს.

ილია ჭავჭავაძის მამულს ერთი განსაკუთრებული თვისება აქვს, ყველას პატრიოტული გრძნობით აღავსებს. ილიას სავანეს დღესაც მნიშვნელოვანი ზეგავლენა აქვს საქართველოზე და ამ ზეგავლენის ერთი საუკეთესო გამოხატულება ყველასთვის სანატრელი და საპატიო „საგურამოს“ პრემიაა.

მადლობა პრემიის დამფუძნებლებსა და ორგანიზატორს, ბატონ ანდრო ბედუკაძეს. საპრემიო კომისიის წევრებს.

ვულოცავ ლაურეატებს დღევანდელ დღეს.

ილიას გზით სიარული ქვეყნის გადარჩენის და გამარჯვების გზაა.

**ფარნა
რანა**

ვითარება ზენა,
რომ ქარგავს
მზით წას...
და... სინჯისე
იმკვიდრემს –
ირგვლივ,
რა დიადია, –

სიეროხლეს
ვფიქვს,
ვინც –
საქმეს ადგამს
სიმართლის
გვირგვინს...

ფ. რანა

კატრენები

ტრილოგიის ახალი ციკლი

დავლორავ!!!..

მიყვარს!!!..

ვეთაყვანები!!!..

დავლოცავ: ვინაც –
სიბრძნის
სხივს მოსცრის, –
მიყვარს: ილიას –
დარად მისნობა...
ვეთაყვანები:
უფლის,
სიცოცხლის,
და... სიყვარულის –
მარადისობას!!!..
15. XI. 2023

ჩემო მამულო!..

მნამს, ვიცი, –
დავწვავთ –
დარდის ამ ულოს,
არ ვკარგავ –
იმედს, –
ძალით განგების...
სშირად,
ტკივილით,
ჩემო მამულო,
შენზე ფიქრებში –
დავიკარგები...
25. X. 2023

მარადიული დიდება!..

რა დიადია, –
როცა სიბრძნე – მზისებრ,
ბრწყინდება,
შენ შემოგველე –
სიყვარულის დღეთა
მაყარო...
მარადიული კურთხევა და...
ლოცვა,
დიდება,
ვინც შექმნა აზრი, –
სიცოცხლის და...
მთელი –
სამყარო...
11. XI. 2023

ნეტავ!..

ნეტავ!!!.. და...

ნეტავ!!!..

სულ გაქრეს,
ნეტავ,
ხსენებაც –
ომის...
არ იყოს, –
ნეტავ,
ომებით –
ფლასი...
თვალეებს

ალარვინ ახელდეს, –
წყრომით...
ვიცოდეთ, –
ყველამ,
სიცოცხლის –
ფასი!!!..
12. X. 2023

რეკოლუციის –

სპექტაკლი

დამთავრდა!!!..

უნდა დამთავრდეს
დრო, – ყოფნის –
ზამთართან,
გზა –
ჩვენვე მოვძებნოთ, –
თვით მოვა
არსით...
რეკოლუციის –
სპექტაკლი
დამთავრდა...
და...
უნდა ქვეყანამ
იცვალოს –
არსი!!!..
22. X. 2023

საქართველოს...

ეჭე! –
 ბევრს სურდა:
 ეგ ხატი –
 ფეხქვეშ გართხმული
 ენახა, –
 ეჯიჯგნა,
 ეჭრა,
 ეკუნა,
 ენამა,
 ეწვა,
 ელახვრა...
 სიავით –
 სულის ლაჟვარდი,
 მინც, ვერავინ,
 შელახა...
 შენა ხარ:
 ჩვენი ცრემლები...
 და...
 უკვდავებაც –
 შენა ხარ!!!..

რატომ წყხს?!..

რატომ წყხს, –
 მზის ქვეშ,
 ერიც და...
 ბერიც?!..
 მადლია –
 ცოტა,
 ბევრია –
 ცოდვა...
 ბოროტი არის –
 ბევრზედაც,
 ბევრი...
 ხოლო, კეთილი –
 ცოტაზეც,
 ცოტა...
4. X. 2023

ვაგლახს, –

მზეც ღა...

სიყვარულო –

გაყიდულო!!!..

ფიქრო... დარდო...
 და... ტკივილო, –

ათასერთო,
 ჯომოლუნგმად აღიმართე, –
 განა – მდაბლობ?!..
 რა გიშველო, –
 გაყიდულო –
 აფხაზეთო?!..
 რა გიშველო, –
 გაყიდულო –
 სამაჩაბლო?!..

P.S.
 ვაგლახ, აზრო,
 ვაგლახ, ჭკუავ, –
 ყაყიტულო?!..
 ვაგლახ, –
 მზეც და...
 სიყვარულო –
 გაყიდულო?!..
15. XI. 2023

ფული ქრეულა –

ჭახტად...

სამყარო მტრული –
 გახდა, –
 გამრავლებულა –
 თული...
 ფული ქცეულა –
 ტახტად...
 და... ყოფნა –
 რთულზეც
 რთული...
08. XI. 2023

შენ, უნდა მოკლა –

სიკვდილი, –

თვითონ...

სიცოცხლე, – ზოგის –
 ქარია,
 მტვერი...
 ფიქრებმა –
 წასვლის,
 რომ... ვერ რით –
 გფლითონ,
 ვერ უნდა მოგკლას –
 სიკვდილმა, –
 ვერ რით,

შენ, უნდა მოკლა –
 სიკვდილი, –
 თვითონ...
18. IX. 2023

მწერლობა –

მზეც!!!..

უსულ-უგულოდ,
 ყოფნა არის –
 სიცოცხლე:
 მგლოური...
 ვამბობ:
 მეთავედ,
 მეთათავედ,
 ეპოქის ქარო...
 მწერლობა მზეც, –
 ერის სული...
 და... ერის –
 გული, –
 სათავე:
 სიბრძნის,
 სიყვარულის,
 სიკეთის წყარო...

P.S.
 მწერლობა მზეც,
 არასოდეს –
 უკუნის მტვერი,
 მწერლობის მტვერი
 არის –
 მზის და...
 სიცოცხლის მტერი!!!..
21. VIII. 2023

ქართველი...

თუკი –
 არ იცნობთ,
 მე გაგაცნობთ –
 ჭეშმარიტ
 ქართველს, –
 მზით,
 სიყვარულით,
 სილამაზით,
 და... სიბრძნით –
 მდიდრებს...
 თავისას –
 არვის,
 არასოდეს,
 არაფერს

ართმევს...
სირცხვილის
უფრო ეშინია,
სიკვდილის –
ვიდრე...
3. XI. 2023

რად არ იყიან?!..

გარეშე – სიბრძნის,
სიმართლემ –
იკლო, –
სიბნელე ხოა:
სინათლის –
მტერი?..
რად არ იციან –
ჭუკომ და...
ნიკომ?! —
მწერალი როა:
მოდღვარი, –
ერის...
21. XI. 2023

ავმზევდები და...

გავდიადდები !!!..

დავცემ... დავამსხვრევ:
დროის –
არტახებს, –
ავმზევდები და...
გავდიადდები...
დავწვავ... დავნაცრავ –
ლამეს, –
გადავხევ:
ჩემი ლექსების –
განთიადებით!!!..
10. VIII. 2023

ვფიქვავ...

მალა, – მინაზე,
დაბლაც, – ვინც არი,
თუ, იგრძნობს –
ჩემგან,
სიკეთის ვნებას,
ვფიცავ, –
თუ, რამ, არს –
დასაფიცარი,

ზურნა რაინა

მე, –
თავს არ მივცემ –
სიცოცხლის ნებას
19. XI. 2023

შეგონება...

სიცოცხლე,
რომ არ გექცეს –
იარად,
და... შენც,
არ იქცე –
ფოთლად,
ფათალოდ,
დრო –
ერთი დღით და...
წუთით
კი არა,
ათასი წლობით
უნდა –
გათვალო...
27. X. 2023

დასაბამიდან...

დასაბამიდან,
რაც მოვდივართ, –
ავად, თუ –
კარგად,
ვინ – ეკალია, –
წუთისოფლის...
და...
ვინ კი – ვარდი...

ვინ –
ლამით ქარგავს, –
დროის ფარდაგს, –
და... ვინ, მზით –
ქარგავს?!..
ნინ იყურება, –
ვინ –

ერთი დღით?!..
ვინ –
მილიარდით?!..
26. X. 2023

კატრენი...

სიმართლეს,
სიბრძნეს –
მზით ვყვები...
და... მარადიულ
რტოდ ივლის...
კატრენში ჩავსვი –
სიტყვები, –
მარგალიტებად
წყობილი...
15. IX. 2023

სიღიაღე და..

არარაობა...

უნდა გეტკინოს –
შენც,
თუ იტყვის –
ვინმე,
„ვაიმეს,“
ზე – მზედ ასწევნ
შენს ღირსებას, –
სიკეთის მძლოლო...
არარაობა
განა, უფრო,
არის –
„რაიმე“?!..
„მეთი“ ვინც ცოცხლობს,
თავის თავზე,
ვინც ფიქრობს, –
მხოლოდ...
25. X. 2023

რაოდენ –

ვცოდავთ?!..*

ტკივილით ვამბობ –
საყვედურს, –
მარტივს,
ხან, –
რატომ ვიღებთ
კისერზე –
ცოდვას?!..
ნიჭს არ მივაგებთ –
გულსა და...
პატივს, –
რამდენჯერ ვცოდავთ?!..
რაოდენ –
ვცოდავთ?!..
16. XI. 2023

*აი, ეგ ზომ, სამწუხარო მაგალითი ადამიანთა გულგრილობის, სიკეთისათვის – უმადურობის, სიდიადისათვის – თვალების დაბრმავეების, ყურების დაყრუებისა და ენის დადუმების, – სიცოცხლეში – გენოსების, მაგრამ... სიკვდილის შემდეგ აღიარების: ამერიკელი მწერლის – ედგარ ელან პოსი, ავსტრიელი მწერლის – ფრანც კაფკასი, ქართველი მხატვრის – ნიკო ფიროსმანის, ფრანგი მხატვრის – პოლ ეჟენ. ანრი გოგენის, პოლანდიელი მხატვრის – ვისენტე ვან გოგისა და რუსი კომპოზიტორის – სერგეი რახმანინოვის...

საქმე ის არის

ვიცი, ზეიმობ, –
ზოგჯერ,
ნიკეთი,
მტერია შენს წინ,
განა – ფერია?..
საქმე ის არის, –
სძლიო –
სიკეთით,
მტრობით, რომ სძლიო,
არაფერია...

სიდიადე...

სიბრძნედ ნაკალმარს
მიღეთი –
ლოცავს,
ნათელი ადგას, –

მინის და...
ცა – მზის...
სიდიადეა, –
სიყვარულს, როცა –
წარუვალობის
ბეჭედი
აზის.
13. X. 2023

სწორუპოვარო, –

ღიადო,

დავით !!!..

იყავ, ვითარცა –
ქართველი
ზევის,
სიყვარულის და...
სიკეთის –
მზე სვი...
იყავ – ღმერთკაცი, –
ღრო რისხე –
ავი...
და... განათენე –
ლამენი, –
შავი...
მეფეთა-მეფე, –
ღიადო,
დავით,
სწორუპოვარო:
მხარ-მკლავით,
თავით!!!..
04. IX. 2023

მე, მისით მივწვდი

ღირსების –

მწვერვალს...

უსიყვარულოდ, –
წამითაც,
ვერ ვარ...
და... პოლარეთშიც –
მზესავით მათობს...
მე, მისით, მივწვდი –
ღირსების
მწვერვალს, –

სიბრძნის,
სიკეთის –
ჩაუმქრალ მნათობს...
09. IX. 2023

თელავი

ეს, – ოლიმპოა,
აქ, ღრო –
არა ქრის...
მინდა, რომ სწამდეს –
ზემდეგს და...
ქვემდეგს...
მინდა სახელი, –
ჩემი –
ქალაქის:
გაბრწყინდეს უფრო, –
მზის დარ და...
მზემდე...

P.S.

თელავი მიყვარს...
და... მიყვარს, –
ისე,
სულშიც და... გულშიც
მიღელავს –
ზღვისებრ...
29. VIII. 2023

მაოყებს..

საოცარია –
სიცოცხლეც და...
წუთისოფელიც, –
უხსოვარ ღროდან,
ზოგი, დღესაც –
მზისებრ,
გიზგიზებს...
ვინ –
წყვდიადია სულით,
ვინ კი –
შუქის მომფენი,
ზოგისა –
სიბრძნე მაოცებს და...
ზოგის –
სიგიჟე...
18. XI. 2023

ბედნიერება, –
უფრო...

ცხოვრება, მუდამ, –
ფიქრს ფიქრზე
მაშლის,
დამემონებება –
სულორიც*,
სხალთაც...**
ვარ ბედნიერი, –
მე, უფრო,
მაშინ,
სიკეთე ძალმიძს,
როდესაც, –
სხვათა...
29. IX. 2023

*მდინარე ვანის რაიონში, –
რაიონის მარცხენა შენაკადი.
**მდინარე ხულოს რაიონში,
– აჭარის წყლის მარცხენა
შენაკადი.

თავისუფალი
საქართველო...

დამცემია გულზე
დარდის –
ლოდი,
ველარ მოვრჩი ნატვრის გზებზე
ჩანჩალს...
გელოდები, –
მოდის მალე,
მოდის,
მოლოდინის
დასასრული
არ ჩანს...
20. 08. 2023

ნოსტალგია...

დედამინაზე –
ნუთუ,
შუღლი გამეფდა, –
ირგვლივ?!..
წარსულს ჩაბარდა –
ნუთუ, აზრი...
და... სიბრძნით
ჭვრეტა?!..

XXI საუკუნეს
რომ ვადგამთ –
გვირგვინს,
სად დაიკარგა:
ღირსება და...
სინდისი, –
ნეტავ?!..

P.S.
ნუთუ, –
სატანა, სამყაროზე,
ზეიმით –
დადის?!..
ასე, რომ ღელავს –
ოკეანე, –
ფიქრის და...
დარდის?!..
10. 11. 2023

არჩევანი...

რამდენის სულში –
სატანა
დახტის?!..
ვინ –
მგლობს და...
მელობს?!..
ტურობს და...
დათვობს?!..
სჯობია: დათმო –
სიცოცხლეც,
ტახტიც,
ვიდრე –
ღმერთი და...
სინდისი
დათმო...
13. 09. 2023

ნეტავ სადამდე?!..

ნეტავ, როდემდე?!..

კვლავ, ვიმეორებ:
ათჯერ,
ათასჯერ,
მოთმენის
ყველა ძაფი –
ილია...
ჩემი ხმა
რისხვით სწვდება –

ცათა ჭერს:
რამდენჯერ
უნდა მოვკლათ –
ილია?!..

P.S.
ჯვარცმული მინა
სანამ გოდებდეს?! –
ნეტავ, სადამდე?!..
ნეტავ, როდემდე?!..
12. 08. 2023

სიტყვა –

ენაზე სკუპდება,
როჯა...

სიტყვა, –
ენაზე სკუპდება,
როჯა –
მზის ელვარებით
ალავს არაკებს...
ლექსები –
ლამაზ სიცოცხლეს
ლოცავს...
და... სიყვარულზე
ალაპარაკებს...
18. 08. 2023

ვისთვის?..

მინდა სამყაროს
მნედ, რომ –
ვუმეკვლო, –
ვინ, თქემით –
ღელავს,
ხოლო,
ვინ – გვალვით...
ზოგისთვის თუ, ვარ –
ვარდი, –
უეკლო,
ზოგისთვის –
მეხი,
ელვა,
გრიგალი...
16. 11. 2023

შური...

ვერლიბრი და ჰიპერმეტრია

შური – სიავის,
სულმდაბლობის,
შური – სიბნელის
ნიშანიაო... ამბობენ და...
ალბათ, ასეა...
ასე ჩათვალეთ,
იგი, ჩემში –
მანც, იბნევა...
და... შურით სავსე, –
გატეხილი,
ვდგავარ თასივით...

P.S.1.

არა, არა მშურს, –
არასოდეს,
ვფიცავ, საერთოდ,
სიმდიდრე – სხვისი,
ცოდნა – სხვისი,
და... სილამაზე...

P.S.2.

არა, არა მშურს, –
არასოდეს,
ვფიცავ, საერთოდ,
ზევსობა – სხვისი,
პერობა – ტახტის,
და... სიზვიადე...

P.S.3.

მაგრამ... მშურს, ხოლმე,
თუ, სხვა არის:
ჩემზე უბრალო,
ალალი, – უფრო,
წრფელი, – უფრო,
უფრო-კეთილი...

ზოგჯერ...

შემომეჯანდა გული, –
ფიქრებით,
რა სტკივა –
ამ გზას?!..
ამ ბარს?!..
ან, ამ მთებს?..
ხან, თუ, –
ტკივილით,
ჩუმად –

მივქრები,
ზოგჯერ, – ტკივილით –
ვინვი,
ვანათებ...
07. 10. 2023

რა დიადია...

რა დიადია, –
მზით, რომ...
ივსება –
გული... და...
იმედს არ კარგავ, –
ხვალის...
შენი –
სიკეთეც,
შენი –
ღირსებაც,
შენვე, რომ გაძლევს –
სიცოცხლის
ხალისს...
02. 10. 2023

როგორც –

არასდროს!!!.

მზისქვეშ გამრავლდა –
კვაჭი,
კვაჭილო,
ბევრჯერ, –
სიცოცხლეს მოსძოვს –
კმარას დროც...
და... რომ...
არ გავქრეთ,
რაა –
საჭირო?..
დღეს, –
ფიქრი გვინდა,
როგორც –
არასდროს!!!.

P.S.

ხან, –
კოცნით მოდის –
ჯალალედინი...
ყოფნა-არყოფნის
დგას – ჯვარედინი...
10. 11. 2023

ზოგჯერ...

ჯოჯოხეთია –
ნლები, როცა,
და... უნდოც, ბევრი,
ბენვის ხიდებზე
უნევთ გავლა
ამ მიწის
მკვიდრებს...
ხომ, არის, ზოგჯერ,
დრო –
მრისხანეც,
დაუნდობელიც,
მშვიდობის –
უფრო ემინიათ,
ომისა –
ვიდრე...
17. 11. 2023

სიკვდილზე

მეტად...

უსულო ქვასაც
აღმობდება სიტყვა:
„ვაიმე“...
სულის მზეს ვინმე,
როცა –
იშრობს,
იქრობს და
ივნებს...
სიკვდილზეც, უფრო,
მეტად შემძრავს –
თუკი,
რაიმე,
ღირსებას
ფულზე ახურდავებს,
როდესაც,
ვინმე...
09. 10. 2023

გულით, თვალკენით...

ფიქრში... განცდებში, –
სიყვარულის,
ნლებს –
ნლები მიჰყვება...
და... დღეს,
ფინიშთან, –

სიცოცხლისა,
ფეხს უკან –
ვითრევ...
გულით, თვალებით
საუბარი
უფროვე მიყვარს,
ვრცელი,
ლამაზი
და... ბრჭყვიალა
სიტყვებით, –
ვიდრე...
19. 08. 2023

უთქმელად –

ნათქვამი

თითქოს, გვეახლა –
სიზმარი, –
უხნო...
და... გაგვიფრინდა –
ნამსვე, –
უთმენი...
სიტყვა არ გვითქვამს,
ვიყავით –
უხმოდ,
არაფერი კი დაგვრჩა –
უთქმელი...

მიყვარს...

ცა მიყვარს –
მზით და...
მთვართა,
სხივების –
თესვა, – უბნებად...
მიყვარს, როდესაც –
თვალი-თვალს,
გული-გულს
ესაუბრება...
04. 10. 2023

სურვილი...

სიცოცხლეს მივცემ
ავ-კარგის
გამრჩევს,
ნეტავ, –
სიბრძნის მზე

ყველას
კმაროდეს...
სხვას –
ბოროტების ვალში
დავრჩები,
სიკეთის ვალში –
არვის,
აროდეს...
20. 07. 2023

ზოგჯერ...

რა ვთქვა, –
ეპოქის,
და... დროის –
ცოცხო,
ფიქრის და... განცდის
ალმურის –
დებით?!..
მე, ზოგჯერ,
სხვისი სიცოცხლით
ვცოცხლობ...
მე, ზოგჯერ,
სხვისი სიკვდილით
ვკვდები...
15. 10. 2023

მიყვარს...

მიყვარს... და...

მიყვარს...

მიყვარს –
სიტყვას, რომ
სიბრძნე
ცის ერთვის...
მიყვარს –
სახელს რომ
მზესაქმე
ლოცავს...
მიყვარს სიცოცხლე, –
აი,
ისეთი,
ვერაფერს აკლებს –
სიკვდილი,
როცა...
21. 08. 2023

ბედნიერება

ბედნიერებას,
სიდიადეს,
ვინ, რით –
ვიმკვიდრებთ?..
დასაბამიდან, –
ვინ – უკუნით,
ვინ – მზით
ივსება?..
ბედნიერება –
ზოგს ჰგონია:
ხვეჭა,
სიმდიდრე,
ბედნიერება, –
თუ, რამ, არის,
არის –
ღირსება...
12. 11. 2023

წარმავალი და...

წარსული...

დასაბამიდან, –
ჯვარცმულ ბედზე
რამდენი –
ჩივის?!..
რამდენის ყოფნაც
და.. სიცოცხლაც –
ამაოდ
გაცვდა...
წარმავალია:
განძიც,
ტახტიც,
წოდებაც,
ჩინიც...
წარსულია –
სიყვარულის:
გრძნობაც და...
განცდაც...
30. 10. 2023

სიყვარული

მზესიყვარულით –
სულიც,
გულიც
მზისებრ ივსების...
მოჩვენებითი ანთებს:
ტკივილს,

დარდასა და...
ურევებს...
სიყვარულია –
მარადისი, –
სულთა ღირსების...
თუმცა, –
ფარატიანა სიყვარულიც
არსებობს, –
თურმე...
20. 11. 2023

მეროღებთან !!!..

ცხოვრება ხოა:
შრომა,
გარჯა,
ფიქრიც და...
ოფლიც?..
და... დედამინაც, –
ყველას, თუმცა,
თანაბრად –
სუფრობს,
მეცოდებთან: ლატაკები –
თავისი
ყოფნით...
ხოლო, მდიდრები –
უფრო, მეტად,
ათასჯერ...
უფრო...
08. 11. 2023

მე ვენაცვალე...

მე ვენაცვალე,
ვინაც,
მხოლოდ,
სიკეთეს ლამობს,
არარაობის –
ვინც არ არის:
უბრალო წინვი...
ვინც, უნებლიე –
შეცდომის და...
არცოდნის გამო,
სინანულის და...
ფიქრ-ტკივილის
ალმურით იწვის...
16. 08. 2023

როცა

იესოს ტკივილით

ვშფოთავ...

ჯვარს აცვამს, როცა, –
სულს და გულს –
წყენა,
როცა –
იესოს ტკივილით
ვშფოთავ,
სათქმელს, რომ...
ველარ ერევა –
ენაც,
მოვუხმო მინდა –
სიბრძნის მზეს, –
შოთას...

P.S.

„ჭირსა შიგან გამაგრება,
ასრე უნდა –
ვით ქვითკირსა“...
07. 10. 2023

ძნელზედაჯ,

უფრო –

ძნელი...

ეს, –
ხალხის სიბრძნე –
ძველზეც
ძველია,
გულზე მომდები, –
ვისთვის –
ალეების?..
გონის სიბრმავე –
უფრო,
ძნელია,
ასჯერ ძნელია,
ვიდრე –
თვალეების...
15. 09. 2023

ნეტავ...

ნეტავ, – სიბრძნის
ცაზე –
ამსვა...
მიყვარს სიბრძნით

ნათესავი...
ვანაცვალე –
წუთს და...
წამსაც, –
გულს გაფუჭილი –
მათესავით...
21. 09. 2023

მიყვარს...

მიყვარს, –
აზრი, რომ –
გვირგვინს იკეთებს,
ვუხმობ:
სიცოცხლის
ციდან – აისებს...
მიყვარს მზეგული,
მიყვარს სიკეთე,
მიყვარს სიბრძნე და...
სიდარბაისლე...
29. 10. 2023

გენია –

სტალინის...

გადაუარა სამყაროს, –
ალივით,
სიცრუემ უგნურთა,
ბრიყვთა და...
რეგვენთა...
და... მაინც,
შემორჩა გენია, –
სტალინის,
შემორჩა –
მითად და...
შემორჩა –
ლეგენდად...

P.S.

პლანეტას
სხივ-სიბრძნე
ველარ რით
უვლის – მზის, –
რადგანაც,
მას მართავს:
ძალა და...
ფულიზმი
05. 10. 2023

სიბრძნეა დიდი...

და... დიდზეც –

დიდი...

გონებას, რაიც –
ვნურთნიდით და...
ვზრდიდით,
ხომ, ვიცით, –
სიტყვაც –
ზოგჯერ, ჰგავს:
ატომს...
სიბრძნეა დიდი...
და... დიდზეც –
დიდი, –
რაი თქვა?!..
ვისთან?!..
როდის?!..
და...
რატომ?!..
06. 11. 2023

დანტე...

კოცონზე
უნდა დაენვათ –
დანტე, –
სიყვარული, რომ...
მინით და...
ცით ჰყვის...
ებრძოდა რადგან –
სიკვდილის
დამთესთ, –
უფალი:
სიბრძნის,
სიკეთის,
სიტყვის...
31. 10. 2023

ვინ?!... რატომ?!..

გულებს, რომ...
ცეცხლის ისრად –
მიესო,
ნეტავ, ამ კითხვამ,
სანამ –
იბოლოს?!..
ვინ?!.. რატომ –
აცვა ჯვარზე
იესო?! –
ჭეშმარიტების

მზე და...
სიმბოლო?!..

P.S.
სხივს მოფენს, –
ალბათ,
მშობელი ერი,
ვინ იყო –
სიბრძნის,
სიცოცხლის მტერი?!..
02. 11. 2023

ვიწრ...

მაყვალა გონაშვილს

სიცოცხლეს –
უფლის თვალებით
უმზერ...
რამდენჯერ, –
სევდაც
გბანდა იარას?!..
ვიცი, მაგ, სათნო,
ბულბულის
გულზე,
რამდენმა ზევაჟმა
გადავიარა?!..
20. 10. 2023

ქალი...

დასაბამიდან,
ვინაც –
მზით და...
სიცოცხლით
გვავესებს...
და... გულიც –
სრული სიყვარულის,
რომ იწვის, –
აღით,
მე ვფიქრობ –
ასე,
მე მნამს –
ასე,
და... მჯერა –
ასე:
ბედნიერების გვირგვინია –
ზეარსით,
ქალი...
03. 08. 2023

ნეტავ, შემეძლოს!!!..

ჩემი სიცოცხლის –
ნუთიც,
ნამიც
შენით კისკასობს, –
მზესიყვარულმა
შარავანდის მწვერვალზე
ამსვა...
ნეტავ, შემეძლოს, –
შენ მოგცემდი,
ჩემო ძვირფასო,
ჩემი სიცოცხლის –
ნლებს,
დღეებს და...
უმცირეს
ნამსაც!!!
06. 08. 2023

შეგონება

სულის მზითა და...
გულის მზითაც
თუ, გსურს –
დარდობდე,
უბრალოებას
თავმდაბლობას
თუ, სიბრძნით
ცდილობ,
იყავ დიადი, –
თავმდაბლობით,
მაგრამ...
აროდეს:
ფეხის სანმენდად
დაგდებული –
ჩვარი და...
ტილო...
02. 11. 2023

როდის, ნეტავ?!..

როდის მოვესწრებით –
სიბრძნის მზეს და...
დღეებს –
ნეტარს?!..
მინისქვეშა მტრები
რომ ჩავთვალეთ –
ბოლო მტრებად...
როდის მოვლება
ბოროტებას –
ბოლო, –
ნეტავ,

იავარდებით
მზედ შეფუთულ
ბოროტებას?!..
29. 07. 2023

იეროხლა, მხოლოდ, –

კუჭადა...

ვინც მზეზე –
თვალეხს
ხუჭავდა,
ვერც შენ გხედავდა,
მამაო...*
იცოცხლა, მხოლოდ, –
კუჭადა**,
კუჭვად,
ხვეჭად და...
ამაოდ...
24. 10. 2023

*იგულისხმება – მამალმერთი.
**(კახ.კ.) მომუჭვად, – იგივე –
მოსხვეჭად.

ხომ, გახსოვთ?..

ხომ, გახსოვთ? –
ის დრო, –
დოლი კვაჭეთა?..
ნუთუ,
კვლავ, მოვა?!..
თუმცა, –
წავიდა...
ვინაც –
არ ჭამდა,
არც სხვას –
აჭმევდა,
რომ... იმორებდნენ, –
ყველას,
თავიდან...

P.S.
მსურს, როცა –
ჩემთვის,
ფიქრებით
ვმდიდრობ,
მოუსავლეთში წავიდე –
ის დრო...
22. 10. 2023

ინტუიცია

ინტუიცია,
ინტუიცია,
ათასწლეულის –
ინტუიცია –
ჩემში, რომ იშვი,
ჩემში, რომ ზეობ,
ჩემში, რომ მზეობ,
ის, თუ, იციან?!..

P.S.
წუთისოფელო, –
წამივით,
მსრბოლო,
ვიცი სამყაროს –
თავიც და...
ბოლოც...
სად, რატომ იწვის?..
და... რატომ –
ბოლობს?..
ვიცი, – ავკარგის –
თავიც და...
ბოლოც...
23. 10. 2023

ნუთუ?!..

არრა დამჩემდა, –
ფიქრის –
ზრდის მეტი,
ნეტავ, – ოცნებას
რამდენს
დავითვლი?!..
ოცნებად მრჩება, –
ნუთუ,
ტიბეტი?!..
ოცნებად მრჩება, –
ნუთუ,
ტაიტი?!..
19. 10. 2023

ფულის წურბელა –

შიზოფრენიკებს...

როცა, –
ერთობის...
და... წინსვლის
წამალს –
თხა პარტია და...
თითოც ვერ იგებს,

ვინ,
რალა,
უნდა ურჩიოს,
ძამა?! –
ლმერთიდან გამდგარ,
ერიდან გამდგარ,
ხალხიდან გამდგარ,
ქვეყნიდან გამდგარ,
ფულის წურბელა –
შიზოფრენიკებს?!..

P.S.
მზით ვებრძვი –
შავებს, –
სიავის დამთესთ,
თუ, არ მომკვეთეს,
ვითარცა – დანტე?!..
14. 10. 2023

კახელი...

თესავს:
სიკეთეს...
და...
სიყვარულს, –
თვალს, რაიც –
ახელს...
სული როდი აქვს
ლამით სავსე,
და... ან –
მევახშის?..
თუკი, არ იცნობთ,
მე გაგაცნობთ –
ბაჯალლო
კახელს, –
ის კვდება,
მხოლოდ,
ბრძოლის ველზე,
ანდა –
ვენახში..
25. 08. 2023

იმერელი

ლაჟვარდია, – უსხივესი –
არსით,
სულით,
იმერულმა მასპინძლობამ –
მზით ათასა...
მე, რომ ვაქო,
ქება, მაინც,
ვერ ვთქვა, –
სრული...

სიტყვით,
სუფრით,
გულს გაგიშლის –
ფიანდაზად...
12. 10. 2023

ერთ სიტყვას,
მხოლოდ, –
ერთ სიტყვას,
სიცოცხლედ ველი, –
აქამდე...
05. 10. 2023

ფულების,
ვის, –
უფულობა –
გვანუხებს...
13. 10. 2023

ზოშენი...

ცეცხლივით ცეკვავენ,
სიმღერად –
დნებიან, –
სულლალი,
გულლალი,
თავლალი –
ბოშები...
მზედ ასხივებენ –

სიყვარულს, –
ვნებიანს...
და... გაჰყავთ –
დუხჭირი ცხოვრების
დრო, – შვებით...
08. 10. 2023

ხევსური...

ფიქრს ფუჭად
როდი –
ინისლავს?...
მუდამ, –
მამულის
ხეს უვლის...
გული აქვს –
ჯურღათ
რკინისა,
დათვს
ხელით ახრჩობს –
ხევსური
11. 10. 2023

მხოლოდ, –

ერთ სიტყვას...

მინდა, რომ...
სიტყვა –
მზედ ითქვას,
წლები, თუმც,
დაღმა
დაქანდნენ...

სიყვარულის

დასტაქარი...

სულის სიბრძნემ, –
სიდიადემ,
სიძულვილის
დასცა – ქარი...
ცით გვიგზავნის
მზის ხმადებს –
სიყვარულს
დასტაქარი...
16. 10. 2023

მიყვარს...

მიყვარს: გულიდან,
დარდი –
აყრილი,
ნეტავ, აროდეს,
არრით იბოლოს...
მიყვარს 14 სუნთქვა –
აპრილის, –
მზის,
სიყვარულის –
სვე და...
სიმბოლო...
21. 09. 2023

გვაქვს საფიქრალი, –

ულევი...

გვაქვს საფიქრალი, –
ულევი,
ცხოვრება გვიჭერს –
მარწუხებს...
ვის, –
პირამიდა –

ჭრფიალი –

თვალეზით,

გულით და...

გონებით...

ვინ, –
ვისი ცეცხლის
ვინვით –
ალებით?..
ვინ, რა –
გრძნობას და...
განცდას
მოვნებდით?!..
ვინ ეტრფის –
ვის?!.. და...
მხოლოდ,
თვალეზით?!..
ვინ – გულით?!..
ხოლო,
ვინ კი –
გონებით?!..
07. 11. 2023

წხოვრება, ვისთვის –

სათაგურია?!..

ვინ –
აზრით, საქმით,
ცათა მდგმურია, –
სულით,
სიკეთით,
სიბრძნით,
გაგებით...
ხოლო, ვისთვის კი –
სათაგურია...
და... ებმებიან,
როგორც –
თაგვები?!..
30. 09. 2023

ჭოჭობხეთი

ასული როა –
ზოგი, – სახით,
მზისებრ... ლამაზი,
სულის და გულის
ფიანდაზით –
ჯოჯო მეტია...
ლოყები – ვარდის,
მკერდი – ბროლის,
ენით – ალმასი,
სიცოცხლე მასთან,
ყოფნა მასთან –
ჯოჯოხეთია...
26. 09. 2023

სიწოცხლე –

თუ, გსურს?..

სამოთხის ყვავილს
ხელი, ავად,
არ უნდა –
ახლო,
სულიც და...
გულიც
უნდა მისცე –
სიკეთის
კანდელს...
სიცოცხლე –
თუ, გსურს,
ყოფნა –
თუ, გსურს, –
უფალთან
ახლო,
ბოლმა,
მური და...
ბოროტება
არ უნდა –
გკლავდეს...
22. 08. 2023

რევოლუურია, –

სპექტაკლი...

ვინ, რა, იცოდა?!..
და... მზაკვრობამ –
ხალხის
სვე დაკლის...
რომ... სათავისოდ,

ბჭობდა, თურმე –
ორი ციკანი...
რევოლუცია, –
იყო, თურმე,
ვარდის –
სპექტაკლი,
რეჟისორი კი –
ლანჩხუთელი, –
პოლიტიკანი...
24. 09. 2023

პირად – მზევ,

შველისტანაო...

თვალეებით, რომ მცემ –
ელდასა, –
პირად – მზევ,
შველისტანაო,
თუნდ,
ერთი ჰყავდეს
დედასა, –
და... ჰყავდეს –
შენისთანაო...
9. 10. 2023

რა ღიაღია –

სიწოცხლე, –

მაშინ...

სხივს, –
სიყვარულის,
მზე, როცა –
გამლის,
წუთიც, ნამიც კი, –
ნეტარი,
იქ დის...
რა ღიაღია –
სიცოცხლე, –
მაშინ,
დაავინყდები, როდესაც –
სიკვდილს...
22. 08. 2023

ჭკუით –

ეული...

ვანყდებით ზოგჯერ, –
ჭკუით ბრმას,
ეულს,
ვისი გონება
და... აზრიც –
ქუფრობს...
და... იბანს,
მხოლოდ,
ჭუჭყიან
სხეულს,
ჭუჭყი აქვს სულში,
როდესაც, –
უფრო...
2. 08. 2023

არ ესმის –

რამდენს?!..

ვიმონმებ ტკივილს
და... ღვიძლ –
ცხინვალს,
სოხუმს, თუ,
გაგრას,
მოყვარედ ვხედავთ:
ხან, ორგულს და...
სისხლ – ცრემლის
დამდენს...
გვესაუბრება დრო, –
ვით, ბრძენი,
სუყველას,
მაგრამ...
სიტყვები დროის, –
სიკეთისთვის,
არ ესმის –
რამდენს?!..
4. 08. 2023

მე ვარ ღატრილი –

კალომითა...

მაქვს გულზე –
დარდი
დახლილი,
ტკივილს ვატარებ –

მალვითა...
ვინ –
ტყვიით,
ვინ კი –
მახვილით,
მე ვარ დაჭრილი –
კალმითა...
07. 07. 2023

ვსვამ –

შესანდობარს...

ზოგს ნებავს:
ჭკუას გადევრას –
ბინდი,
შეუნთოს ცეცხლი
ზეცის –
ქვე, ყანას...
ვსვამ –
შესანდობარს, –
ვინც... ფულზე
ჰყიდის:
მზეს,
ქართველობას,
ხალხს და...
ქვეყანას...
04. 11. 2023

რამდენჯერ?!..

შემორჩა გულებს –
ხსოვნის იარა...
და... რაც ვთქვა,
ახლა,
დე, იყოს –
მკაცრი...
რამდენჯერ ვნახეთ:
ტყვიით კი არა,
ჭიქით და...
ყანნით მოკლული, –
კაცი?!..
05. 11. 2023

რაისთვის უკვირო?!..

თქვით, –
ვის ეყოლოს –
კრავი და...
ნუკრი?!..
მელიებს?!..
ტურებს?!..

მგლებსა და...
დათვებს?!..
არ ვიცი,
ნეტავ, რაისთვის –
უკვირო?!..
მას იმკის: ყველა, –
ვინ, რასაც –
დათესს...
12. 08. 2023

აზრი და...

სიტყვა...

რამდენი, სათქმელს, –
მტვერს და...
ნაცარს –
ლამაზად ფუფნის,
აზრსა და სიტყვას
მე ვაყოლებ:
ამ გულის –
ამ ნვას...
აზრიც და სიტყვაც
მე მნამს –
ბრძნული, –
ვითარცა, უფლის,
ფუჭი სიტყვა და...
ლაი-ლაი –
არ მიყვარს,
არ მნამს...
22. 08. 2023

ნურავინ მიწყენს...

გვეყო გულებზე
მკვლელი დარდის
ტყვიების –
დახლა,
სიცოცხლის შევებას
წინაპართა სულებიც
გვთხოვენ...
ნურავინ მიწყენს,
რასაც ვამბობ, –
ტკივილით,
ახლა,
ქვეყნის მმართველად
ნულარ დავსვამთ –
ორფეხა
ცხოველს...

P.S.

თუ, –
გადარჩენა გვინდა,
ვიტყვი:
სიმართლეს, –
მისხლით,
ვზეობდეთ უნდა:
სიყვარულით...
და... არა –
სისხლით...
24. 08. 2023

ოპოზიცია...

ოპოზიცია
უნდა იყოს, –
იქნება –
თუკი,
ხალხ – ქვეყნისათვის:
მზე, – სიკეთის,
და... არა –
თული...
ოპოზიციის, – ზოგის,
საქმე,
ემმასაც –
უკვირს,
მებრძოლის, მხოლოდ,
ტახტის,
სკამის,
ნურბელად, –
ფულის...
09. 08. 2023

ღმერთიერ და...

სატანაერ...

აუტანელის გვიწევს,
ზოგჯერ –
თმენაც,
ატანაც,
სხვა სულად ვხედავთ, –
რამდენს,
თურმე,
ხოლო,
სხვა ტანად?!..
აღამიანში არის –
ღმერთიც,
არის –
სატანაც,
ხამს ვემსახუროთ –
ზენაარს და...
არ რით –
სატანას...
17. 08. 2023

მოსმენა...*

ვინ იქნევს ენას, –
ადლიანს?!..
და... ცეცხლს ჰყრის:
გვისმენს –
ვის, ვინო?!..
თუ, ვინმე გისმენს, –
მადლია,
ნეტავი, ყველამ –
მისმინოს!!!..
14. 08. 2023

*პრესის ფურცლებიდან და
ტელეეკრანიდან, ხშირად,
მოისმენთ გაცეცხლებულ,
კრიტიკას, – მოსმენებზე...

გარენარია –

ათასჯერ,

უფრო...

რამდენმა –
ცოდვის კალო
გალენა, –
საჭესაც ხალხის
სიმზაკვრით
თუ, ფლობს...
იცოდეთ, –
იცავს, ვინაც –
გარენარს,
გარენარია –
ათასჯერ,
უფრო...
08. 08. 2023

ნიჭი, თუ, არი –

აი, –

ეს არი...

ხომ, ვიცით,
ზოგჯერ –
ფიქრის,
განცდის
გულში თარეში?!..
სურთ, რომ შეგვიცნონ, –
ზეიმით,თუ –

დარდით მკვნესარი...
ვინც ნაიკითხავს –
ადამიანს, –
სიტვის გარეშეც,
ნიჭი, თუ, არი,
მე, რომ მკითხონ,
აი, – ეს არი...
21. 08. 2023

უერთმანეთოდ, –

სიწოცხლე –

არ გვნამს...

მასონთა უზნეობით
გადაგვარებულთა პასუხად...

ეს არის: ვგვარზე –
გაკვრა, თუ,
აცმა?!..
თქვით, –
ვითარ დაგვწვას –
სატანის
აღმა?!..
ვითარ იმზეოს
უქალოდ –
კაცმა?!..
ვითარ იმზეოს
უკაცოდ –
ქაღმა?!..

P.S.
წყალობით უფლის,
ვხსნით, რაიც –
წამწამს,
უერთმანეთოდ, –
სიცოცხლე –
არ გვნამს...
30. 07. 2023

ვიწრი...

„ცოცხალს გატირებენ
მკვდარს – გიტირებენ!!!“

აკაკი

შეაჩვენებს, ვიცი, –
ზესთა:
ქაჯთა ქაჯურ –
დარს...
დაგმარხავენ
ცოცხალ –

მზეს და...
გიტირებენ –
მკვდარს...
3. 10. 2023

ჩანს –

ვინ ვიყავით?!..

როდიდან?!..

რანი?!..

ჩვენს კულტურას და...
ისტორიას
ხედავენ –
ბრმანიც, –
დრო –
იმ, წარსულის,
სიღიადეს
ხსოვნიდან ვერ ფხვრის...
ამ პლანეტაზე –
ვინ ვიყავით?!..
როდიდან?!..
რანი?!..
ჩანს ჩვენი:
სიბრძნეც, –
სიღიადეც, –
ტყაოსნით ვეფხის...
25. 07. 2023

„მე“ ღა...

„ჩვენ“ ...

მეტი აქვს, –
ზოგს და...
ისევ უნდა...
ათასჯერ მეტი...
მიზნის ჭურჭელი
აქვს უძირო
და... ვერ –
ივსება...
მხოლოდ, –
„მე“ არის, –
უმთავრესი:
გონებით ცეცის...
„ჩვენ“ არის აზრის:
სიღიადეც,
მზეც... და...
ღირსებაც...
31. 07. 2023

ნაღკა კი არა,
ვაშბობ: უნდა –
ნაღკოტი
ერქვას...*

ამ სილამაზით,
საოცრებით, –
ქართული მინის,
დავლოცავ ქართველს
და... გავლებულ –
ერქვანს...
აქ, მზე კისკისებს –
სიყვარულით
და... ღამე იწვის,
ნაღკა კი არა,
ვაშბობ: უნდა –
ნაღკოტი
ერქვას...
15. 09. 2023

*14 სექტემბერს ვუყურე გია
ჯაჯანიძის სატელევიზიო
გადაცემას – „სხვა რაკურსით“
და... რა საოცარი ბუნება და...
სილამაზე ვინილე ქართული
მინის, – მადლობა უფალს,
რომ... „ჩემი ხატია სამშობლო,
სახატე მთელი ქვეყანა“...

დადგება, როდის,
სიმართლის –
ერა?!..

სიკეთის მზემ, რომ
კოცნოს –
ქვე, ყანა,
დადგება, როდის,
სიმართლის –
ერა?!..
თქვით, ზოგმა,
ვითარ მართოს –
ქვეყანა?! –
ვერ მართავს, როცა –
თავსაც კი, –
ვერა?!..

P.S.
ნატრობენ:
სავლე,
სანდრო,

სოფიო, –
თუ, ეშველება:
ქვეყნებს?!..
მსოფლიოს?!.
5. 08. 2023

ტკივილი...

გული –
ახლა, რომ...
ასე ინთება,
დრო მოვა –
მასზეც,
მწვანის ამოსვლის...
და...
ლექსთა, ჩემთა,
აზენიტებას,
შეგვხვდები, –
მინის –
ტანისამოსით...

ვერ ვიტან
ქვეყნის –
ორფეხა ღორებს...

შევები –
დარდის
და... ფიქრის მორევს,
მზესულში დამჭრეს
და... სისხლიც
იქ დის...
ვერ ვიტან
ქვეყნის –
ორფეხა ღორებს, –
ვითარცა –
ჭირს და...
ვითარცა –
სიკვდილს...
22. 07. 2023

არ უნდა იყოს:
აროდეს...

მზე და...
ცოდნა, რომ –
კმაროდეს,
სიმართლე აღარ –

იურვის...
არ უნდა იყოს,
აროდეს:
ბრმა,
ყრუ და...
ჩლუნგი –
ჟიური...
12. 09. 2023

თავზე, რომ –
დავისვით...

პატივი, რომ დავდეთ...
და... თავზე –
დავისვით,
მთელი სამყარო
ეგონა –
თავისი...
ჩვენ
ნატვრად გვიქცია –
სიცოცხლის
ხალისი...
და... მისით, –
რამდენი –
გესლი და...
შხამი ვსვით?!..
14. 09. 2023

უნდა იყოფეს, –
ყველამ...

ხალხს და ქვეყანას,
როცა –
მართავს: ორფეხა, –
ვირი,
ცხოვრებაც,
ყოფნაც,
და...
დროც –
ხდება:
ძნელი და...
ძვირი...

P.S.
ღამამ,
ლუკამ, თუ –
ლეღამ,
უნდა იცოდეს, –
ყველამ...
04. 09. 2011

იტყვიან, ნეტავ?!...

ილიას ვითარ, –
გამიკრთა ძილი,
ეპოქას შეეხვდი –
მღუღარს და...
მძვინვარს...
ვასხივე სიბრძნის –
მზე, –
ჩემი წილი...
იტყვიან, ნეტავ?!-
ვინ მოველ?...
ვინ ვარ?...
10. 09. 2023

18

რატომ ვნუსხვარ?..

დრო –
ადამის:
აკვანს, რომ შლის,
რატომ ვნუსხვარ?...
რა მგონია?!..
თითქოს, –
მთლიან,
სამყაროში,
არის –
აზრის:
აგონია...
08. 09. 2023

რატომ?!..

რატომ?!..

და...

რატომ?!..

ორჰან ფამუქს
ვითარ ეგების –
სიტყვით,
შოლტვა მზის?!..
ეს, –
ქართველი სწავას
ღამეს,
– ალივით...
მაჩვენე, მზის ქვეშ,
დარი –
შოთასი,
მაჩვენეთ მზის ქვეშ,
დარი –

სტალინის...
P.S

ვითარ ეგების –
ნათლის
აუგი?!..
რატომ განსჯიდე ჭკუით –
მაუგლის?!..
ხომ, ვხედავთ –
ყველა, –
ფხიზლად,
მძინარიც,
დედამინაზე –
ვინაც,
ვინ არი?!..
10. 10. 2023

*„როცა, – ქართველების
ბოზებად და ბომჟებად
გამომცხადებელ თურქ
მწერალს – ორჰან ფამუქს
თბილისში, რუსთაველის
თეატრში, გადაგვარებული და
გამანქურთებული ქართველები
ფეხზე წამოუდგებიან და
ოვაციებს გაუმართავენ...
ნუ გაგიკვირდებათ: თუ,
– არძინბასი, სახაროვის,
კოკოითის, შევარდნაძის
და შაჰ-აბასის ოცნებები, –
საქართველოსთან მიმართებაში
ასრულდება“...
დიტო ჩუბინიძე
გაზეთ „ასავალ-დასავალი“
N44 (1508) 9-15 ოქტომბერი.
ორჰან ფამუქი ნობელიანტია
და ნობელიანტს, ასეთი
თავქარიანობა არ ეპატიება,
ხოლო, ვაი-ქართველებს –
გონების სიბრძნე... (ფ.რ.)

სიბრძნე

წლები სიცოცხლის –
წავლენ, – სწრაფები...
სიბრძნეა:
სულის, გულის –
მკურნალი...
სიბრძნის მზეს,
ისე –
დავენაფები,
ვით, უდაბნოში –
წყაროს, –
მწყურვალი...
11. 09. 2023

სიბრძნე და...

ლაი-ლაი...

სიტყვაში, როცა –
გულის:
ალია,
მასში მოვაქცევთ –
მზესა და...
მზის ძნებს...
ვის –
ლაი-ლაი უყვარს, –
ძალიან,
ლაი-ლაიში
როდია –
სიბრძნე?!..
07. 09. 2023

მასსოვს

მე მასსოვს:
ნიჭსავე,
მზენორჩი –
მგოსნები,
გალაქტიონს, რომ...
ბაძავდნენ –
დალევით?!..
ზეცას რომ წვდებოდნენ –
ფიქრით და...
ოცნებით,
გაბჟუტდნენ...
და... ჩაქრნენ,
ვით, მთვარის –
ნალევი?!..
05. 09. 2023

წამიერ გაქრევა –

იარაღ...

სიბრძნეა: დროის
მეგუთნის, –
ყოფნაში, განა –
ყრია რა?!..
თავი, თუ,
შენ არ –
გეკუთვნის,
წამიც გაქცევა –
იარაღ...
26. 08. 2023

მიყვარს და...

მძულს...

მიყვარს სიკეთე,
თუ, ღირსების –
ნადავლი არი, –
მზესიყვარულის
სულში... გულში,
როდესაც –
უფლობს...
როლს, რომ თამაშობს:
მგელი,
ლორი –
ადამიანის,
მძულს... მეზიზღება, –
ასჯერ მეტად,
სიკვდილზე
უფრო...
27. 08. 2023

რამდენი ჩაქრა –

ფუჭად,

ამაოდ?!..

სულ სხვაა –
ზოგჯერ,
რაც ჩანს და...
რაც არს,
ჩვენი ყოფნის და...
აზრის –
მამაო...
თურმე, –
რამდენი ქექავდა –
ნაცარს?!..
რამდენი ჩაქრა –
ფუჭად,
ამაოდ?!..
26. 08. 2023

ასე მგონია...

ვიცი, – სიბძნეში
უფლის გონია,
ხატვაში – ხელი, –
ვინჩის*, კრანახის**...

და... მე, რასაც ვნერ,
ასე მგონია:
მხოლოდ,
უბრძნესი
უფლის კარნახით...
27. 08. 2023

*ლეონარდო და ვინჩი, –
გენიალური იტალიელი მხატვარი
(1452-1519)
** კრანახი ლუკას უფროსი, –
გენიალური გემანელი მხატვარი
(1472-1553)

ყოველ წამს –

ვფიქრობ...

სიმართლეს
სიბრძნე –
ამზევებს და...
არ დევნის,
არ მტრობს...
სულს და გულს მივცემ –
ქვეყნის,
ხალხის
ტკივილის გამგებს...
როდესაც ვრჩები –
ფიქრებთან და...
ჩემ თავთან, –
მარტო,
ყოველ წამს ვფიქრობ:
ვის რა მზე და...
სიკეთე ვარგე?..
19. 09. 2023

რუსთაველს ვფიქვავ...

მზედ ვამშვენებთო
ლექსის –
ელიტას?!..
დრო განსჯის –
ტლუ და...
ცანცარ – ბრეჩიებს...
რუსთაველს ვფიციავ, –
ბუქით
ვერ ვიტან –
ცრუპოეზიის
ნაცარქექიებს...
17. 09. 2023

არვის შერჩება!!!..

ცოტაა –
მზესაც...
გულში დანას,
რომ...
არ ასობდეს...
ბევრი მართავდა –
ქვეყნის საჭეს, –
გიჟის ხალათით...
არასოდეს და...
არასოდეს...
და...
არასოდეს,
არვის შერჩება:
ქვეყნისა და...
ხალხის ღალატი!!!..
20. 09. 2023

პარტიული –

ფარაონები...

ეგონა, ვისაც,
რომ ჩრდილავდა
ზეობით –
ამ მზეს,
ქცეულა ნაცრად –
ყოფნა მათი...
და... ახლაც
ინვის...
ხომ, იყო –
ზოგი, – პარტმუშაკი, –
შემხტარი –
სკამზე?!..
თავს გვაჩვენებდა –
ფარაონად, –
ცისა და...
მინის?!..

P.S.
დროს მიჰყავს
ყველა, –
დრო – რბის,
დრო – ქრის:
ჯიქურ,
ლიად დის...
დროს შერჩა, მხოლოდ:
სიტყვით,
საქმით,
სულით –
დიადი...
18. 09. 2023

შენით...

ზეცაში, ლექსად,
შენით –
ავიჭერ...
და... არ გავეკრები,
როგორც –
ეული...
მე –
სიდიადის განცდას
მანიჭებს:
შენი –
სულიც და...
შენი –
სხეულიც...
16. 09. 2023

20

ვითარ ვუგზავნოთ – ლოცვა?!..

ვითარ ვუგზავნოთ –
ლოცვა, –
უბედურების
სარკეს?! –
ხალხი ცალკეა,
როცა,
ხელისუფლება –
ცალკე?!..
15. 05. 2012

ტკივილიანი

ფიქრი...

მზედ, თუ,
ვერ ვხედავ –
ხვალეს,
დრო, უაღვიროდ,
მიჰქრის...
გულზე მიკიდებს
ალებს –
ტკივილიანი
ფიქრი...
17. 09. 2023

ვატერლოო...*

ციურ კანონებს
ვინაც არღვევს,
დასჯის უფალი, –
ძალმომრეობით,
მტრობით,
ვნებით –
გართულ ალიას**
სიყვარული და
სიკეთეა –
თავისუფალი...
ვინც –
ბონაპარტობს,
ვატერლოოც
გარდუვალა...
25. 05. 2012

*1815 წლის 18 ივნისს,
ბელგიაში, ბრიუსელის
სამხრეთით, სოფელ
ვატერლოოსთან, პრუსიისა და
ინგლისის ჯარებმა მტერად
აქციეს ნაპოლეონის არმიის
უძლეველობის მითი.
ეს იყო – ვატერლოოსთან,
არა მარტო, ნაპოლეონის
„სიდიადის“ მზის ჩასვენება და
მისი იმპერიის კატასტროფა,
აგრეთვე – უსამართლობისა და
ძალმომრეობის გარდაუვალი,
უმტკიცესი, ლოგიკური
დასასრული...
**განყენებული სახელი,
როგორც – „ალია და მუსია“,
ანუ – უცხო...

ვით გაზრდის –

შვილებს?!..

რამდენი –
ჯავრს და...
დარდს ველარ
ილევს?
ჯვარს ეცვა –
მწარე დღეების
თვლითო...
მითხარით ერთი, –
ვით გაზრდის
შვილებს?!
გასაზრდელია, როდესაც –
თვითონ?!..
04. 09. 2023

ნეტავი!!!..

ნეტავი, –
სულ გაქრეს:
ვიში და...
ვალალი,
ნეტავი, დამინდეს –
სიცოცხლის
მკვნეტავი...
ნეტავი, მაჩვენა
ლიმილი –
ალალის, –
სიცილი,
კისკისი მაჩვენა, –
ნეტავი!!!..

P.S.

ნეტავი, სულ,
სიყვარული ენთოს –
კელაპტრებად, –
ლიმილი,
სიცილი და...
კისკისი –
მენატრება...
2. 09. 2023

მსოფლიოს

მერვე საოჯრება...

**გაზეთში წაკითხული
კორუფციის წინააღმდეგ
ბრძოლის შთაბეჭდილებები...**

რამდენჯერ, დავკარგეთ:
ემმათა სანყაულით –
ღმერთს,
ჩვენთვის,
სიკეთე
რაიც კი მოუცია...
არ გვერათ?! –
იხილეთ:
ნამდვილი სასწაული, –
კორუმპირებულნი
ებრძვიან
კორუფციას?!..
18. 10. 2001

ახალი სამყარო...

ვის, რა მიზნები
ახლავს?!
და... თვლა აღარ აქვს

ნავსებს?!..
სამყარო გახდა, –
ახლა,
ვირეშმაკებით
სავსე...
26. 10. 2023

ველარ მეღირსა...

და... იყო:
სიჭაბუკე, –
ცეკვა,
სიმღერა
და... სმა,
სიყვარულის და...
ლექსის –
ოცნების ტახტზე
დასმა...
მამულზე ფიქრის
განცდით –
დამიპყრო
დარდის
დასმა...
ველარ მეღირსა
ვერ რით,
ცეცხლის –
წერტილის
დასმა...
17. 10. 2004 –
19. 10. 2023

ყვავი –

ბულონის?!..

ყვავია იგი...
და... ყვავზეც –
ყვავი...
ბულონის ვარო,
ვგალობო, –
აბა?!..
მზედ ამონთებულ, –
ფერიას,

ყვავილს,
ფერად-ფერადი
სიტყვებით –
აბამს?!..
13. 10. 2023

სიკვდილი და...

სიწოცხლე...

რამდენს შეხვდებით –
სულ გულით
ქვიანს,
რამდენს –
დიადს და...
ზესაქმით
მზისებრს...
სიცოცხლეს, ზოგის,
სიკვდილი
ჰქვია,
ზოგის სიკვდილს კი-
სიცოცხლე,-
ისევ...
10. 08. 2023

ხომ, ვიერთ?!..

ხან, –
თავზე ვიდგამთ
ცრუ აზრს, –
რქებადა,
ჭეშმარიტების
ვკარგავთ –
გაგებას...
ხან, –
რწყილის ვიცით:
ხოტბა,
ქება და...
არწივის:
კილვა,
კიცხვა,
ძაგება...
27. 10. 2023

მოგვივა –

რაი?!..

და... რაი –

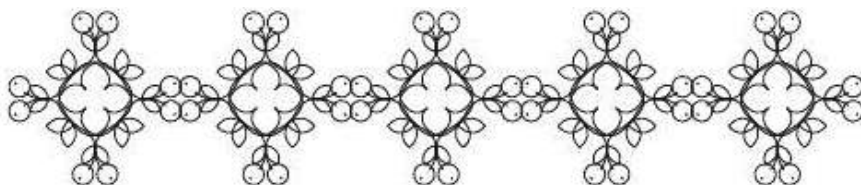
გველის?!..

მზადა აქვთ, ჩვენთვის, –
ბნელეთის –
ხარო...
და...
გვესმის,
გვებრძვის ზნეობა –
გველის...
სატანა –
ბრალს გვედებს:
სატანა
ხარო...
მოგვივა –
რაი?!..
და... რაი –
გველის?!..
25. 01. 2021

დღეს, –

უფრო, მეტად!!!..

დრო –
ჯოჯოხეთის
რისხვად, რომ დინდა...
და... მზე, –
ქართული –
აქცია ბინდა...
დღეს, –
უფრო, მეტად –
დავითი გვინდა,
თამარი გვინდა,
ილია გვინდა!!!..
25. 06. 2023

ლანა მანველი

მ
ლ
ა
ნ
ა
მ
ან
ვე
ლი

მელანიმ შვილს გაუღიმა, – ახლავე დავბრუნდებო, – და ისიც ემირს მიჰყვა. სასტუმრო ოთახის კართან შეჩერებულმა სმენა დაძაბა.

– ვიცი, მაშიდა, რომ ჩემს გოგოებს ზრდის. ველოდები, ჯერ კიდევ... ჰო, მაგრამ ეს თავისი სარწმუნოებითარ არ ცხოვრობს და მე რა მოვთხოვო.

ემირის პასუხებიდან, მელანი მიხვდა, რომ ისინი მასზე ლაპარაკობდნენ. როგორც ყოველთვის, ჰანდანს აინტერესებდა გახდა თუ არა მათი „გიაური“ რძალი მუსულმანი.

მელანიმ კარი შეხსნა და ემირს წინ დაუდგა. მან უხერხულად გაიღიმა და საუბრის თემა შეცვალა. დიდხანს უყურებდა ნანყენი სახით, ის კი ვითომ არაფერი, იყინოდა და წოლს თვალს არიდებდა.

ლ. მანველი

ო
ლ
ა
ნ
ა
მ
ან
ვე
ლი

Il est où le bonheur

სად არის ბედნიერება

(რომანი)

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „ოლე“ №4, 5, 2021 წელი; „ოლე“ №1, 2, 3, 4, 5, 6, 2022 წელი; „ოლე“ №1, №2, №3, №4, №5, 2023 წელი.

ზომის კატალოგში თავისთვის სასურველ პონის აჩვენებდა და თან მის შესახებ უყვებოდა.

მათი ოჯახური მყუდროება, ემირის მობილური ტელეფონის ზარმა დაარღვია. მელანიმ ეკრანისკენ თვალი გააპარა: – ჰანდანი რეკავდა ანკარადან.

ჰანდანის ზარი

სალამო ხანი იყო. იმ იშვიათ შემთხვევათაგანი, როდესაც მელანი და ემირი, სალამოს ერთად ატარებდნენ. ისინი დივანზე გვერდიგვერდ ისხდნენ და აიას ნახატების თვალიერებით ტკბებოდნენ. მელანი ღიმილით შლიდა სახატავი რვეულის თითოეულ ფურცელს, რომლებზეც ფერად-ფერადი პონები იყო დახატული.

ემირმა შემომავალი ზარი მალალ ხმაზე ჩართო და ნახატების თვალიერება ისე განაგრძო. მელანი და აია გაჩუმდნენ. ემირმა მამიდა მოიკითხა. ჰანდანი უცნაურად გაიცინა და, – მე რა მიშავსო უპასუხა. იქვე იკითხა, მარტო იყო თუ არა. ემირმა ნახატები მელანის მიანოდა, ტელეფონის ხმა ჩვეულებრივ რეჟიმში გადაიყვანა. მელანი კიდევ უფრო დაიძაბა. აია თამაშს აგრძელებდა. ემირი მალევე წამოდგა და ოთახიდან გავიდა. ბავშვმა თამაში შეწყვიტა და მამას თვალი გააყოლა. მერე დედას შეხედა და უთხრა: – Maman, naxe, Spike-ი რა საყვარელია.

პატარა აია, პრინცესა ელზას ცისფერ კაბაში გამოწყობილი, იქვე, მათ ფეხებთან ჩამჯდარიყო და სათამაშო პონებით თამაშობდა.

– ეს Twilight Sparkle-ია, ეს Applejack-ი, ეს Rainbow Dash-ი. დღეს მე Rarit-ი ვარ.

მელანიმ შვილს გაუღიმა, – ახლავე დავბრუნდებო, – და ისიც ემირს მიჰყვა. სასტუმრო ოთახის კართან შეჩერებულმა სმენა დაძაბა.

მას შემდეგ, რაც აიას, ოთხი წლის იუბილეზე, მშობლებმა პირველი სათამაშო პონი აჩუქეს, გოგონა უზომოდ გაიტაცა პონებმა. უყურებდა მათზე გადაღებულ სერიალს და აგროვებდა ყველაფერს, რაზეც კი პონი იქნებოდა გამოსახული. მას ასევე ძალიან მოსწონდა, როდესაც პონების სახელებს ირქმევდა. მაგალითად, ერთ დღეს Pinkie Pie-ი იყო, მეორე დღეს – Fluttershy.

– ვიცი, მამიდა, რომ ჩემს გოგოებს ზრდის. ველოდები, ჯერ კიდევ... ჰო, მაგრამ ეს თავისი სარწმუნოებითაც არ ცხოვრობს და მე რა მოვთხოვო....

აიას ცისარტყელას ხატვაც ძალიან უყვარდა. მის ყველა ნახატს, ფონად ცისარტყელა გასდევდა.

ემირის პასუხებიდან, მელანი მიხვდა, რომ ისინი მასზე ლაპარაკობდნენ. როგორც ყოველთვის, ჰანდანს აინტერესებდა გახდა თუ არა მათი „გიაური“ რძალი მუსულმანი.

ემირი ყოველი ახალი ნამუშევრის ნახვის შემდეგ, შვილს აქებდა და ახალი პონის ყიდვას პირდებოდა. გახარებული აია, მშობლებს სულ ბოლოს ნაყიდი სათამაშოს გამოყოლილ, მცირე

მელანიმ კარი შეხსნა და ემირს წინ დაუდგა. მან უხერხულად გაიღიმა და საუბრის თემა შეცვალა. დიდხანს უყურებდა ნანყენი სახით, ის

კი ვითომც არაფერი, იცინოდა და ცოლს თვალს არიდებდა.

საუბრის დასრულებისთანავე სწრაფად მოემზადა და ჰოჯასთან შეხვედრის მომიზეზებით სახლიდან გავიდა.

წერილი ელიასს

მელანი ჩაბნელებულ სასტუმრო ოთახში შევიდა და კომპიუტერი ჩართო. მონიტორის განათებით უცაბედად ნატკენი თვალები ხელისგულებით დაიფარა და ქრომის საძიებო სისტემაში, ორი სიტყვა – Elias Mizrahi ჩანერა. ეკრანზე უამრავი ინფორმაცია გამოჩნდა. ბევრი მათგანი მელანისთვის უკვე კარგად ნაცნობი, თითქმის დაზეპირებული, მაგრამ მაინც საინტერესო და ძვირფასი იყო:

– ელიას მიზრაჰი – ცნობილი მხატვარი (საფრანგეთი).

– კულტურის სიახლეები – მხატვარი ელიას მიზრაჰი.

– სახვითი ხელოვნების ყურნალი „მენორა“ და ინტერვიუ ელიას მიზრაჰთან.

– Vernissages en galeries d'art à Paris - Art Sacré: Elias Mizrahi.

– Elias Mizrahi : An Artist's Transformation – ჰიუსტონის სახვითი ხელოვნების მუზეუმი...

ბოლო დროს, დაძინებამდე, ჩვეულებად ექცა ელიასთან „შეხვედრა“. საუბარი იმ შავ-თეთრ ფოტოსთან, რომელიც გამორჩეულად უყვარდა. ვიდრე მის ძველ თუ ახალ ნამუშევრებს დაათვალიერებდა, ჯერ აუცილებლად ამ ფოტოს მოძებნიდა, უყურებდა დიდხანს და გული უტიროდა.

გამხდარი, წვერმოშვებული, შავ სვიტრში გამოწყობილი ელიასი გვერდულად იდგა და ობიექტივს შუბლშეჭმუნხული, ტკივილიანი მზერით, მელანის მსგავსად ცალყბად, უნდობლად უღიმოდა.

მან ეკრანს თითები მიუახლოვა, ელიასის გამოსახულებას მიეფერა და ძალიან ჩუმად ამოთქვა:

„Comment est ta peine ? La mienne est comme ça...“*

დაძაბულობისგან ხან აცხუნებდა, ხან აციებდა. თან ყოველ წუთს კარისკენ იყურებოდა, რათა სალოცავად დამდგარი ქმარი თავს არ

ლანა მანველი

ნამოსდგომოდა.

ელიასის ნახატებს წიგნებივით კითხულობდა. თითქოს გრძნობდა თუ რას განიცდიდა, როგორი სულიერი მდგომარეობა ჰქონდა წლების მანძილზე. ზოგ ნახატში, ძირითადი თემისგან გამოყოფილად, ელიასს, თავისი თავიც დაეხატა, – იდგა უული, სევდიანი, მაგრამ იმავდროულად მტკიცე და ძლიერი გამომეტყველებით. ამ დროს მელანის უზომოდ სურდა მასთან საუბარი. დარწმუნებული

იყო, რომ ის მის ყველა ტკივილს ერთიანად უშველიდა. ამას მთელი გულით გრძნობდა.

ერთ-ერთ სოციალურ ქსელში ელიასის სახელით გახსნილი რამდენიმე პროფილი აღმოაჩინა. დარწმუნებული არ იყო, რომ მიეწერა, მისი შეტყობინება ნამდვილად მივიდოდა თუ არა ადრესატამდე. ამ საღამოსაც, რამდენჯერმე აკრიფა და ნაშალა ტექსტი. ხან რა დანერა, ხან რა. ბოლოს, ბევრი ყოყმანის შემდეგ, ყველგან ერთი და იგივე წინადადება გაგზავნა:

– Bonjour! შენ ისევე ისეთი ელიასი ხარ, მე რომ ბავშვობიდან მახსოვს?..

ქვეშ თავისი ნამდვილი სახელი არ მიუწერია. არც თავისი ფოტო ედო სადმე. სჯეროდა, რომ ელიასი მას ისედაც იცნობდა.

უკვე თენდებოდა. ემირის მალვიძარამ დარეკა. გაფითრებულმა მელანიმ უმალ დახურა აპლიკაცია, ძეხნის ისტორია ნაშალა და კომპიუტერი გამორთო.

დღეები სწრაფად გადიოდა, ელიასისგან კი კვლავ არაფერი ისმოდა. ყოველ ღამით, კომპიუტერთან მჯდომი, მის შავ-თეთრ ფოტოს ჯიუტად მიჩერებული მელანი, გულდანყვებით ჩურჩულებდა: – ელიას, დამივიწყე?..

ასოციაცია „არის აჰ ჰინაჰ?“

– „Allahu ekber... Allahu ekber... Eshedu enne la ilahe illallah...“

სულ მალე, მის ლოცვას ახლომახლო მეჩეთების მოლებიც აყვნენ: „Allahu ekber... Allahu ekber... ve eşhedü enne Muhamedden abduhü ve resuluh...“

ემირი ეზანის ხმამ გამოაღვიძა. გაუკვირდა, ყოველთვის უფრო ადრე ეღვიძებოდა, იქამდე ვიდრე მრევლს მოლა ლოცვისთვის მოუხმობდა. მელანის გადახედა. მას ზურგშექცევით ეძინა,

* „შენ როგორ გტკივა? მე ასე...“ – ფრაზა, ცნობილი ფრანგი მომღერლის ბენჟამენ ბიოლეს სიმღერიდან.

თავთან ონორე დე ბალზაკის „გამქრალი ოცნებანი“ ედო.

ვიდრე სალოცავად გასუფთავდებოდა, აივანზე გავიდა და ეზანს ბოლომდე მოუსმინა. მეზობელი სახლების ფანჯრებში, ერთიმეორის მიყოლებით ინთებოდა სინათლეები.

თენების იდუმალი ხიბლი უყვარდა. თვლიდა, რომ დილით ადრე ადგომას და ლოცვას, მისთვის სხვანაირი მაღლი მოჰქონდა.

ილოცა, მოემზადა, ერთი კოვზი თაფლი შეჭამა და სახლიდან გავიდა.

იმხანად, თავის თანამოძმეებთან ერთად, მორიგი საქველმოქმედო წამოწყებით იყო დაკავებული. პროექტის მიხედვით, მოძრაობა „ჭიზმეტის“ კუთვნილ სატელევიზიო არხზე, სულ მალე ყოველკვირეული პროგრამა: „არის აქ ვინმე?“ უნდა გასულიყო.

– „არის აქ ვინმე?“ – ეს იყო ძახილი, რომელიც ხშირად გაისმოდა 1999 წლის 17 აგვისტოს თურქეთში მომხდარი მიწისძვრის შემდგომ პერიოდში. მაშინ, როდესაც სულ მცირედი ხმაც კი იმედის მომცემი იყო როგორც ნანგრევების ქვეშ მოყოლილთათვის, ასევე მათი გადარჩენის მსურველთათვისაც.

ამ სატელევიზიო არხის გუნდის წარმომადგენლებს და მოხალისეებს, რომლებიც დასახმარებლად უმალ გაიქცნენ მიწისძვრის ეპიცენტრისკენ, არც დაბრუნების შემდეგ შეუწყვეტიათ საქველმოქმედო საქმიანობა. იმ ტკივილიანი დღეების, ორივე მხარისთვის იმედის მომცემი და გადარჩენის ტოლფასი შეკითხვა გამოიყენეს და მიზნად, კვლავ გაჭირვებული ადამიანების დახმარება დაისახეს. ახლა ტელევიზიის ეკრანიდან უნდა მოეხმოთ ორივე მხარეს მდგომი ადამიანები: – უპოვარნიც და მათი დახმარების მსურველებიც.

ემირი ახალ კავშირებს ეძებდა. ხვდებოდა სამშენებლო, ტექნიკის და პროდუქტის მაღაზიების მეპატრონეებს. ასევე, ადგენდა გაჭირვებული ოჯახების სიებს, ინიშნავდა მათ პრობლემებს და საჭიროებებს.

სულ მალე მელანიც დაინტერესდა ახალი პროექტით და დახმარების სურვილი გამოთქვა. საერთო მიზანმა დროებით ისევ გააერთიანა ცოლ-ქმარი. მელანიმ ყველა თავის ნაცნობს დაურეკა და პროექტი გააცნო. მათგან ზოგმა ფულადი შემოწირულობა, ზოგმა ახალი სამოსი, ზოგმაც პროდუქტი გაიღო. გახარებულმა მელანიმ, ყველაფერი უკლებლივ ემირს ჩააბარა.

შვილის მოლოდინი

ისე გავიდა გაზაფხული, მელანიმ, წესიერად ვერც კი შეიგრძნო. ის არ შეხებია ბალახს, ყვავილს, ფოთოლს. ისეთი შეგრძნება ჰქონდა, თითქოს ცხოვრება მისი გვერდის ავლით მიედინებოდა. სხვებისთვის თენდებოდა და სხვებისთვის ღამდებოდა. მისი საყვარელი ცაც კი აღარ სწყალობდა. ღამით, როდესაც თავის გულს და სიჩუმეს უსმენდა, ზევით ახედვის ეშინოდა, რადგან აქა-იქ, კენტად აკიაფებულ ვარსკვლავს მიღმა, მხოლოდ უსასრულოდ ბნელ სივრცეში შეიგრძნობდა.

ემირი, სალამოებს მურადის ოჯახში ატარებდა. ხანდახან მელანის წინააღმდეგობის მიუხედავად, აიაც თან მიჰყავდა. ჰანდანი ახლა უკვე მურადის სახლში ჩამოდიოდა სტუმრად. ემირს იქ მელანის წაყვანაც სურდა, მაგრამ მას ეს არ უნდოდა. მათი ერთობა და თავისი გარიყულობა იმდენად მძაფრად მოქმედებდა მასზე, რომ მერე, დიდხანს ვეღარ ახერხებდა ხოლმე დაკარგული ენერჯის მოკრებას.

ზაფხულის დადგომამ შედარებით გაახალისა. ცოტაც და არდადეგები დაიწყებოდა. მელანი მთელი გულით ელოდა ჩაღვას ლონდონიდან ჩამოსვლას, ზამთრის არდადეგების შემდეგ არ ენახა შვილი. მიუხედავად იმისა, რომ ემირი ხშირად ჩადიოდა ლონდონში, ცოლი თან იშვიათად მიჰყავდა. სასიამოვნო მოლოდინით აღსავსე მელანი, არაჩვეულებრივი განწყობით, ვინ მოთვლის უკვე მერამდენედ ანესრიგებდა ჩაღვას ოთახს. თავიდან განმინდა ავეჯი, ხალიჩა გასარეცხად გააგზავნა. ფარდები სურნელოვან სითხეში გაავლო. საწოლს პრინცესა ბარბის ნახატიანი, ვარდისფერი თეთრეული გადააკრა. მსოფლიო კლასიკური შედევრების ტომეულს მტვერი გადანმინდა და თაროებზე ახლებურად დააწყო. კიდევ ერთხელ შეამოწმა ტანსაცმლის კარადა, გამოსხნა ყველა უჯრა, ჩაღვას ყელსაბამები, სამაჯურები ამოაწყო და თავიდან ჩაალაგა. ყველაფერს ღიმილით აკეთებდა. ის იყო ბედნიერების განცდით სიმღერა წამოიწყო, რომ კარზე ზარი გაისმა. სათვალთვალში გაიხედა, – კარს მიღმა, ზედა სართულის მეზობლის თხუთმეტეოდე წლის ბიჭი იდგა: – დედაჩემს თავი სტკივა და თუ შეიძლება, სიმღერა შეწყვიტეთო, – უთხრა და მაშინვე გაბრუნდა. უხერხულად გაღიმებულმა მელანიმ, ბოდიში გზაში დაანია. უცბადვე გაუქრა ყველანაირი სიხარულის გრძნობა, უცხოოდ მოეჩვენა სადარბაზო, კიბეები, სახლი, ჰაერიც კი. ერთი სული ჰქონდა სწრაფად გასცლოდა იქაურობას. სარ-

ქაროდ გამოიცვალა ტანსაცმელი და სახლიდან გავიდა. ვიდრე ეზოდან გავიდოდა, შეჩერდა და ზედა სართულის აივანს ახედა. ის დღე გაახსენდა, ბავშვობაში, სტრასბურგში, თავიანთი ყოფილი ბინის აივნიდან ახალი მეპატრონეების უზრდელმა ბიჭმა რომ ენა გამოუყო.

აიას ბალიდან გამოყვანამდე, ჯერ კიდევ დიდი დრო იყო. ავტობუსში ჩაჯდა და ბეიოლლუს რაიონისკენ წავიდა. მგზავრობის დროს შედარებით დამშვიდდა.

წმინდა ბენედიქტეს სახელობის ლიცეუმთან ჩამოვიდა. როგორ უნდოდა, რომ ჩაღლას აქ მიეღო ფრანგული განათლება. ემირს კი შვილთან დაკავშირებით, სულ სხვა გეგმები ჰქონდა.

მელანი დიდხანს იჯდა ლიცეუმის გარეთ მდებარე ბაღში. ირგვლივ არავინ იყო. სიამოვნებდა შენობის ძველი ქვის კედლების და მაღალი პალმების ცქერა. რაღაც დოზით საფრანგეთში, მონატრებულ სამშობლოში გრძნობდა თავს. ისევ დედაზე გაბრაზდა, რომელიც ნებით თუ უნებლიეთ მუდამ უხშობდა შინ დასაბრუნებელ გზას.

იქიდან წამოსულმა, ჯერ აია სოფიას ტაძარში ილოცა, მერე სულთან აჰმედის ცისფერ მეჩეთში. ორივეგან მოსახვევი მოიხვია და ისე.

მინისქვეშა წყალსაცავთან უამრავი ტურისტის ირეოდა. ისტიკლალის გამზირზე ნითელმა ტრამვაიმ გაიარა. თვალი გააყოლა. ნითელი ფერი ყოველთვის უყვარდა. თურქული ყავის დასალევად იქვე, ბუკინისტური მაღაზიის გვერდით მდებარე კაფეში ჩამოჯდა. ირგვლივ სუვენირებით სავსე დახლები იყო მიმოფენილი. მელანის უყვარდა აქ ჯდომა და წერა. მიუხედავად იმისა, რომ ირგვლივ ხმაური იყო და უამრავი ადამიანიც ირეოდა, ის აქ თავს მშვიდად გრძნობდა.

კაფედან გამოსულმა, ჩაღლას ოთახისთვის, როკოკოს და ნეოკლასიკური პერიოდის ფრანგი მხატვარი ქალის, ელისაბედ ვიგი ლე ბრუნის ნახატის „ავტოპორტრეტი ქალიშვილთან ერთად“ ილუსტრირებული ვარიანტი შეიძინა და Yeşilçam-ის ქუჩაზე ავიდა. აქ ოდესღაც კინო ინდუსტრია ყვაოდა. ახლა კი სანახევროდ დანგრეული და გადამწვარი კინოსტუდიები, კედლებზე შემორჩენილი ძველი აფიშები და კინოვარსკვლავების გადახუნებული პლაკატები, მნახველს ასევედიანებდა. მელანის უყვარდა ეს სევდა.

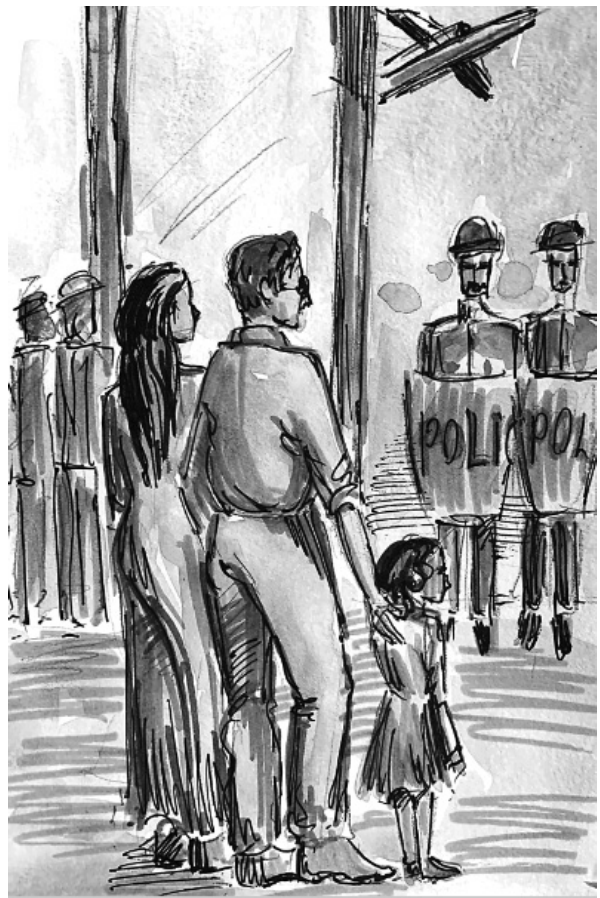
საბავშვო ბალისკენ მიმავალ გზაზე, ავტო-

ბუსში მჯდომმა, იმ დღეს, კაფეში დანერული სტრიქონები გადაიკითხა:

ცარიელია სული, დასაბამიდან თითქოს, სადღაც არსებობს გრძნობა, გრძნობა რომელიც ვერ გთმობს. გადატეხილი ფრთები, მხოლოდ გახსენებს ძველ დროს, ბუნდოვანება კვდომის, უმტკივნეულოდ გიპყრობს...

ბანგაში

ჩაღლას თვითმფრინავი სამი საათისთვის უნდა ჩამოფრენილიყო. დასთან შეხვედრის მოლოდინით გახარებული აია, იმ დღეს ბაღში არ წაიყვანეს. აეროპორტში ერთი საათით ადრე მივიდნენ. მანქანა მოშორებით, ავტოსადგომზე გააჩერეს. აიას ერთი ხელი დედისთვის, მეორე კი მამისთვის ჩაეკიდა, რომლებიც მის ყოველ მოთხოვნაზე, ერთდროულად სწევდნენ ჰაერში და გარკვეულ მანძილზე ახტუნებდნენ. თავის დროზე ეს თამაში ჩაღლასაც უყვარდა. აია ბედნიერი იცინოდა. მათაც უხაროდათ და შვილს ესიყვარულებოდნენ. ასე ხტუნვა-ხტუნვით მივიდნენ შენობასთან, სადაც სულ სხვა სიტუაცია

მხატვარი სოფიო ქელიძე

დახვდათ.

შესასვლელთან უამრავი აღლევებული ადამიანი ტრიალებდა. პოლიციას აეროპორტის შესასვლელი დროებით გადაეკეტა და შიგნით არავის არ უშვებდა.

მიზეზი მალევე შეიტყვეს. განგაში, გარე ფრენების განყოფილებაში, მე-9 დერეფნის წინ აღმოჩენილი საეჭვო პაკეტის გამო გამოეცხადებინათ. დაცვას, უსაფრთხოების ზომების გათვალისწინებით, ხალხი ტერიტორიიდან გაყავდათ და ჩამოფრენილ მგზავრებსაც, დროებით თვითმფრინავის დატოვების უფლებას არ აძლევდნენ.

მელანის ერთიანად წაერთვა ძალა. აიამ სიცილი შეწყვიტა და ხელში აყვანა სთხოვა. მელანი დაიხარა, მაგრამ ბავშვის დაჭერა ვერ შეძლო. აია ახლა მამას შემოეხვია. ემირმა ის ხელში აიყვანა და იქაურობას გაარიდა.

მელანი იქვე დარჩა. შეშფოთებულ ადამიანებს შორის იდგა და ემოციებს ვერ უმკლავდებოდა. ემირმა, რომელიც თავს კარგად აკონტროლებდა, რამდენჯერმე დაუძახა. ის შვილს ცოტა მოშორებით, ტროტუარის შემალღებულ ბეტონის ზღუდეზე წინ და უკან ატარებდა. მელანის მათკენ არ წავიდა. შესასვლელთან სიახლოვით, ეგონა ჩაღვას მოსალოდნელი საფრთხისგან დაიფარავდა.

ცოტა ხანში, თავზე მეტალის ჩაფხუტებით, ხაკისფერ და ცისფერ სპეცტანსაცმელში გამონყობილი, ბომბის გამნაღმველთა სპეციალური ჯგუფი გამოჩნდა. მათ დანახვაზე მელანის თვალი დაუბნელდა...

გონს რომ მოეგო, იგრძნო, რომ პირდაპირ ძირს, ასფალტზე იწვა. მის წინ აეროპორტის ექიმი ჩამუხლულიყო და წნევას უზომავდა. ვილაცები ხელ-ფეხს უზელდნენ. ვილაც ბოთლით წყალს აწვდიდა. ემირი თავს უჭერდა. შეშინებული აია მამას ეკვროდა. ირგვლივ ხალვათობა იგრძნობოდა. უსაფრთხოების ზომები უკვე მოეხსნათ. ემირისგან გაიგო, რომ საეჭვო ჩანთაში, რომელიც ვილაცას შემთხვევით დარჩენოდა, მხოლოდ ტანსაცმელი აღმოეჩინათ. აეროპორტში მუშაობა განეახლებინათ. ხალხი ჩვეულებრივ მიდი-მოდიოდა. მელანიმ შვებით ამოისუნთქა. წამოდგომა სცადა, მაგრამ ვერ შეძლო. თავბრუ ეხვეოდა და გაბუჟებული ხელ-ფეხის მოძრაობაც უჭირდა. მისთვის ეტლი მოიტანეს.

აეროპორტში, ლონდონი-სტამბოლოს რეისის ჩამოფრენა გამოცხადდა. ემირმა, მელანის ეტლი მოშორებით კუთხეში გააჩერა და აიასთან ერთად წინ წავიდა. ჩამოფრენილებმა გამოსვლა

რომ დაინყეს. დამხვდურები ყველა მათგანს მხიარული შეძახილით და ტაშით ხვდებოდნენ.

მელანი მისუსტებული მზერით ეძებდა შვილს. რამდენჯერმე თითქოს დაღანდა კიდეც. ლელვისგან ისევ წნევა ეცემოდა, თვალები უჭრელდებოდა. ღრმად სუნთქვა დაიწყო. უცხად მკლავზე შეხება იგრძნო, თავი ასწია, – მის წინ, მომლიმარი ემირი, დამორცხვებული აია და მუსულმანური წესით თავმოხვეული ჩაღვას დაინახა.

ბზარი

„გული ყველაფერს ველარ დაიტევს...“

მოშიებული ემირს და გოგონებს რესტორანში სადილობა სურდათ. მელანის კი დამლელი, სტრესით და ემოციებით სავსე დღის შემდეგ, სახლში დაბრუნების მეტი, სხვა არაფერი უნდოდა. ამის გამო ჩაღვას გაიბუტა. მელანის მისი ქცევა აოცებდა, მაგრამ არაფერს ამბობდა. აია, მანქანაში თითებით დედის სავარძლის ზურგს ეჭიდებოდა, ხანდახან ხელს თავზე მზრუნველად ადებდა და ახლა კარგად ხარო? – ეკითხებოდა.

ცოტა ხანში, ტრანსპორტით გადატვირთულ იაფუზ სულთან, სელიმის ხიდეზე, მოძრაობა შეუძლებელი გახდა. საცობში გაჭედვით, დიდხანს ისხდნენ გაჩერებულ მანქანაში და ჩაღვას ლონდონურ ამბებს ისმენდნენ. თუმცა ის დედას ისე აჩვენებდა, რომ თითქოს ყველაფერს მხოლოდ მამის გასაგებად ყვებოდა. ემირი აღფრთოვანებული უსმენდა შვილს და შიგადაშიგ შეკითხვებს უსვამდა. მელანი მათკენ არ იხედებოდა, ლოყაზე ჯერ კიდევ გრძნობდა სამშობლოში დაბრუნებული შვილის ცივ კოცნას....

ბოლოს როგორც იქნა, გზა გაიხსნა. ხიდი გადაიარეს და სტამბოლის აზიურ ნაწილში გადავიდნენ. სახლში მისვლამდე ემირმა, რესტორან „Genç Kebap“-ში დონერი, ყველიანი ფიდე, ლაჰმაჯუნი და სალათა გაამზადებინა. ჩაღვას ისევ აბუზლუნდა.

– Kızım, annen hasta evde yeriz!* – ისეთი უცნაური ტონით უთხრა შვილს ემირმა, რომ მელანი ვერ მიხვდა, ქმარი თანაუგრძნობდა თუ ისიც ჩაღვასავით უბრაზდებოდა.

საღამოს, როდესაც ემირი შეკრებაზე იყო წასული, ხოლო აია, როგორც ყოველთვის, პონებით თამაშობდა, მელანი ჩაღვასთან საუბარს შეეცადა. მან კი თავისი ოთახის მონესრიგება მოიმიზეზა და კარი ცხვირწინ მოუხუ-

* შვილო, დედა ცუდადაა, სახლში შევჭამო! — (თარგმანი თურქულიდან).

რა. მელანი შეცბა, აიამ თამაში შეაჩერა და დას სახელი დაუძახა.

– შენ კიდეც, ჩაღლა კი არა, **Abla*** უნდა დამიძახო, – უმალ მოისმა მიხურულ კარს მიღმა...

რამდენიმე ხნის შემდეგ, სასტუმრო ოთახში გამოსულმა ჩაღლამ, მელანის მიერ სპეციალურად მისთვის მოქარგული და მერე ჩარჩოებში ჩასმული ზღაპრის გმირების ნაქარგი ფიგურები, სულ ახალთახალ საჩუქართან, ელისაბედ ვიგილე ბრუნის „ავტოპორტრეტი ქალიშვილთან ერთად“ დედას წინ დაუწყო და მშრალი ხმით უთხრა:

– ჩემი რელიგია გამოსახულებებს მიკრძალავს.

– **Chaghla, ma fille, tu étudies à Londres ou à Téhéran?***

– ჰო, როგორც არის! – მიუგო ჩაღლამ და თავზე მოსახვევი ჰანდანივით შეისწორა.

მელანის სიმწრით გაელიმა. სწრაფად გავიდა აივანზე, ძირს დაგებულ ფარდაზე მუხლებმოკეცილი ჩაჯდა, მკლავები სხეულზე შემოიჭდო და ნერვიულად აღმოხდა:

– ღმერთო! ხშირად რა ფერდაკარგული ხდება სამყარო... რისთვის ვარ ამ ქვეყნად? ვისთვის?..

მელანი დარდობდა, ჭრიჭინები უდარდელად ჭრიჭინებდნენ; მეზობლის ბინიდან ჭურჭლის ნკარუნის მოისმოდა; ჩაღლა აღფრთოვანებული აფრიალებდა აბრეშუმის ფერად-ფერად თავსაფრებს; აიას, ლე ბრუნის ნახატი კედელზე მიეყუდებინა და იქვე, იატაკზე ჩამჯდარი, მის გადახატვას ცდილობდა.

ზაფხულის თბილ ღამეში ქრებოდა კიდეც ერთი დღე, – ვისთვის როგორი...

ლოცვა სიკვდილამდე

ელიასი, მთელი ზაფხულის განმავლობაში წმინდა ადგილების სერიაზე მუშაობდა. ბოლო დროს, ძილშიც კი იერუსალიმი ელანდებოდა. და თუმცა, მას რეალურად არც არასდროს ენახა წმინდა ქალაქი, ის მის ფიქრებში მუდამ დომინირებდა. ამოჩემებულივით, ხშირად ეს-იზმრებოდა ერთი და იგივე სიზმარი: ის იდგა გოდების კედელთან, უამრავ ადამიანთა შორის და ლოცულობდა. სხვები მოდიოდნენ და მიდიოდნენ. იცვლებოდა წელიწადის დროები.

* უფროსი და; ასევე იხმარება ასაკით უფროსი ქალის მიმართაც. – (თარგმანი თურქულიდან).

** ჩაღლა, ჩემო გოგო, შენ ლონდონში სწავლობ თუ თეირანში? – (თარგმანი ფრანგულიდან).

ის კი ისევ ჯიუტად განაგრძობდა იქ დგომას. შორეული მზერით ერთიმეორის მიყოლებით აშენებულ თაღოვან გასასვლელებში იკარგებოდა, ნაცრისფერ-მოვარდისფრო ლაბირინთებში ფრენდა და იმ ერთადერთს ეძებდა, რომელიც ამდენი წლის განმავლობაში არც ცხადში ჩანდა და არც სიზმარში. სულ ბოლოს, წლების წინ, სტრასბურგში გამოფენაზე რომ მოჰკრა თვალი, მიხვდა, რომ მან თავისი არჩევანი გააკეთა, მაგრამ ელიასისთვის ეს ბევრს არაფერს ნიშნავდა. მისთვის მელანი ულამაზესი ზმანება იყო. სამუდამო ბინადარი მისი სულის და გულის. მისი გაიგივება, შედარებაც არ შეეძლო იმ ქალებთან ვისთანაც კი ოდესმე რაიმე ურთიერთობა ჰქონდა.

უკვე ბინდებოდა, სულ ბოლო ნახატი – „ქუჩის კუთხე იერუსალიმში“ რომ დაასრულა. დაღლილი ხმით – „შმა ისრაელ“ (ისმინე, ისრაელ) ჩაიჩურჩულა და ნამუშევრებს შორის ჩაჯდა. გული არითმიულად უცემდა. მისმა სულმა შვება ვერ იგრძნო. ისევ ის, ნაცნობი სევდა შემოანვა. ძლიერ სულიერ ტკივილს გრძნობდა. იმ ტკივილს, რომელიც ხან ამწარებდა და ხან ატკბობდა. ის ხომ მთელი სიცოცხლის განმავლობაში ამ ტკივილის ვიზუალიზაციას ცდილობდა თავის შემოქმედებაში, ყველა დეტალსა თუ მონახაზში.

ეს იყო უკიდევანო სიყვარული ტკივილამდე და გაუსაძლისი ტკივილი – სიკვდილამდე...

სახლში ჩამობნელდა. ლეა სტრასბურგში, თავის დასთან იყო სტუმრად წასული.

ელიასი გაჭირვებით წამოდგა. მტკივანი ფეხი გაბუყებოდა. ფეხზე მუშტი მიირტყა და ხელის ზურგით გაიზილა. არგუსი, მისი გერმანული ნაგაზი, რომელიც მანამდე მის ფეხებთან იწვა და თვლემდა, წამოხტა და მზრუნველად აულოკა მუხლი. ელიასი მოშავო-მოყავისფრო თავზე მოეფერა და ოთახში სინათლე აანთო. ნაჭრის აბაჟურს აქა-იქ საღებავები მოსცხებოდა.

არგუსი, ისააკის გარდაცვალების შემდეგ მოიყვანა ლეამ სახლში. ღამით ხან შემოსასვლელში, ხან მის ოთახში ეძინა. ახლაც თავისი ოთახის კარი მისთვის სანახევროდ ღია დაეტოვებინა. არგუსმა მყისვე ბოლომდე შეხსნა და შეირბინა, ელიასიც შეჰყვა. საკმაოდ დიდი დრო გასულიყო მას შემდეგ რაც მშობლების ოთახი აღარ ენახა. ლეა ყოველთვის სამზარეულოში ტრიალებდა ან აივანზე იჯდა და ქსოვდა. ოთახიც და ავეჯიც, რომელიც მამის ძმის, ასევე ან უკვე გარდაცვლილი ბიძია ალენის გაკეთებუ-

ლი იყო, თითქოს და დაპატარავებულიყო. ტანსაცმლის კარადის სარკეში თეთრ ნაჭერგადაკრული საწოლის თავი მოჩანდა. მის გვერდით, პატარა მაგიდაზე ასევე თეთრ ნაჭერზე, მომცრო ზომის ლურჯი კობალტის მოოქროვილ ლამბაქზე, შუშის სასანთლე იდგა, რომელზეც ექვსქიმიანი ვარსკვლავი დაეხატათ, ქვეშ კი – En mémoire მიეწერათ. მის ზევით, კედელზე შავ-თეთრი ფოტო ეკიდა, – ახალგაზრდა ლეას თმა შუბლთან შუაზე გაეყო და კისერთან შეეკრა. თხელი, ყვავილებიანი საზაფხულო კაბა ეცვა. ყელზე სქელი ოქროს ყელსაბამი ეკეთა. ოდნავ ილიმებოდა, ნიკაპზე ღრმული საყვარლად მოუჩანდა. კალთაში მოკლე, თხელ კულულებიანი პატარა ელიასი ეჯდა. დიდი წყლიანი თვალებით და ოდნავ შეშინებული გამომეტყველებით ეკვროდა დედას. თხელი, გრძელსახელოებიანი, ღილებიანი პერანგი ეცვა, ყელზე გამობანტული თეთრი ლენტით. ერთი ხელი ყურთან მიეტანა, მეორე დედის მუხლზე ედო. მემკვიდრეობით მიღებული ღრმული, მასაც მოუჩანდა ნიკაპზე.

ელიასმა გაშლილი ხელისგული მიუახლოვა ფოტოს, მერე ეს ხელი გულთან მიიტანა და გაიღიმა...

ძილის წინ არგუსი ჰაერზე გაასეირნა. შორს არ ნასულან, ძალღიჯ მიჩვეული იყო მის ნელ ნაბიჯებს. სახლში მობრუნებულმა, ფინჯანში ყავა დაისხა და სამი თვის შემდეგ, პირველად ჩართო კომპიუტერი.

პასუხი

მთელი ზაფხულის განმავლობაში ჩალა დედასთან საუბარს გაურბოდა. თუ შემთხვევით სახლში დარჩენა მოუწევდა, მაშინაც ეუხეშებოდა და გულს სტკენდა. მელანი ვერ ხვდებოდა, რამ შეცვალა მისი ერთ დროს, თბილი და მზრუნველი გოგონა. ჩალლას მასთან ერთად

ყოფნას, მურადის სახლში სტუმრობა ერჩია. მელანის სძულდა იქიდან დაბრუნებული შვილის, თითქოსდა მის ჯიბრზე, კმაყოფილი და შეპარვით ნიშნისმომგებიანი სახის დანახვა. თავისი ოთახი სალოცავი ხალიჩებით, თავსაფრებით და რელიგიური წიგნებით გაავსო. მელანის არაფრის დალაგების უფლება არ ჰქონდა. ჩალლას არც კი უნდოდა, რომ დედა მის ოთახში შესულიყო. მელანი დარდისგან გახევდა. არც კი იცოდა, როგორ უნდა მოქცეულიყო. ცდილობდა ამ ყველაფერს გამკლავებოდა. მთელ ყურადღებას აიას უთმობდა. უზომო მზრუნველობით ექცეოდა. მასთან ერთად თამაშობდა, ხატავდა, სეირნობდა. მაგრამ ჩალლას გულგრილ გამომეტყველებაზე გული უკვენესოდა. მას რამდენადაც ცუდი ურთიერთობა ჰქონდა დედასთან, იმდენად კარგად გრძნობდა თავს მამასთან და მის ნათესავებთან.

ბოლოს ისე გაფრინდა ლონდონში, რომ ჩალლამ, დედას, ერთი ნაძალადევი კოცნის მეტი სხვა თბილი მოგონება არაფერი არ დაუტოვა.

აეროპორტიდან დაბრუნების შემდეგ, ემირომა აია და მურადის შვილი, ასია გასართობად ატრაქციონებზე წაიყვანა. მერე დარეკა და აცნობა, რომ ის და აია ჩაის დასალევად მურადთან დარჩებოდნენ.

მარტოდ დარჩენილი მელანი, ერთხანს აივანზე იჯდა. ვარსკვლავებით მოჭედილ ცას გაჰყურებდა და მის უსასრულობაში ჩაკარგვას ნატრობდა. უცბად მისმა სულმა სიმშვიდე შეიგრძნო. რეალობის აღქმა დაკარგა. ვერც კი მიხვდა სასტუმრო ოთახში როგორ აღმოჩნდა. კომპიუტერთან მივიდა, სკამი გამოსწია, მშვიდად დაჯდა და ჩართო. მესინჯერში ორი წერილი დახვდა. ერთი ყურნალის რედაქტორის, ხოლო მეორე... ელიასის!

გაგრძელება იქნება

**თინათინ
თელაველი**

ს
ა
ო
ც
რ
ე
ბ
ა
თ
ა
ს
ი
ს
ა
ნ
ა
ს
ა
ნ

ანგელოსთა მღერა მესმა,
მჭრისა ძლევად შენ ვერო ზევსმა,
მსურს – შარბათი შენი შევსვა,
საქართველო, არ მნამს მე, სხვა...

თ. თელაველი

თ
ა
ო
ც
რ
ე
ბ
ა
თ
ა
ს
ი
ს
ა
ნ
ა
ს
ა
ნ

დაგვილოცე, დაგვილოცე!..

გეაჯებით და გვისმინე,
ღმერთო, ნატვრა აგვიხდინე,
რაც დარდი გვაქვს, წარგვიხოცე,
საქართველო დაგვილოცე,
დაგვილოცე, დაგვილოცე!..
საქართველოს მზიანობა,
საქართველოს მთლიანობა,
საქართველოს სვიანობა –
გვალირსე და დაგვილოცე,
დაგვილოცე, დაგვილოცე!..

**თინათინ
თელაველი**

თელავს!

წლებს სიყვარულით მოვლენავ,
თუმც, – მახელებენ ნისლები,
მიყვარხარ, გლოცავ, – ყოველ წამს,
შენი მზით ვხარობ, ვივსებ!..

P.S.

ლექსით გადავწავ ბინდები,
ამ გულს ზვარაკად გპირდები!..

საოცრებათა საოცრება!..

საოცრებათა საოცრება, – მთები კავკასის,
სხივით ნაქარგი, სამოსელით – მწვანე ატლასის,
ქება: სიტურფის, სილამაზის, თქმულა – აქ, ასი...
ალაზნის ველით, – მჭვრეტი წელთა, – მრავალ ათასის!..

თეთრი ფიფქით იქარგება!..

ფიფქი ცვივა, არე-მარე,
 თეთრი ფიფქით იქარგება,
 ფიფქებს უხმობს გარე-გარე,
 ფიქრში ფიფქი იკარგება.
 თეთრი ფიფქი ცვივა, ცვივა,
 ფანტელები სივრცეს რთავენ,
 თუმცა, გარეთ – ცვივა, ცვივა,
 ეგ, თვალები მწვავენ! მწვავენ!..

ლექსო, მზით შემტკბარო ვაზიანო!

ლექსებს, მე, ვადარებ – ლამაზ ბავშვებს,
 ირგვლივ, სიცოცხლედ რომ ბრწყინდებიან...
 ველტვი სიყვარულით სავსე ჰანგებს, –
 სივრცეში ლაღად რომ იღვრებიან...
 მე, როცა ლექსსა ვწერ, მსურს მკითხველი,
 ამ ლექსს გულით, სულით ვაზიარო,
 ოცნებას მზეს ვანდობ და... მზით გელი,
 ლექსო, მზით შემტკბარო ვაზიანო!..

მე სიყვარული უსაზღვრო...

ამინდი, თუმცა, ცვივა, ვიცი, გამათბობს შენი მზე,
 მე სიყვარული – უსაზღვრო, შენი გულის მზით შევიცნე,
 შენ, ყველა ფიქრს რომ წინ უსწრებ, სხივდები ჩემს მზედ, ხატებად,
 ეს სიყვარული, – მარადი, გულს მუდამ, სვედ მესატება...

სიყვარულია უმთავრესი...

სიყვარულია: უმთავრესი, უნეტარესი,
 სიყვარულია: სიცოცხლისთვის, უმწვერვალესი,
 მწველია, ეგზომ, ტკობით სავსე, – მზეობს ამაღ, ის...
 მზე სიყვარულის, – უკვდავია, მუდამ მარადის!

ნიმუ
ქამუკაშვილი

ს
ტ
უ
მ
რ
ა
დ
მ
ა
ნ
ა
ნ
ა
ბ
ა
ბ
ო
ს
თ
ა
ნ

ასე და ამრიგად, ახლა უფრო ვინაობა და შინაურულად ქვაფენილიან ქუჩაზე ანა მზად არის ხელი გაუშვას და კუნტრუშით გაყვეს ბაბოს, თუ დააწყდის. გორიჯვარში ხომ კარგი იყო, მაგრამ მანანა ბებოსთან სტუმრობაზე არაა ნაკლები. თანაც უკვე მეორე საუზმის დროც ახლოვდება და სახლი სადაც მიდიან, იცის, იმედს არ გაუტრუებს – ყველაფრით გემრიელი სახლია. ეს სახლი გორიჯვარზე კიდევ უფრო რთა მალლა დგას და იქიდან მთელი ქალაქი ჩანს, ალაზნის თვალუნვდენელი ველით და კიდევ კავკასიონის მთები...

ნ. ქამუკაშვილი

სტუმრად მანანა ბაბოსთან

ნელინადში ორჯერ მაინც, ტასო ბაბო ხელს ჩაჰკიდებს პატარა ანას და გორიჯვარის ეკლესიაში მიჰყავს დღესასწაულზე. სანამ ხელს ჩაჰკიდებენ, ანა, საგანგებოდ გამონცობილი სკამზე ზის და მოთმინებით და ფეხების ქანაობით ელოდება, როგორც თვითონ ეჩვენება, ძალიან დიდხანს, ბაბოს გამონცობას. მაგრამ ეს ამაღ ღირს. როგორც ზღაპრებშია, თითქოს ჯადოსნური ჯოხი შეახესო, ბაბო სრულიად გარდაქმნილი გამოდის თავისი ოთახიდან. ანა ხედავს როგორ გამოპრანჭულა საგარეოდ ბაბო; „გაპინკინებულს“ თავზე ჩიხტიკოპი დაუდგამს, რომელსაც შუაში ბრწყინვალე თვალი ამშვენებს. მოხუცი ქალები სულ ასე თავდახურული დადიან. ტასო ბაბო ერთი ხელით ჯოხს ეყრდნობა, მეორეში კი ანას ხელი აქვს ჩაბლუჯული. სახლიდან გორიჯვარამდე სამასიოდ მეტრია, მაგრამ დიდხანს უნდებიან. მოხუცებული რაკილა გარეთ იშვიათად გამოდის, ვინც კი გზად შეხვდება, ყველასთან ჩერდება და მოიკითხავს. ისინიც ყველა უკლებლივ: „გრიგოლასია? გავს. სულ თქვენსკენ არის. იი, რა კარგი გოგოა... გაგებარდოთ... და ასე შემდეგ.

გორიჯვარის ეკლესიის ეზოში ბავშვები ბევრი ირევა. თითქოს ვხედავ კიდევ: უცნობებს წარბშეკრული უყურებს ანა (ალბათ ეშინია, რამე არ ჰკითხონ და რომ ვერ გააგებინოს?); ნაცნობებს რომ დაინახავს, მთლად ღიმილად იქცევა ხოლმე. ერთი სული აქვს ეზოს ყველა კუთხე-კუნჭული მოიაროს. აქ უამრავი სახალისო რამ იყიდება. მრგვალ, პრიალა ლამაზ ყუთში ჩალაგებული კონფეტები, ათასფერი „მამალოები“ და კიდევ მრავალი ნუგბარი და ტკბილეული. დადიან ნელა, ათვალეირებენ ყველაფერს. თუ ბაბო სადმე ჩამოჯდა, ანაც გვერდით ჰყავს მიკრული. კმაყოფილია რომ გორიჯვარი მოილოცა და ბევრი ახლობელიც ნახა. ტასო თავსაბურავს კიდევ ერთხელ მოირგებს და საყდრის უკანა გასასვლელიდან თავის დედულეთისკენ გადადის. ანა-

მაც იცის, რომ გორიჯვარში წასვლა უტკბილეს და უსათნოეს მანანა ბებოსთან სტუმრობასაც ნიშნავს.

ასე და ამრიგად, ახლა უფრო ვინაობა და შინაურულად ქვაფენილიან ქუჩაზე ანა მზად არის ხელი გაუშვას და კუნტრუშით გაყვეს ბაბოს, თუ დააწყდის. გორიჯვარში ხომ კარგი იყო, მაგრამ მანანა ბებოსთან სტუმრობაზე არაა ნაკლები. თანაც უკვე მეორე საუზმის დროც ახლოვდება და სახლი სადაც მიდიან, იცის, იმედს არ გაუტრუებს – ყველაფრით გემრიელი სახლია. ეს სახლი გორიჯვარზე კიდევ უფრო ცოტა მალლა

მხატვარი სოფიო ქელიძე

დგას და იქიდან მთელი ქალაქი ჩანს, ალაზნის თვალუნწვენიელი ველიც და კიდევ კავკასიონის მთები...

მანანა ბაბო ტასო ბაბოს ძმის ცოლია. შვილი არასოდეს ჰყოლია. ახლა დაქვრივებული, მთლად მარტო ცხოვრობს. აქვს ორი მზით სავსე ოთახი, სადაც რამდენიმე იშვიათი, ლამაზი ნივთია. ანა სათითაოდ ჩერდება იმათ წინ და აკვირდება, რამე ხომ არ მოსვლიათ წინა სტუმრობის შემდეგ. ყოველ ჯერზე, ბამბუკის დიდი „ეტაჟერკის“ შემდეგ უცებ ვეება სარკის წინ რომ აღმოჩნდება, ცოტათი შეხტება ხოლმე. მერე, დარწმუნებული, რომ არავინ უყურებს თავის თავს აკვირდება, ერთსაც გაუღიმებს, ისე როგორც მხოლოდ თავიანთ თავს უღიმინ ბავშვები და აგრძელებს თვალღიერებას.

მოხუცები ტკბილად საუბრობენ. სადაც სხედან, ის ოთახი მოზრდილ აივანზე გადის. სწორედ იქიდან ჩანს ის მაღალი მთები. მანანა ბაბო, მოხუცია, მაგრამ ანას ერგენება რომ ტასო ბაბოზე ახალგაზრდაა. თავად აკეთებს ყველაფერს, ჯოხსაც არ ხმარობს შინ და შეიძლება იმიტომ. საუზმის სუფრა უცებ იშლება. ყველი და პური აუცილებლად და დანარჩენი სეზონის მიხედვით. მასპინძელი შემდეგ ზედმეტ რამეებს მოარიდებს, სუფრას საგანგებოდ გაკეთებული რბილი ჯაგრისით გადმოწმენდავს. ზუსტად ასეთი შინაც აქვთ და ახლა ჩაის გააწყობს. ეს აუცილებელი ნაწილია. ჩაი ყოველთვის გემრიელია და საამო სურნელოვანი. ტანწერწეტა სამურაბები შეგიძლია ფრთხილად აილო და ლამაზი კოვზებით იმდენი მურაბა გადმოთვალო ნელა, რამდენიც გსურს. ყოველ მისვლაზე სამნაირი მურაბა მაინც იწონებს თავს თეთრ გახამებულ, პანია ყვავილებით მოქარგულ სუფრაზე. ყველაფერი იმდენად ნაცნობია, რომ მანანა ბაბოსთან ხადახან თავი შინ ჰგონია. ასეთი სუფრა ხომ ჩვენც გვაქვს, ასეთი შაქრის ასაღებიც, ასეთი ვერცხლის კოვზებიც, დაუსრულებლად ჩამოთვლის ანა გონებაში. სიფრიფანა ანამ, რამდენი ტკბილიც არ უნდა შეჭამოს, არ ეტყობა. დედის გაფრთხილება ახსოვს და მურაბას ცოტას გადაიღებს, მაგრამ აუცილებლად ყველას გასინჯავს. ტკბილი კაკლის მურაბის შემდეგ, ალუბალი ან მაცვალის მისწრებაა, როგორც ტასო ბაბო ამბობს. მანანა ბაბოს არც შვილი ჰყავს და არც შვილიშვილი და სწორედაც რომ საოცარია, ყველა სურვილს ასე როგორ ხვდება ეს ტკბილი მასპინძელი? ანაც ისე კარგად გრძნობს იქ თავს, რომ მეტი არ შეიძლება. მთელი ცხოვრე-

ნინო კახუკაშვილი

ბა თბილად იგონებდა ხოლმე იქ ვიზიტებს და აუცილებლად ასე დაამთავრებდა, ყველას ძალიან გვიყვარდა, ღმერთმა გაანათლოს მანანა ბაბო.

აქ როცა მოდის, ორმაგად ბედნიერია ანა; ნაზოსაც ნახულობს და კიდევ ახლომახლო მცხოვრებ სხვა კლასელებსაც... „ახლომახლო, ჩიტმა გნახოს...“ მერე როგორ არის? მეტისმეტად მჭიდროდ დასახლებულ გორაზე შეფენილ უბანში თითქოს სახლიდან სახლს გადასძახებენ: ანა მანანა ბაბოსთან მოსულაო! ნაზ-

ოც მალევე იქ გაჩნდება. ისიც იქვე ცხოვრობს; ხელი რომ დაუქნიოს აივნიდან, იქნებ დაინახოს კიდევ. ჯერ მართლა პატარები არიან და ის დროც მალე დადგება, როცა თორმეტ-ცამეტი წლის ყმანვილქალობაში შესული გოგოები ანა, ნაზო, მერი, ზაირა, დიანა, ელიკო, მედიკო, ორიც – ეთერი, იქვე, ნაზოს სახლის წინ ყადორის გორაზე დასხდებიან და იქიდან დაუნყებენ მზერას ალაზნის ველს. ხშირად თითქოს ველარც ამჩნევენ ამ საოცარ ხედს, რადგან მათი ახალი სამყაროც ისე საოცარია და ისე სწრაფად იცვლება, რომ აღარ უკვირთ ეს ცადაზიდული მთები. თან ეს პატარა მყუდრო ბაღი თითქოსდა მთლად იმ მთების სიმალღებზეა, ასე ერგენებათ ხანდახან. ჰოო... ისე არიან თავიანთი ამბებით მთლად გარემოცულნი, ბუნებაც ზედმეტად ერგენებათ ზოგჯერ. როცა აქ არიან მათზე ორი თუ სამი წლით უმცროს ციალას – ნაზოს დასაკრძალული აქვს მათთან მიახლოება. უჰ, როგორ დაიფრენენ ხოლმე! ახალი საიდუმლოებებით სავსეებს, პირზე უმეტესად ვაჟთა სკოლის ამბები აკერიან და ვაჟთა უცხო სახელებს ახსენებენ, რომლებიც არც მათი ძმების და არც მათი ნათესავების სახელებია... თვალცრემლიანი ციალა უკან ხეებში დგას და ვერ გაუგია, რატომ არ უნდათ, რომ ძველებურად ისიც მათთან ერთად იყოს... რამდენჯერაც მიუახლოვდება, ნიოკობითა და ქოთქოთით იშორებენ. ხელში ყველას პატარა, მუშამბის ყდიანი ბლოკნოტი უჭირავს. ხანდახან იქ იხედებიან და ერთმანეთს რალაცეებს უკითხავენ... აკი ერთხელ ციალამაც როგორც იქნა, მოიხელთა, ჩაიხედა და ბევრი ვერაფერი გაიგო რა. გაუგებარი წინადადებებია ამონერილი რაც შეიძლება გულმოდგინე და ლამაზი ხელით გამოყვანილი, და ქვეშ მთლად უცხო და გაუგონარი გვარ-სახელები აქვს მიწერილი. მანამდე, კი სანამ ყადორის გორა გახდება მათი უმანკო საუბრების მოწმე, გოგოები მანანა ბაბოს მურაბებს აგემოვნებენ და მეტი არც არაფერი უნდათ.

შუაგულში აღმართული სათვალთვალ კოშკი, საიდანაც გამბედავი მოცურავეები წყალში ხტებიან. სანაპიროზე ნისლი დაჩოქილიყო, მაგრამ მაინც მრავლად იყვნენ მეთევზეები. ზოგიერთებს გამართლებოდათ და ჯერ კიდევ მოფართხალე კობრა თევზები ხიდზე გასაყიდად გამოეტანათ.

ცოტაც გავიარეთ და მალე სოფელიც გამოჩნდა, მისი სანახებით, საცხოვრებელი სახლებით, ხილით აფერადებული ბალებით და მასში მარგალიტივით ჩაქსოვილი XI საუკუნეში აშენებული ეროვნული ხუროთმოძღვრების შედევრით – ნიკორწმინდის ტაძრით, ეზოში აღმართული სამსართულიანი სამრეკლოთი, სამყაროს შემოქმედს განსაკუთრებული ღვთიური მადლით რომ შეუმოსია და მასში ღვთის უშრეტი, უხილავი სული შთაუბერავს, რომელიც მაგნიტივით იზიდავს მომლოცველებს საქართველოს სხვადასხვა კუთხიდან და არამართო საქართველოდან.

სოფელ ნიკორწმინდის ცენტრში, ორსართულიან კულტურის სახლის შენობასთან შევჩერდით, რომლის ფასადზეც დიდი ასოებით აწერია: „ბრწყინავს საქართველოს ქებად ნიკორწმინდა“. შენობის მოპირდაპირე მხარეს მარჯვნივ შევუხვიეთ და ზუსტად იმ დროს ვენვიეთ ტაძარს, წირვა რომ იწყებოდა. ზარი სამრეკლოდან სალოცავად უხმობდა მრევლს. ტაძარში ჭეშმარიტი რწმენა აღევლინებოდა. მზის სხივი დასთამაშებდა მარადისობას შეჭიდულ ტაძრის გუმბათს. ცისა და მიწის შუამავალი სიო კი სამრეკლოს ესათუთებოდა და ზარის ხმასთან ერთად უფლის ხმაც მიჰქონდა ადამიანების გულამდე: – „გიყვარდეთ ყველა და გაუწოდეთ ხელი ერთმანეთს“. მზე სამზეოში ბრუნდებოდა, ეზოს ჭიშკარი რომ შევალეთ. შთაბეჭდილებებით გაჟღენთილი ჩემი გონება მოსვენებას არ მაძლევდა და უჩემოდ დაჰქროდა ბუნების ნიაღში.

ოცნებასავით ამეკვიატა ფიქრი, რომ იმ სილამაზეს, მგზავრობისას შორიდან რომ მატყვევებდა, ხელით შევხებოდი, წინწნარის ქვეშ დამესვენა, დავმტკბარიყავი მათი სურნელით და ისე ღრმად ჩამესუნთქა ცისა და მიწის სუფთა ჰაერი, მთელი ცხოვრება რომ მყოფნოდა. მისი წინვებით გადამევარცხნა აცელქებული სიოთი აწენილი თმა, შემეგროვებინა თვალუნვდენელი ფიჭვებიდან დაცვენილი დიდი გირჩები და მათგან სუვენირები გამეკეთებინა სახსოვრად.

ჩანაფიქრის განსახორციელებლად, რამდენიმე დღის შემდეგ, დილით ადრე, მე და ჩემი მეგობრები სათიბში მიმავალ ახლობლებს დავემგზავრეთ. საგზალთან ერთად წყალი, დიდი

ნიბეტა კავლიაშვილი

ქოლგა და მიწაზე დასაფენი პლედიც გავიყოლეთ. ფეხით სიარულს მიჩვეული არ ვიყავი და ჩემს მგზავრებს ყოველთვის ჩამოვრჩებოდი ხოლმე, მერე კი გულამომჯდარი სვენებ-სვენებით დავენოდი და ვსაყვედურობდი – ცოტა ნელა იარეთ მეთქი. მიწოდდა მთელი გული სამყაროთი ამევსო. აისის სუნთქვა ანათებდა და მეც ყველაფერი მახალისებდა: ხან მაყვლის ეკლიან ტოტს ვინვდიდი, ხან მაჟალოს, ხან ჩემთვის არნახულ მინდვრის ფერად ყვავილებს ვკრეფდი და ხანაც ულამაზეს პეპლებს და კალიებს ფოტოს ვუღებდი მობილური ტელეფონით. არც ღელეები დამრჩენია შეუმჩნეველი. განა ბურუშვილების მოჩუხჩუხე წყაროდან წარმოქმნილმა ღელეს ლიკლიკმა არ მათქმევინა?!

ზამთარი მუდამ ჩუმიდ მაშინებს, თუმცა გაზაფხულს მოველი ისევ, ვერ შემადრწუნებს ყინვა და სუსხი, ვიდრე ამ ღელის სიმღერას ვისმენ!

ვიარეთ სოფლიდან დაახლოებით შვიდი კილომეტრი განი გზის (ასე ეძახიან გლეხები) მხარეს და „ძველახოში“ ულამაზესი ნაძვნარის წინ აღმოვჩნდით. ტყის დასაწყისში, გზაზე განმართებით მდგარი ერთი ვეებერთელა მსხლის ხე შევნიშნეთ, რომლის ქვედა ტოტებზე ალაგ-ალაგ ბანრით ეკიდა აბგები. ძალიან გამიკვირდა. მის საჩრდილობელში ორი გლეხი მოკალათებულიყო პატარა სუფრასთან, ცელებიც იქვე ხეზე ჰქონდათ მიყუდებული. ეტყობოდა, დილით ადრე მოეთიბათ თავიანთი კუთვნილი მინდვრები და შინ ბრუნდებოდნენ. ერთ მათგანს მათარა ჰქონდა ტურეტთან მიბჯენილი, მეორე კი ლორს სთლიდა ჯაყვით. ჩვენს დანახვაზე გაიკვირვეს, ალბათ იფიქრეს ტურისტები არიანო. მიგვიპატიჟეს, ჩვენც ჩვენი სანოვაგე ამოვალაგეთ ჩანთიდან და ძველი ნაცნობებივით გავაბით საუბარი. ისინიც ჩვენს ცნობისმოყვარეობით გაჟღენთილ კითხვებს ამომწურავად პასუხობდნენ. – აი, რა გვიამბეს: ამ მსხლის ხეს რომ გასცდებით წყარო შეგხვდებით, კლდოვანი მთებიდან მორბის, ხის ღარიდან რაკრაკით მოედინება და მიწოდორს მიუყვება. მერე სად იკარგება, არავინ იცის. ნაკურთხი წყალივითაა დალოცვილი. წყაროს იქეთ, ის ვაკე ნაძვნარია, თქვენ რომ გაინტერესებთ, იმ ტყის იქეთ კი სოფლის სათიბებია. სათიბავად წასული, ან იქედან დაბრუნებული გლეხი ყოველთვის ამ მსხლის ძირში ისვენებს, წაიხემსებს, ერთორ ჭიქასაც დააყოლებს, მერე რაც საგზლიდან მორჩებათ ხის მაღალ ტოტზე დაკიდებენ აბგით, ნახირისათვის რომ მიუწვდომელი იყოს. ზოგჯერ, დაღლილ მოშიებულ კაცსაც წამოუსვენებია მის

საჩრდილობელში, ჩამოუხსნია ხეზე დაკიდებულ აბგა, უფიქრია ალბათ ღმერთმა გამომიგზავნაო, ერთი-ორი ჭიქა არაყიც გადაუკრავს მათარიდან, დაულოცავს მისი დამტოვებელი და გზა გაუგრძელებია. ვისმენდი მათ ნაამბობს და კიდევ ერთხელ მივხვდი, რა არის ერთად აღებული სიყვარული და ქართველობა.

შესვენების შემდეგ ჩვენც იგივე გავიმეორეთ. დარჩენილი საგზალი ზურგჩანთაში ჩავდეთ, კაუჭიანი ჯოხით ხეზე ჩამოვკიდეთ და გზა გავაგრძელეთ ზღაპრულ სამყაროში.

ორდღიანი შესვენების შემდეგ უდაბნოში წასვლა გადავწყვიტეთ. არა, არ გაგიკვირდეთ, სხვა ქვეყანაში კი არა, აქ არის ჩვენთან რაჭაში. დილით ადრე გავიღვიძეთ, მსუბუქად წავიხემსეთ და რადგანაც არცერთი ჩვენგანი უდაბნოში ნამყოფი არ იყო, მეგზურად მოხუცი მამიდა გავიყოლეთ. მამიდამ გაგვაფრთხილა რომ უდაბნოში ფეხით წასვლა იოლი არ იქნებოდა. რა უნდა გვექნა? ჩავსვით მამიდა „ნივაში“ და უდაბნოს სანახავად გავწიეთ. ტყე-ტყე მიმავალი გზით ვიარეთ, მერე ერთ ციცაბო დაღმართზე დავეშვიტეთ, შეგვეშინდა – გვეგონა სადღაც უფსკრულში გადავცვივდებოდით, მაგრამ, ნურას უკაცრავად, ულამაზეს ვაკე ადგილზე გავჩერდით, ღმერთმანი, ნამდვილ ნალკოტში აღმოვჩნდით. ღმერთო, დიდება შენდა! – ჩემდა უნებურად აღმოვხდა გოცებულს და მადლიერების ნიშნად პირჯვარი გადავისახე. მდინარე ცივწყალაზე გადებულ საცალფეხო ხიდზე გადავედით. წინ ხელჯოხზე დაყრდნობილი მამიდა გიდივით მიგვიძლოდა და თან გვიხსნიდა: აი, აქ, ამ ადგილზე, ჩემს ბავშვობაში ერთი მოხუცი ცოლ-ქმარი ცხოვრობდა. შვილები კი ჰყავდათ, მაგრამ ისინი სოფელში ცხოვრობდნენ. აქ სულ ფუტკრის სკები იდგა, უამრავი ფუტკარი ჰყოლიათ. ერთხელ დედას წამოვყვევით წისქვილში მე და ჩემი უფროსი ძმა და მახსოვს თაფლით რომ გაგვიმასპინძლდნენ. მერე ისევ იმ ციცაბოსკენ გაიხედა და მოყოლა განაგრძო: ის ციცაბო გზა, მანქანითაც რომ ძლივს ჩამოვედით, ადრე ვინრო საცალფეხო გზა იყო, ახლა რა უჭირს? – გააფართოვეს. კიდევ უფრო მეტად დამრეცი იყო, სულ ქვა-ლორღი ეყარა და ფეხით სიარული ძალიან გვიჭირდა. აქ, ამ უდაბნოში, წყლის წისქვილი იყო. მახსოვს, ხალთაში ჩავკვირდნენ 4-5 კგ სიმინდს, მოგვკიდებდნენ ბავშვებს ზურგზე და აბაჰე, როგორია ახლა იმ ციცაბოზე ფეხით სიარული. ბევრჯერ გზაზეც დავგდამებია, წისქვილშიც გაგვითევია საფქვავის მოლოდინში.

მოკლედ, ხიდი გავიარეთ თუ არა, თავი ზღაპარში ამოვყავით. წარმოდგენა არ მაქვს, ასეთ ნალკოტს უდაბნო რატომ ჰქვია. ყველაფერი შთამბეჭდავი იყო, მაგრამ ჩემი ყურადღება მაინც ცადაზიდულმა ბზის ხეებმა და ბზის ბუჩქების სიმრავლემ მიიქცია. ეს იყო ულამაზესი ადგილი – ტყით შემოსილი მთებით, მწვანე ველით, ღარ-

სავსე და ცივი მდინარით. მინდორი ისეთი ხასხასა და სუფთა იყო, შიშველი ფეხით მოგიწებოდა სიარული. ამ იდუმალ სიწყნარეს მდინარის დუდუნი უფრო მეტ საოცრებას სძენდა. ცოტა კიდევ გავიარეთ და ტაძარიც გამოჩნდა – ქელიშის წმინდა მარიამ ღვთისმშობლის შობის სახელობის ტაძარი. დრო-ჟამის მძიმე ხუნდები დასტყობოდა ტაძარს. ქვიტკირით ნაშენები მისი ჩამონაშალი კედლები მეტყველებდა, რომ საუკუნეებისთვის გაეძლო და მიწისძვრებს იყო გადარჩენილი. სახლიდან წაღებული სანთლები მის კედლებთან დავანთეთ და შესანიშნავი დავტოვეთ. ღია ცის ქვეშ მინაზე დამხობილი ვესაუბრებოდი ღმერთს – რწმენის საბუდარს ნუ დამიბერებ ღმერთო! – ჩურჩულით ვევედრებოდი და ვფიქრობდი, კიდევ ვისი ნატვრა მქონდა ღმერთთან მისატანი.

ტაძრის გვერდით პატარა სამლოცველო დგას, ზეაღმართული სამრეკლოთი, რომელიც დაკეტილი დაგვხვდა და შიგ შესვლა ვერ შევძელით. ტაძარს გვერდით მდინარე ჩაუდის. მისი სანაპირო მთლად მწვანე საფარშია ჩაფლული. კრიალა და ლაჟვარდოვანი ზეციდან მზე დედასავით ესალბუნება არემარეს, მზის ბაჯალლოში იღვრება ბუნება. ოქროსფრად გაფერილი ზეცა და თვალუწვდენელი ტყით დაფარული მთები ერთგული მცველებივით ამყავდ გადასცქერის ამ მშვენიერებას და მნახველს ანდამატივით იზიდავს. შევხარი ამ საოცრებას და ვხვდები, რომ ღმერთის ხელი ურევია ბუნების ამ საოცრებას.

მშვიდი ხასიათის მდინარე ცივწყალა დინჯად, დუდუნით მიუყვებოდა კალაპოტს, მისი კამკამა ნაპირი, ისეთივე სუფთა და კრიალა იყო, როგორც სიკეთით სავსე ადამიანის თვალები. ღრმა არ ჩანდა და ჩვენც გავბედეთ მუხლებამდე შესვლა. წყალი ყინულივით ცივი იყო. აქა-იქ წითელ-წინწკლიანი კალმახებიც შევნიშნეთ. ნაპირიდან ერთ-ორ მეტრში ვეებერთელა ქვები ელაგა, ალბათ მთიდან იყო მენყერისას ჩამოტანილი, თორემ ადამიანის ხელი მას ნამდვილად ვერ ზიდავდა. იმ დიდ ქვებზე ჩვენი თანამგზავრი ყმანვილები ჩამოსხდნენ და ფოტოები გადაიღეს სამახსოვროდ. უზომოდ ბედნიერი ვიყავი, წამოსვლა აღარ მინდოდა. უკეთეს სანახაობას რას ინატრებდა ადამიანი?! გმადლობ უფალო, სულიერი სიმშვიდე რომ მაპოვნინე, ღირსმყავ, მეხილა შენმიერ შექმნილ სამყაროში, შენგანვე ბოძებულ კურთხეულ მიწა-წყალზე მშვენიერების კიდევ ერთი შედეგრი. ჩემს ნათქვამს კიდევ მეტი დამაჯერელობა რომ მივცე, ნიკოლოზ ბარათაშვილს დავესესხები:

„ვპოვე ტაძარი, შესაფარი, უდაბნოდ მდგარი;

მუნ ენთო მარად უქრობელი წმინდა ლამპარი.

ანგელოსთაგან იკროდა მუნ დავითის ქნარი, და განისმოდა ციურთ დასთა გალობის ზარი!“

სოფელში ცხოვრება ჩვეულებრივად გრძელდებოდა... სულ რაღაც ერთ კვირაში ახალი წელიც შემოაღებდა კარს და სიკეთე დაგბედებოდა, იტყოდა.

უცნაური კაცი იყო ლექსო ძია, კეთილი, პატიოსანი. ძველი ტრადიციების დამცველ კაცს ყველაფერი თადარიგის უყვარდა. საშუალება სულ რომ არ ჰქონოდა, მაინც რაღაცას გამოიხატავდა და არც ერთ საუფლო დღესასწაულს არ გამოტოვებდა. ლექსო ძია პირველ იანვარს იყო დაბადებული და ახალი წლის მოსვლა ბავშვით უხაროდა. ზოგიერთ საკითხზე კი მას თავისი შეხედულება ჰქონდა.

მეკვლედ აუცილებლად ვანო პაპა უნდა ყოფილიყო, სხვას არავის შეუშვებდა ოჯახში პირველს. ვანო პაპა გზის მოპირდაპირე მხარეს ცხოვრობდა. მოხუცი ხელჯობითაც ძლივს დადიოდა, მაგრამ ლექსოს ხათრს ვერ უტეხავდა. რომ არავის დაესწრო, ალიონზე დახვდებოდა ხოლმე ვანო პაპას ჭიშკრის წინ, დიდი პატივით გაუღებდა სახლის კარს და მერე თავად მიჰყვებოდა უკან, სადაც საახალწლო სუფრა იყო განწყობილი. მეკვლეს საპატიო ადგილზე დააბრძანებდნენ და სუფრის დალოცვის შემდეგ იწყებოდა საახალწლო დღესასწაული.

აი, წელს კი ლექსო ძიას დიდი საფიქრებელი გაუჩინა ახალი წლის მოახლოებამ. ვანო პაპა ზაფხულში გარდაიცვალა და მის შემცვლელად ვერავის მოიაზრებდა, რადგან მისი აზრით, ვანო პაპასნაირი კეთილი გულის და კარგი ფეხის ადამიანი იშვიათად მოიძებნებოდა. ბოლოს გადაწყვიტა, ვინც პირველი შემოგვიღებს კარს, მეკვლევც ის იქნებაო და ბედს დაემორჩილა.

ახალი წლის ღამეს საათის ისრები მიუახლოვდა და თუ არა თორმეტს, თოფების სროლაც დაიწყო. სოფელი მხიარული შეძახილებით, ზარ-ზეიმით, ბათქი-ბუთქით ხვდებოდა ახალი წლის მობრძანებას. ლექსო ძიამაც გამოიტანა კარგად დაზეთილი სანადირო თოფი, რომელსაც მხოლოდ ახალი წლის ღამეს გამოიღებდა ხოლმე კარადიდან, გაშლიდა, აანყობდა, კარგად გააპრიალებდა ხავერდის ნაჭრით, მერე ლულას გახედავდა, ღია ფანჯრიდან ცისკენ ასწევდა და სამჯერ ზედიზედ ესროდა თუთის ხის კენწეროს. მართალია, 12 საათზე უფროს შვილიშვილთან ერთად ტკბილეულით ხელდამშვენებული შეაღებდა ხოლმე სახლის კარს, მაგრამ თავის თავს მეკვლედ არ თვლიდა – მეკვლე გზიდან შემოსული პიროვნება უნდა ყოფილიყო და არა ოჯახის წევრი.

ახალი წლის დილას სახლის კარზე ვილაცამ ორჯერ დააკაკუნა. ლექსო ძიას რა გამოეპარებოდა? მობრძანდითო, გასძახა და კარისკენ გაემართა... კართან მათხოვარი იდგა და მოწყალებას ითხოვდა. ლექსო ძიას ჯერ გულს შემოეყარა, კინალამ კარიც მიუხურა, გუნებაში შეუკურთხა

მხატვარი სოფიო ქელიძე

კიდეც – ამ უქონელმა რა ბარაქა უნდა შემომიტანოსო, მაგრამ უმალ გადაიფიქრა. მათხოვარს უთხრა: მანდ, კართან, დაჩეხილი შეშა რომ აწყვიცა, აიღე და შემოდიო. ასე რომ, გამოსავალი მაინც იპოვა. შემოატანინა შეშა, ისედაც გახურებულ ლუმელს კიდეც შეუნთო, დასვა შეციებული გლახა, გაათბო და მერე მეუღლეს დაუძახა – სადა ხარ, დედაკაცო, მეკვლე მოგვიბრძანდა, გამოგვხედო. გწყალობდეთ ღმერთი, ლულაღმერთი მიმართა დაბნეულ-დარცხვენილმა უცნობმა გაოგნებულ დიასახლისს და თან ქურთუკზე შემოცვეთილ-ჩამოძენილი ჯიბეები ხელით დაიფარა.

თავადაც დაბნეულმა ლექსომ პატარა შვილიშვილი აფრინა ძმის ოჯახში – პაპამ დაგიბარათ, სულ ყველანი ჩემთან გადმოდითო. ცოტა ხანში სუფრას მეზობელ-მეგობრებიც შემოუერთდნენ. ლექსოს ტანსაცმელში გამოწყობილი მეკვლე თავს უცხოოდ აღარ გრძნობდა და შეზარხოშებულ სუფრის წევრებს ღამაზ ბანსაც აძლევდა. გვიან ღამემდე გუგუნებდა ლექსო ძიას ოჯახში მრავალჟამიერი.

ის წელი ოჯახისთვის ფეხბედნიერი გამოდგა. მას შემდეგ ლექსო ძიაც დარწმუნდა, რომ ადამიანის მომავალი ცხოვრება მეკვლეს ფეხზე არანაირად არ არის დამოკიდებული, რომ ეს მისი აკვიატება, ცრურწმენა იყო და მეტი არაფერი.

პოეტ
პოეტიკვილი

ქის შვიდ ფერიას ვაგნებ ზოლებით,
მრგვლოვან ტიტრებით მგლოვიარობენ.
წვიმას წისარტყლის ანგელოზები,
ქალწულ თვალებით მშობიარობენ.

იის თვალებით ლაჟ-ვარდოვანი,
წრემლია გულის ნამწვი, მარიამ.
რომ ყრმა გვირილა, ლაჟვარდოვანი,
ფეფა გვირილით ნანწვიმარია.

პ. პოეტიკვილი

ამორელი

მახსოვს ალუბლის კიდე, ალური,
დღეს ერთად ჰყვავის ია, საკურა
და სიყვარულმა იდეალური
უასაკობა იასაკურა.

ცის ალუბლები ქალს უბნევიან,
ყურზე ორყურად, ყელზე სამყურად.
ქარს მწიფე ბლები განუბნევიან,
ჯვარცმული მტევნის ხელზე საპკურად.

ფრთები შევასხი სიტყვებს, ალუბლურს,
ცად ამურული საუბრებია,
გეტრფი ციურ ბალს, გეტყვი - Я люблю,
სულს მიყვავილებ ალუბლებიანს.

ვხედავ ყრმა ქრისტეს ალუბლით ხელში,
დაფარულ მკერდექვეშ, უბით, წოვებით,
სიტყვა დამწიფდა უფლის სახელში,
ქალწულ ალუბლის უბინოებით.

ვენერას ცამდე აღმამფრენია,
ალუბლის ფრთებით ამორ-ელია.
მაისის ფრთებით მალლა ფრენიას,
აჰყავს ცის ბალთან ამორელია.

მიზიდავ, ვარდის კვარცი სულია...
არაკს ვუალი არ-კის ებურა.
სხვათა გალობა ნარცისულია,
თავს რომ ირეკლავს სარკისებურად.

გიკითხავ ნადიმს, ხანაც მე ფედროს,
თქვან: „სულის ეტლში ამ ორს ელიან“,
ჩვენ ვირჩევთ მაისს – ტრფობის მეფე დროს
და პარიზს, სადაც ამორელია.

ბლისგან სასწაულს არ მოელიან,
ღვთიური არფა მიჰყავს სულის ხემს,

ღმერთმა გაკურთხოს ამორელია,
სამყაროს გულში სიყვარულის ხედ.

მოალუბლეა გული სიობლით....
„ალუბლის ბალში“ ბალუ – ბელია,
ჰყვავის სიონში სულის სიო ბლით,
ლურჯ ქარს ტოტები დაუბელია.

ალუბლის ხეზე ბუბუბულებია,
სადაც ხმოვანი კადრით გალობენ,
კალმად გედის ფრთის ბუმბულებია,
ქაფის მელნით რომ მადრიგალობენ.

ვეტრფი ხეივანს საკურ-ბლიანებს,
გიმასპინძლებით უფლის პირმშო, ბლით.
უბლო პლანეტას აკურკიანებს,
„მზის ალუბლებით“ სული ღვთისმშობლის.

მშვენიერებით მსჯის ნურიგელი,
განერილია ორზე იღბალი.
მარადიული მიჯნური გელი,
ზღვა სიყვარულის თორმეტი ბალით.

წვიმის ანგელოზები

ცის შვიდ ფერიას ვაგნებ ზოლებით,
მრგვლოვან ტიტრებით მგლოვიარობენ.
წვიმას ცისარტყლის ანგელოზები,
ქალწულ თვალებით მშობიარობენ.

იის თვალებით ლაჟ-ვარდოვანი,
ცრემლია გულის ნამწვი, მარიამ.
რომ ყრმა გვირილა, ლაჟვარდოვანი,
დედა გვირილით ნანწვიმარია.

ცეცხლოვან წვიმით დასაბამია

პოპა პოპიშვილი

სული, რომლითაც გადავიწვი „მე“,
ბათუმი წარღვნის დასაბამია,
წვიმები თუ ვერ გადავიწვიმე.

წვიმა ლაბადის დასალამბადა,
ვიტანჯებოდი, ადრე, ვნებიდან.
თოვს მოცეკვავე დასად ლამბადა,
ცის მოფანტანე შედრევენებიდან.

წვიმით ივსებენ მუცელს ღრუ ბლების
ჩემს ჭკვიან თავზე გასულ ელდებით.
ტვინებს იშლიან უცებ, ღრუბლები,
თუ გიჟურ წვიმით გავსულელდები.

მსდევს სევდიანი დასი ნოტივით,
მოადგა ცრემლი გამცრელ ლიანდაგს.
წვიმის სონატით და სინოტივით
სულის ლირიკა აცრემლიანდა.

აინთო სანთლის ალმა, ცერულად,
შვა ანგელოზი – გადაიბირა.
ქარში კი წვიმამ ალმაცერულად
მზე ირიბულად გადაიბირა.

გველივით ელავ, წამ-წვით, კლაკვნებით...
ითქმის ცრემლების გამო მეტი რომ,
ანგელოზები წამწმის აკვნებით,
ჩვილ ბავშვებვით გამომეტირონ.

ბათუმი

ბათუმი მნათლავს წვიმის ემბაზით,
ჩამქრალი არის ღამის მზე ბრაზე.
ვდგავარ, შუქს მინთებს ვილაც, ზებრაზე
და გზას არ მითმობს პოეტს ზე ბრაზით.
გავშალე ლურჯი კალმის ანკესი,

ამ თეთრ ფურცლების და ბადე ბულვარ.
ბათუმს ვერ ახრჩობს, ცის ანანკესი,
რომ თეთრ დელფინად დავბადებულვარ.
ხედავთ დააჯდა ჩრდილად ორბი ნავს,
ცათამბჯენების ნეაპოლი სად?
აშენებს ტყუპად დილა ორ ბინას
და ბათუმს აქცევს მეგაპოლისად.
მზე შავოსნების წუხილს იცვამდა,
თოფმა დაბადა მან წუხელი ძე.
ადლიის ბაზას ქუჩით იცავდა,
გმირი გიორგი ანწუხელიძე.

მე, შენ და ბათუმი

სულ ერთად ვსეირნობთ: მე, შენ და ბათუმი,
მტრედები მოფრინდნენ, აფრინდა ბუ რვალის.
წვიმების ქალაქში ატირდა ბათუმი,
ამიტომ მარტო ვართ, მე, შენ და ბულვარი.

„იეთიმ გურჯს“ მადრი, დღეს „გურჯი ხათუმი“,
ჩაიში ვაზავებთ ლიმნის რგოლს და პიტნას.
შავი ზღვის მარინა – მზე, ლურჯი ბათუმით,
ძველ გემში დამხატავ ხმელეთის კაპიტნად.

ცისკრის ჟამს რალაც სხვა განწყობა გვექმნება,
ერთმანეთს ასველებს წვიმა და ბათუმი.
ღვთის ხელით, სულ მალე ცასავით გვეხსნება
ანანკე, ილბალი, ბედი და ფატუმი.

ბათუმის თოვლი

ბათუმში ვხვდები წვიმების სეზონს,
აცვია ღრუბლის მანტია ერესს.
ცრემლებს ვუშრობდი სიმებით ეზოს,
წვალემა რომ არ მაინტერესებს.

თანდათან ხდება მულტი ბათუმი,
ვისვრით მომწამვლელ ატომს ერო, შინ.
ცათამბჯენების ულტიმატუმით
ყანგბადი კვდება ატმოსფეროში.

თუ გეზს უცვლიან ამ კურსს, ნალები,
გატეხილ მთვარის აბი ნავდება.
პოეტის გული სამკურნალები,
აქ უბინაოდ დაბინავდება.

თოვლი არ მოდის, აბა თუ მდები,
ცისკენ ითოვებს ქალა, ქებითა,
თოლიის გუნდი აბათუმდები,
ანგელოსების ქალაქებითა.

ბათუმის წვიმა

ღრუბლები წვიმას, ხო, ტბას ასხამენ,
წვიმამ სხეული მიმანვი მაშინ.
ბათუმის წვიმას ხოტბას ასხამენ,
დგას და სველდება წვიმა წვიმაში.

ჩაიძირება ზღვაში მისტრალი,
თუკი გაიტანს ცრემლის ბმა თუ მისს.
ხომ არ ტირიან მთები მტირალის,
წარსულს, აწმყოს და მერმისს ბათუმის?!

ცის მშვილდოსანმა ნამა ისარი,
გულზე ცისარტყლით აბა თუ მისოს,
რომ ვარდის წვიმამ ნამაისარი,
ეს სიყვარული აბათუმისოს.

საკუთარ თარით სიმაღ ვინვი მე...
საკურას ფოტო გადავუღე, ბლად.
ჩვენ შორის ლურჯი წვიმა ინვიმებს,
ულრუბლო ციდან გადაუღებლად.

მზის ანგელოსი

მზეა თბილისელი, წვიმა – ბათუმელი,
ზამთრის სიცივეა, გარეთ ივლი სელით,
უნდა გიმაღლოდე შენით ცა თუ მელის,
რასაც მარტი თესავს, იმკის ივლისელი.

მზე რომ გადაუხსნის წითლად დაისს ვენებს,
ცისფერ აისბერგსაც შავ ზღვად გადააღვობს.
ჩემგან ერთი კვირით გიშვებ, დაისვენე,
დიდი სიყვარულით რომ არ გადაგლავო.

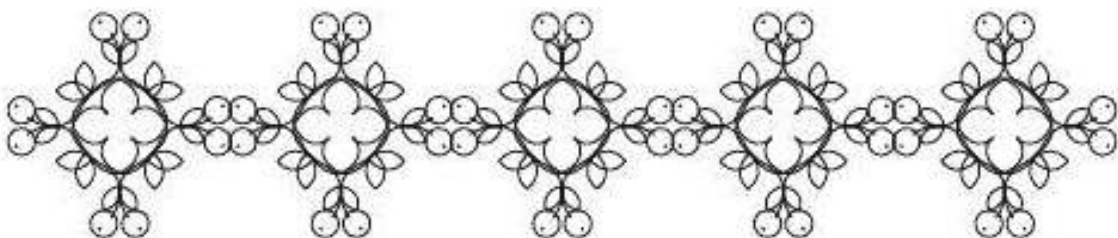
დღისით, შენთან ერთად, ცხადში მეზმანება
პეტრე იბერი და ავათანგელოსი.
ღმერთი მაპატიებს, მომცემს მე ზმა ნებას,
ჩემი რომ გინოდონ, მაგათ, ანგელოსი.

ოდა მარიაშ

მზეს თოვლში გნათლავს სადაისე ცა,
თეთრ დაფნას რომ მფენ მადონას დასით.
გამეხსნა ლოცვის მადა ისედაც
და ადონაის ადონაისი.
სპეტაკ სპექტაკლმა ცრემლი მადინა,
შენც დამიტირებ პირსველ პიესად.
პოეტს მენვევი მუზის მადონა,
ჯვარცმული ლექსის პირველპიეტად.
ღმერთმა რომ ხელი დამადო ნებით,
ვიგრძენ შეხებით უზადო სული.
მარიამებით და მადონებით,
ბევრჯერ იქნები მუზად მოსული.
მესმის მესიის მესა ხნოვანი,
სული ფრან-გულმა მოდამ არია.
ექო მეძახის – ზესამხმოვანი
და ღვთაებრივი ოდა მარიაშ!

მარადქალწული მუზა

ქალწულ მუზაზე მწინდავს სტროფი მე,
ვეძებ შორეულ სავანს გოგენის,
რომ ვნახოთ არლში წმინდა ტროფიმი
და მზის ნატურა სავანგოგენი.
სულს სწევს ღვთიური ტემპერატურა,
როცა გიგალობ ანჩისხატმლერი.
სიტყვის გზას ღებავს ტემპერა ტურად,
ლექსის სახედ გწერ მუზის ხატმწერი.
ლექსის ხატად გწერ მუზის ნატურას,
ღვთისმშობლის ხატად, დარად, სახებად.
ყრმა გვირილა ხარ თუ მზის ხატურა,
რომ ვერ გიმეტებ თვალმესახებად.
მუზის ხატად გწერ სიტყვის მხატვარი,
თავს არ მოგანყენ თუ ნამეტარი.
მარტვილურ ფიქრით ითქმის მთავარი,
შენზე ვლოცულობ მუზა, ნეტარი.
ჯვარცმული სული სადღაც აღდგება,
წერს ისტორიას ამური, კლიო
და თვალს აყოლებს ცადამალლებას
პარიზი, ლექსი და მურილიო.

და ბავშვიც და პაპა-ბებიანზე, ბიძაზე, მის მეუღლეზე, მათ შვილებზე იყო მთელი გულით შეყვარებული. ისინიც თავის შვილებისგან არ არჩევდნენ და საკუთარი შვილივით უყვარდათ.

ჩვენი „გოგონები“ დღედაღამ შრომაში არიან, დასაჯდომად და სალაპარაკოდაც კი ვერ იცლიან, მაგრამ „თონის დღეს“ ცოტას თუ მოილხენდნენ ხოლმე. იყო ერთი შეძახილები. პურის ცხობას რომ მორჩებოდნენ, პატარა სუფრას შლიდნენ თონეზე, ცხელ პურთან ერთად. „გოგონებო“, ახლავე მოვალ, ჟონჟოლს შევანელებ, ერთი პატარა, ხოკერა გოგრაც დამრჩა და... ბარემ, თონეში, ნაკვერჩხალში შევახვევ, – იძახის ნინა ბებია. იქით, ელომ გასძახათ: ახლავე, კარგი თუშური ყველი მაქვს და მოვიტანო. კატო თავის კომბოსტოს მწნილს აქებს. თამარა ბებია წინაკის მწნილით და პატარა ხელადა ღვინით მოდის.

გაიწყო სუფრა... პირველად, უფლის სადიდებელს ამბობენ, თავიანთ ოჯახებს ლოცავენ. არ ავიწყდებათ – ხუთი წლის წინ, თონეში ჩავარდნილი და დაღუპული ტასოს შესანდობარი. იქნებ, მარტო რომ არ ყოფილიყო თონესთან, გადარჩენილიყო. ღმერთმა სასუფეველი დაუმკვიდროს. მოხუცები თვალეზე მომდგარ ცრემლს იმშრალებენ.

– მას შემდეგ, გიო მარტო არ მტოვებს თონესთან, – ტირილით ამბობს თამარა ბებია.

– ყურადღებიანია შენი გიო, თამარა, ძალიან უყვარხარ და პატივს გცემს, სულ თავზე დაგტრიალებს.

– ეყვარება ქალო, აბა, არა, სულ, ბალები იყვნენ, ჯვარი რომ დაინერეს. გიო ჩვიდმეტის, თამარა თოთხმეტი წლის იყო.

– აბა, ერთი ის ამბავი გაიხსენე, ძალო,

ზაირა მინელი

შენს წამოსაყვანად რომ უნდა მოსულიყვნენ და აგვიანებდნენ.

– ხო, მე, უჭკუოს სადა მქონდა ჭკუა?.. ან, ჩემი მშობლები რას ფიქრობდნენ?.. ასე, პატარას რომ მათხოვებდნენ?!.. აგვიანებდნენ და... მე და ჩემი უბნის ბალები ავედით მაღალ ხეზე, დავინახეთ, რომ მოდიან ფაიტონით, პირველმა მე დავიწყე ყვირილი: მოდიან, მოდიან-მეთქი. სწრაფად ჩამოვედი ხიდან.

გამოკრული მქონდა, უკვე, პატარა ბოღრა და... წამიყვანეს. ორი, პატარა ხის თოჯინა მქონდა... გიო რომ სამუშაოზე წავიდოდა, მე იმ თოჯინებით ვთამაშობდი.

გახალისდნენ „გოგონები“, თვითონაც ბევრი რამ გაიხსენეს.

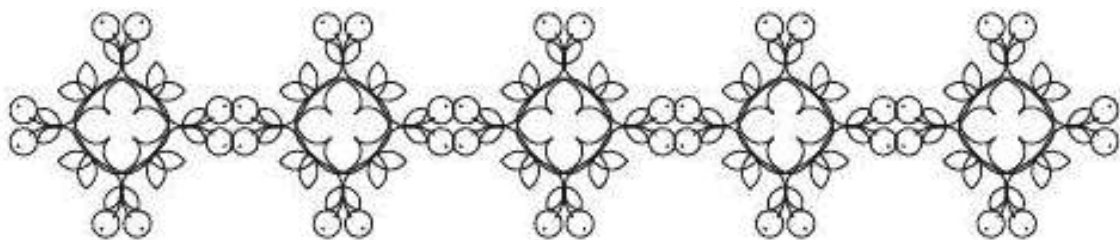
– ელო, აბა, ახლა, შვილების სადღეგრძელო ვთქვათ. უფალმა სულ ჯანმრთელები და გახარებულები გვიმყოფოს. შენ, ძალიან პატარა შეეჭიდე ცხოვრებას. ქმარი ომში დაკარგე. დარჩი სულ მარტო სამ შვილთან ერთად. დაზარდე, ასწავლე, დააბინავე და... ახლა, მათით ხარობ. გაიხარონ ჩვენმა შვილებმა, შვილიშვილებმა, შვილთაშვილებმა.

ჩვენი მოხუცები სიმღერით ამთავრებენ „თონის დღეს“... თამარა ბებია დაინყო სიმღერა და აჰყვნენ დანარჩენებიც.

„შორი გზიდან სატრფოს ველი, სხვა მოდი და ის კი არა...“

მოსალამოვდა, ისევ დაინყეს ეზოში კრიახი ფრინველებმა, ისევ აიკლო ეზო ყეფით ბათურამ, ისევ აჭიხვინდა ცხენი, ყიტყიტით ამოდიან იხვები და ბატები მდინარიდან, დაპურება უნდათ. ლამაზი სანახავია ირგვლივ ყველაფერი.

გაილია ეს ერთი დღეც: შრომაში, ჯაფაში, ერთმანეთის სიყვარულში.

ნათელა
ქურციკიძე

გაიხედე, რა ლამაზად თენდება,
რა ლამაზად ამოსულა წისკარი,
სხივებსა გფენს, გეფერება – გაღვიძებს,
შენს ფანჯარას მოსდგომია მზის თვალი!

ნახე, როგორ ყიფიყიფებენ მერწხლები!
შენს სარკმელთან დაფრინავენ, აწრობენ,
თითქოს, უნდათ შენთან სახლში შემოჭრა,
გაზაფხულის მოზრძანებას გამწრობენ!

ნ. ქურციკიძე

42

ნარსულის ექო

დაუბარდნავს მინდორ-ველი,
მოფარფატე ფიფქებს,
მინდა, მაგრამ ვერ ვიშორებ,
მოძალეზულ ფიქრებს!

მივინყებულ დროს ვიხსენებ,
საოცარს და ლამაზს,
ვხედავ, მშვიდად მოფუსფუსეს
ჩემს ამაგდარ მამას.

ვხედავ, დედას, შრომით დაღლილს,
ახალგაზრდას, – ლამაზს...
მე ბავშვური სიყვარულით
ვეფერები ნაზად!..

ვხედავ ჩემს დებს,
ჯერაც ბავშვებს,
მხიარულებს, ანცებს
ვხედავ ჩემს ძმას, ჩემს საფიცარს,
სიყვარულით სავსეს.

ყველაფერი დრომ წაიღო
სიყვარულის გარდა,
იმ ლამაზი წლები მხოლოდ
ნაკვალევი დარჩა!..

ძველი სახლის აივანი
პანანინა ბაღჩა,
ოცნებები დამეკარგა,
ოცნებებში დამრჩა!

მის ადგილას ჩემთვის უცხო
დიდი სახლი გაჩნდა,
ყველაფერი გაფრინდა და...
ყველაფერი გაქრა!..

და მივხვდი, რომ ეს ცხოვრება
სიზმარია მცირე,

ალარა გვაქვს დროის ვალი,
შესანირი ვწირეთ.

ვიძარცვებით სიბერისგან
ყველაფერი ჭკნება,
და... ბოლოს კი ხელში მარტო
სინანული გვრჩება.

სამშობლოს

ჩემი საფიცარი, ჩემი ცა და მიწა
ჩემი პანანინა მთა-ველი,
ბევრის ამტანი და ბევრის მნახველია
არნივთ ბუდეა და საფრენი.

ჩემი საქართველო, ჩემი ვარსკვლავეთი,
ჩემი თვითეული ქართველი,
რიცხვით ცოტანი და გულით ბუმბერაზნი,
რამდენ ჭირ-ვარამის მნახველნი.

წმინდა სისხლი გვიდულს, სუფთა გული გვიცემს
ვიცით, ატანაც და გატანაც...
უფლის წყალობით ვართ, უფლის სიყვარულით,
გვიყვარს დიდიცა და პატარაც.

გვლოცავს მარიამი, – დედა ღვთისმშობელი,
გვლოცავს ამ დალოცვილ მიწაზე,
მიტომ გავბრწყინდებით, არ გადავშენდებით
რადგან გულს სიყვარული იტაცებს.

უფალი ღმერთი

ჩვენ, თვალს გვადევნებს უფალი ღმერთი,
სურს: გზა გვიჩვენოს – სწორი;
და, ხან, გვაბატიობს, თუ, უნებურად,
შეგვცდა – ერთი, თუ, ორი!

ცხოვრება არის, ხანდახან, მკაცრი,
შედეგზე ფიქრს, ხან, ვმაღავთ!
რა სჯობს გულიდან გამონაშუქით,
ალაღს დავარქმევთ ალაღს.

ნუთისოფელი არც გვეკითხება
და თავის სათქმელს ამბობს,
დღეებს, მზის სხივით, სავსეს და ქარვას
ვუგზავნით ნეტარ ამბორს.

საქართველოს

გაუფრთხილდი შენს საყვარელ მამულს!
მამა-პაპის სისხლით ნაპობ მიწას...
ვენაცვალე – ყველას, ისეთ ქართველს,
ვინც სამშობლოს ფასი იცის!... იცავს!

ვინც არ გაცვლის, მტკაველ-მტკაველ დათვლილს!
ჩვენს მიწა-წყალს, – ამერსა, თუ, იმერს!..
წინაპართგან სიყვარულად გაშლილს,
ერთ-დროს, მათგან, გაბრწყინებულ იბერს!..

გიორგის ზეზოსგან

გაიხედე, რა ლამაზად თენდება,
რა ლამაზად ამოსულა ცისკარი,
სხივებსა გფენს, გეფერება – გაღვიძებს,
შენს ფანჯარას მოსდგომია მზის თვალი!

ნახე, როგორ ყიფიყიფებენ მერცხლები!
შენს სარკმელთან დაფრინავენ, ანცობენ,
თითქოს, უნდათ შენთან სახლში შემოჭრა,
გაზაფხულის მობრძანებას გამცნობენ!

მაშ ნუ გძინავს გაიღვიძე, ადექი!
მიეგებე მზის ამოსვლას, განთიადს!
ჩაისუნთქე დილით სუფთა ჰაერი,
მიეფერე ჩვენს ბუნებას მაღლიანს!

მშობლიური სოფელი

ჩემი ვანთა, – პანანინა,
სოფელი სჯობს, რომელი?
ჩემი ხალხიც, გამორჩევი,
ალალი და მშრომელი?!..

ყველა მიყვარს და ვაფასებ,
უფლის მაღლი ჰფენია!
უფალსა ვთხოვ, რომ გამრავლდეს –
მათი ფუძე-ჭერია!

ჩემი ვანთა, ჩემი სოფლის
თითოული ბილიკი,
მიყვარს, როგორ არ მიყვარდეს,
მის მზე, მისი ჩრდილიც კი....

ნათელა ქურციკიძე

სკოლისაკენ მიმავალი –
ცოდნის დიდი შარაგზა,
მიყვარს, თანაც, მენატრება
სიყვარულის თანამგზავრს.

რადგან მიდის ეს ცხოვრება
ბრუნავს ბედის ბორბალი;
მინდა ყველას მოვეფერო,
სანამ კიდევ დრო არის!

სურათი

გარიჟრაჟდა! – ღამეული
ლანდი გაქრა გაიპარა,
ცის მნათობი, – ნაზი მთვარე
ღრუბლებს იქით დაიმალა!

ცაზე გაქრნენ ვარსკვლავები,
დღის სინათლემ დაიარა!
მზემ სხივები გააბრწყინა, –
ღამემ მშვიდად ჩაიარა!..

ახალი წელი

ზარ-ზეიმით, ხალისით,
წელი დგება ახალი!
მოეტანოს სიმშვიდე
და სიკეთე მრავალი.

ზურგზე დიდი ხურჯინით,
საჩუქრებით ნავალი,
მოჰყავს თოვლის ბაბუა,
შორი გზიდან მავალი.

ბავშვებს უნდა მოართვას, –
გაუხაროს გულები,
დალოცოს და... უსურვოს –
სიხარული, – უღვივი...

ნუნუ კამუკაპვილი

იქნება?!...

იქნება, მე შენზე დავწერე ლექსები,
იქნება, არ იცი, იქნება, ვერ ხვდები,
რამდენჯერ იცვალეს ხეებმა ფოთლები,
იქნებ, ფიქრს მიმიხვდნენ მისანი ვერხვები.

ლამაზი ოცნებით გაივლის, კიდეც, დრო...
იებს სურნელისთვის ნაზ მხრებზე ვეხები,
კარგი, მასე იყოს, როგორც შენ ისურვებ,
ჩავთვალოთ, ვითომდა, ვერაფერს ვერ ხვდები.

ისევ, გვენვევიან გაზაფხულის ფრთოსნები,
ჟღურტულით აავსებს მიდამოს მერცხლებიც,
ზაფხულიც ჩაივლის და შემოდგომა კი
იმედებს, ოცნებებს, კვლავ დავესესხები.
იქნებ, ფიქრს მიმიხვდნენ – მისანი ვერხვები,
იქნება?!..

თამარ კოლეიშვილი

განა ზევრი მინდა...

მე, ამ ქვეყანაზე,
განა, ზევრი მინდა,
მინდა: სიმშვიდე და...
ცა ლივლივა, წმინდა.
მინდა: ყველას გულში
სიყვარული ენთოს,
მამულისთვის, – საგზლად,
სანთლად დაიღვენთოს.
ბოროტება შეწყდეს,
ქვეყნად აღარ იყოს,
ყველგან, – ლიმილები,
რწმენა დავარიგოთ.
ზოგჯერ, მსურს, რომ მიწას,
მოვარიდო თვალი,
ცის ლურჯ სიკამკამეს,
შევუერთდე წამით.
მზემ – სხივების ჩქერი,
უხვად დამანვიმოს,
მთვარის საქანელამ,
ნაზად დამარნიოს.
სასთუმლად, რომ მქონდეს,
თეთრი ღრუბლის ქულა,
საბნად – ვარსკვლავიან
ლამეს დავიხურავ.
შენი სუნთქვა, ყურთან,

სიოდ მესალბუნოს,
ზეცის მანანები,
უხვად მომეპუროს.
თავზე, ჯილასავით,
მედგას ცისარტყელა,
სივრცეს მინათებდეს,
ნაზი ციც-ნათელა.
სულში შემოიჭრას –
რაღაც, სხივოსანი
ვნახო – მადლმოსილი,
მხარე საოცარი.
მე, ამ, ქვეყანაზე –
მხოლოდ, ერთი მინდა:
მინდა სიმშვიდე და
ცა ლივლივა, წმინდა...

ანა მანოშვილი

ჩვენო, ქართულო ანბანო!..

მზევ, სასწაულო, ნათელო,
წინაპართ სისხლით ნაბანო,
ფესვო და ძირო – ცოდნისა,
ჩვენო, ქართულო ანბანო.
შენ დიდი საგანძური ხარ
და უკვდავების წყარო ხარ,
ხან, თოვლიანი მთები ხარ,
ხან, ტურფა საბადნარო ხარ.
შენ გაზაფხულის სუნთქვა ხარ,
და... არასოდეს ზამთარი,
შენი თილისმით ივსება –
გული, – სიამით გამთბარი.
ხელი-ხელ საგოგმანები,
ლამაზ სამყაროს ნათელი,
ბნელეთის დამმარცხებელი
და ანთებული სანთელი.
ჩენი თვალების სინათლე,
ოცნება, – შეუცნობელი,
ტკბილი ხარ, როგორც სამშობლო,
და... როგორც დედა, – მშობელი.
მზევ, სასწაულო, ნათელო,
წინაპართ სისხლით ნაბანო,
ფესვო და ძირო – ცოდნისა,
ჩვენო, ქართულო ანბანო!..

ნათელა ქურციკაძე

სამშობლო

ორ ზღვას შუა ამოსული ნალკოტი,
მის ნატვრაში, – ვალამებთ და ვათენებთ,
რა მშვენიება... საოცარი ზღაპარი...
ჩვენ გვაჩუქა, ჩვენ... უფალმა ქართველებს!

სილამაზით ჰყვავის ჩემი სამშობლო,
და ყველა დროს მიყვარს, მზიბლავს, მიზიდავს,
არნახული ანდამატის ძალა აქვს,
მას ვუგალობ, ოცნებით და რიდითა.

გაზაფხულზე აქოჩრილი ბუნება
სულს მიტყვევებს და გულში მფენს სიამეს!
მოჩუხჩუხე ნაკადულის სიმღერა
ნანად მესმის და მიამებს იარებს.

ოქროსფერი შემოდგომა გვახარებს,
მოსავლით რომ ივსებიან ბელლები;
ბუნება, ხომ, სასწაული, – ნამდვილი
საოცრება!.. ჯადოსნური ფერების.

თუ, რამ, სიტბო, – სილამაზე არსებობს,
ყველაფერი ჩემს სამშობლოს ატყვია...
იმიტომ, რომ ღმერთმა ასე ინება, –
და ჩააცვა მან სამოთხის მანტია.

თაა ყავრელიშვილი

საქართველო

მე, შენი, ყველა გაზაფხული მიყვარს, ძალიან.
ეს, მიწა ჩემი, მზით გამთბარი, სანთლად ანთია.
სიტყვა: სამშობლო, სიმტკიცე და დიდი განძია,
ვარ ბედნიერი, როცა ვხედავ ქვეყნის განთიადს.
მე, შენი, ყველა, დაზამთრებაც მიყვარს, ძალიან,
დათოვლილ ქუჩებს ხეივანი უხდება ნაძვის.
შენ ხარ: სიცოცხლე, ამღერება – გულის და სულის,
შენ ხარ: სიტურფე და ქართველის – უკვდავი განძი...
მეამაყება ქართველობა, – რომ ვარ ქართველი,
ქართველს უნთია ღვთის ტაძარში წმინდა სანთელი,
ვაზის ლერწმით ჩაუნუნია გულში გრძნობა და...
ხატებს გაანდო, შეევედრა ერის ნათელი...
შენ დამილოცე საქართველო, ღმერთო, – მთლიანი,
მსურს: გამთლიანდეს, აღორძინდეს ქვეყანა, როცა
რომ... ყველას, ერთად, არ მოაკლდეს შუქი და სხივი.
რომ... მზეებრ გამთბარ, ქართულ გულებს არ აკლდეს ლოცვა!..

ნოდარ იაგორაშვილი

სისხლი... ვერაფრით დაუშრობელი!

ფიქრი გარდასულ წლებში აზავებს,
მოგონებების ცისფერ აკვარელს,
და საქართველოს დაღლილი მიწა,
მკერდში იხუტებს შოთას ნაკვალევს.
როგორც სამოთხეს უფლისგან ნაძერწს
ამკობს ზამბახი ვარდი, ტიტები,
ისე გვამაღლებს შოთა რუსთველის
მადლით ნაქარგი მარგალიტები.
– შენ დაგელოცოს ჩემო სამშობლოვ

გრემი, გელათი, ოშკი, ვარძია,
შემინდე ყველა როგორც დავთვალო,
სულყველა ერთად შენი განძია.
შენი განძია ვაჟა, ილია,
დავით, ქეთევან, ლაშა, თამარი,
შოთა რუსთველი, შენი მეობის
მეფეთ-მეფეთა მხედართმთავარი.
ღმერთო, დალოცე ერი, ქართველთა,
ენა, ქართველთა, დედა-მშობელი,
ჯიში, ჯილაგი, მინა და ზეცა,
სისხლი ვერასგზით დაუშრობელი.

აკაკი ბიძინაშვილი

ღავტოვე

არც ტაშებს ვითვლი, არც ტომებს,
მონათლული ვარ ზევსის...
მე ჩემს სანაცვლოდ დავტოვე
საქართველოში ლექსი...

მახარებს მისი დიდება
სამშობლოს გულში მარად,
მას ომში შეეხიდება,
ჩემს ნაცვლად სიტყვის ძალა.

ჯანს მამულისას რა დაცლის
ვინ მოერევა ამ მთებს?!
ვიქუხებ ყველგან, სადაც კი
გაუჭირდება ქართველს.

არაგველების მარჯვენას
შევემეტები რწმენით,
სიცოცხლის ნაცვლად დარჩება
სიტყვა და საქმე ჩემი.

დარეჯან ჭანკოტაძე

დიდი ერეკლე – პატარა კახი

ამაყები ვართ, ვცხოვრობთ თელავში,
სადაც მეფობდა ერეკლე დიდი.
მეფე მრავალი ბრძოლის მომგები,
მეფე გმირობის, კაცობის მზიდი.

მეფე მზრუნველი განათლებაზეც,
მან დააარსა სკოლა პირველი.
დღევანდელ დროში ასეთი სკოლის,
იშვიათად ვართ თითქმის მხილველნი.

მეფე ერეკლე – პატარა კახი,
ვაჟკაცობით და ბრძოლით ქებული.
კაცობრიობის ისტორიაში
დარჩა ბრწყინვალე – აღმატებული.

კახაბერ კავლიაშვილი

ლექსის დაზაღება

როცა სძინავთ ტკბილად,
წუთისოფლის მდგმურებს,
ლამის სიმყუდროვე,
როცა ისადგურებს.

ბავშვებსა და ჩიტებს,
ბაჭიებს და კრავებს,
მთვარის საქანელა
როცა აქანავებს.

თითქმის, ყველას სძინავს,
ფშვინვა ისმის ლამის,
მოუხურავს ზეცას
თალხი მოსასხამი.

არა სძინავს, მხოლოდ,
პოეტს, არა სძინავს,
რომ აქციოს ლექსად
აზრი პანანინა.

და... შორეულ ციდან, –
უცნაური გზებით,
მოფრინავენ მასთან
რითმები და ზმნები.

მოფრინავენ, ერთად,
ოთხნი, ანდა ხუთნი,
წეროების ფრთების
უცნაური გუთნით.

დიდ ტკივლთან ერთად,
დიდ სიხარულს იტევს.
და ლექსის ჩუქურთმას
კალმით აგვირისტებს.

ესმის სივრცეს, როგორც
სიოს მონაბერი,
როგორ შარიშურობს
მისი კალმის წევრი.

და როდესაც დილის
ნისლი ცაზე დნება
მზის სხივებთან ერთად,
ლექსიც იბადება.

უხარია პოეტს,
მზეს ღიმილით უმხელს,
რომ მზესავით, ლექსი
დაიბადა წუხელ!

ბიული ჩიხიაშვილი

შენ ხარ ვენახი

ცისკენ აწვდილი მთები ნაბანი,
წმინდა ხარ, როგორც სალოცავები –
აყვავებული მინდორი-ველი,
ვეება მთები და ლაზათი მწვანე ზვრების.

შენ ხარ ვენახი – მამა-პაპური,
კვლავ, რქანაყარი და შემართული,
ალავერდი ხარ, სვეტიცხოველი,
ნათლიმცემელი, მინა ქართული.

მეფე დავითი, – დიდი ქართველი,
ხმალჩაუგები მამულის მცველი;
ქართული სიტყვის შნო და სახება, –
ილია, გალა და რუსთაველი.

თვით, უკვდავება, სამარადისო,
შენ დემეტრე ხარ, – თავდადებული;
ქეთევანი ხარ, ცოტნე, გიორგი.
გულში ტკივილად დავანებული.

შენ სიმღერა ხარ, – მრავალხმიანი,
„მრავალჟამიერ“, „ლილე“, „ურმულო“,
აფხაზეთი ხარ და სამაჩაბლო,
ყველა ქართველის გულზე მიბმული.

წმინდა ხარ, როგორც – სალოცავები,
შენ ხარ ვენახი და ოქროსყანა,
მთანმინდის კალთა, მარაბდის ველი,
ია-იები და მზის ქვეყანა.

ქალმა, ტატოს თმა აუჩქრა და გაბუმტული ლოყები დაუკოცნა.

– ნაჟალ, კეთილ თოვლის ბაბუას მოვეფერები, – ტატომ ტანსაცმელი საჩქაროდ გადაიცვა და გარეთ გავარდა.

ბიჭი თოვლის ბაბუას რომ გაუსწორდა სკვერის ბოლოს მამა დაინახა. კაცმა მისკენ გამოქანებული ტატო ხელში აიტაცა, აკოცა, ძირს დასვა და უთხრა:

– წელან ერთი კაცი შემომხვდა. ჩემი ძველი ქურთუკი ეცვა. დედას მოქსოვილი კაშნეც ვიცანი და შენი ყურებიანი ქუდიც. უცნობს ეჭვის თვალთ რომ შეეხებდე გაჩერდა, დაირცხვინა და თავის გასამართლებლად მითხრა, ეს ქურთუკი თოვლის ბაბუას ეცვა, კაშნეც მას მოვხსენი და ქუდიც მოვხადე. ძალიან მციოდა. დღეს შობაა და ეს ყველაფერი ღვთის ანგელოზების ნყალობად ჩავთვალეო.

– მე და დედა ანგელოზები ვყოფილვართ, – სიამაყით თქვა ტატომ.

– იმ ადამიანს ფული ვაჩუქე, ესე იგი, მეც ანგელოზი გამოვდივარ, – სახე გაუნათა და კაცს, მერე კი დაამატა, – არა, ანგელოზებად ვერავინ ვიქცევით, სიკეთის გაკეთება კი ყველას შეგვიძლია.

მოულოდნელად ქარმა ხიდან თოვლი ჩამოყარა და სიმძიმისაგან გათავისუფლებული ტოტი აქანავდა. ბიჭმა ხეს ახედა, მერე ცას, თვალეები გაუბრწყინდა და მამას მიუგო:

– ეტყობა, ტოტზე ღვთის ანგელოზები ისხდნენ და გვისმენდნენ.

მხატვარი სოფიო ქელიძე

– აქვე იქნებიან, სურვილი ჩავუთქვით, – კაცმა ცას ახედა.

ტატომ რაღაც ჩაილაპარაკა, მერე სახლისკენ შებრუნდა და სიხარულით შესძახა:

– მამა, სურვილი ამისრულდა, ფანჯრიდან დედა ანგელოზი გვიყურებს!

ქალის სახეს ბედნიერი ღიმილი დასთამაშებდა.

– რა კარგია, როცა შობის დღე დედის ღიმილითა და ხეზე შემომსხდარი ანგელოზებით იწყება, – აღტაცებით თქვა კაცმა, ტატო მხარზე შეისვა და სახლისაკენ გაემართა.

ყავი, მერე სარეჟისოროზე ვსწავლობდი და კინოსტუდიაში ვმუშაობდი. კითხვა ძალიან მიყვარდა, თითქმის ყველაფრის: რომანების, მოთხრობების, ფილოსოფიის. ერთადერთი, რასაც არ ვკითხულობდი, ეს პოეზია იყო. და აი, ასე უცნაურად მოხდა. რაზეც საერთოდ არ ვფიქრობდი, რაღაც მომენტში ის უცებ გაჩნდა ჩემში. და გაჩნდა ურთიმო ლექსის, ვერლიბრის სახით. და როცა მივხვდი, რომ ლექსის წერა რაღაც შემთხვევითი არ იყო, მერე დავიწყე იმაში გარკვევა, თუ საერთოდ, რა

შოთა იათაშვილი

ფენომენი იყო პოეზია. მეცნიერული გამოცდილება ძალიან დამეხმარა ამაში. საერთოდ, იმის სწრაფად გააზრებაში, რომ თუ პოეზიის განვითარების საზეზს კარგად არ შევისწავლიდი, დილექტანტობას ვერ გავცდებოდი, საკუთარ ხელწერას ვერ მივაგნებდი. ამის მერე საკმაოდ დიდი ხანი იყო ვერლიბრი ჩემთვის წერის ერთადერთი ხერხი, მაგრამ რაღაც მომენტში გამიჩნდა შეგრძნება, რომ საკუთარი თავი ამოვწურე, რომ ერთსა და იმავეს ვიმეორებდი. ამან გამიჩინა ინტერესი რითმიანი ლექსებისადმი. „აბა რა გამოვა, რომ ვცადო?“ და 2000-იანი წლების დასაწყისიდან ასეთი მცდელობები გამიხშირდა. თანდათან თითქმის სულ რითმიან ლექსებზე გადავედი. ემოციურად მომწონდა ეს, ახალი შთაგონება გამიჩინა. 2006 წელს გამოცემულ ჩემს პოეტურ კრებულში „სანამ დროა“ დაახლოებით 80% რითმიანი ლექსებია. სწორედ ამ კრებულს მიენიჭა პრემია „საბა“. მაგრამ თანდათანობით ეს განწყობა, როგორც მოვიდა, ისევე გაქრა, და ისევ ვერლიბრს დავუბრუნდი, რომელიც მაინც გაცილებით მეტადაა ჩემთვის პოეტური სათქმელის გამოხატვის საშუალება, ვიდრე რითმიანი ლექსი. ახლა ისევ ვერლიბრს ვწერ, თუმცა ხანდახან გავლილი გამოცდილება თავს შემახსენებს ხოლმე და ისევე მენერინება რითმიანი ლექსი.

ლექსის წერა მართლაც მომენტის ამბავია. რაღაც დეტალი, ნიუანსი უცებ აჩენს შენში პოეტურ სათქმელს, ანუ მუზას. და თვეების განმავლობაში შეიძლება იყო ისე, რომ ეს განწყობა არ გაჩნდეს შენში. ერთხელ, მგონი, თითქმის ერთი წელი, ვერაფერი დავწერე. მაგრამ, როგორ წესი, პოეტებს ამისი არ ეშინიათ. იციან, რომ ეს ძალიან ბუნებრივია.

რაც შეეხება კურიოზს. წერის დროს არა, მაგრამ პოეტურ გამოსვლასთან დაკავშირე-

ბული კურიოზი მახსენდება. მოსკოვის პოეტურ ბინალზე ვარ (ეს 2008 წლის ომამდე იყო), და გახსნაზე უნდა წავიკითხო ლექსი – ქართულად, ხოლო რუსული თარგმანი ეკრანზე წავა. დაწყებამდე ნახევარი საათით ადრე აღმოვაჩინე, რომ ქართული ტექსტი სასტუმროში დამრჩა. უკან მისვლას ვერ მოვასწრებ. არც ინტერნეტში დევს ეს ლექსი. თან მე ჩემი ლექსები არ მამახსოვრდება ზეპირად. მით უმეტეს ეს გრძელი ვერლიბრია. „ფანქარი მიწაში“, შეგიძლია ნახო, ახლა დევს ინტერ-

ნეტში. რა ვქნა? გამოუვალი მდგომარეობაა. და უცებ მოვიფიქრე. დავჯექი და ჩემი ლექსის რუსული თარგმანის უკან, ქართულად გამოთარგმნა დავიწყე. ცოტა სხვანაირი გამოვიდა, მერე რომ შევადარე, მაგრამ ისიც კარგი იყო. და აი, ასე, საკუთარი ლექსის თარგმანის წავიკითხე სცენიდან.

ქეთევან, შენ გარდა, კითხვები გამომიგზავნა შენმა თანაკლასელმა ანდრია ბუკიამ და ბარემ მასაც აქვე ვუპასუხებ.

პირველ კითხვაზე, როგორ გავხდი მწერალი, ზემოთ ვუპასუხე.

2) თქვენი აზრით, რის გამო არიან ადამიანები თქვენი მადლიერი?

მე ოც წელზე მეტია, სხვადასხვა ლიტერატურული ჟურნალ-გაზეთების მთავარი რედაქტორიც ვარ. და მთელი ამ ხნის განმავლობაში ბევრი დებიუტანტი დამიბეჭდავს პირველად, დავხმარებივარ მათ სწორი გზის პოვნაში. საერთოდ, გულწრფელად მიხარია სხვისი წარმატება და თუ რამე ხარვეზები აქვთ ადამიანებს ცხოვრებასა თუ შემოქმედებაში, ამასაც მათ უპრობლემოდ, ღიად ვუბნები, რათა ისინი გამოასწორონ.

3) გაქვთ თუ არა რაიმე, დამალული, გასაცარი კობი?

არა, ასეთი არაფერი მაქვს. ერთადერთი, რაც შემიძლია გითხრა, რომ ძალიან მიყვარს ჭადრაკი. ბავშვობაში ოსტატობის კანდიდატი ვიყავი, და ახლაც ხშირად ვთამაშობ კომპიუტერში. ეს მუშაობის დროს განტვირთვაში ძალიან მეხმარება.

4) ყველაზე დაუჯერებელი რამ, რაც გადაგხდენიათ.

თუ პოეზიასთან კავშირში გიპასუხებთ, ძალიან უცნაურ ადგილებში წამიკითხავს ლექსები. მაგალითად, სუპერმარკეტებში, ფსიქი-

ატრიულ საავადმყოფოში, ციხეში. ერთხელ, სლოვენიაში მღვიმეშიც წავიკითხე ჩემი ლექსები, როგორც იქაური ფესტივალის ლაურეატმა.

5) რომელი მწერალია თქვენთვის მისაბაძი და რატომ?

არ ვიცი. ჩემთვის მწერლები ცოტა სხვანაირი არსებები არიან. მთლიანობაში ვხედავ, ცხოვრების წესით, ხელწერით, პლიუსებით, მინუსებით,... მისაბაძ არსებებს არ ვეძებ მათში.

6) თუ გქონიათ კონტაქტი რომელიმე მწერალთან და რა რჩევა მიგიღიათ მისგან?

სულ მწერლებთან მაქვს კონტაქტი, ქართველების გარდა 20 ქვეყანაში ვარ სხვადასხვა ფესტივალზე წამყოფი და ძალიან ბევრ უცხოელ მწერალს ვიცნობ. და სულ რჩევებს ვაძლევთ ერთმანეთს, აბა რა გითხრა?

7) როდის მოგეცათ იმის სურვილი, რომ გამხდარიყავით მწერალი?

ამ კითხვაზეც ზემოთ ვუპასუხე, ქეთევანს.

8) გიფიქრიათ იმაზე, რომ უნდა დაგენებებინათ ამ საქმიანობისთვის თავი?

კი, საკმაოდ ხშირად ფიქრობს ამაზე მწერალი. მე მაგალითად, რომ მქონდეს ფილმების გადაღების საშუალება, მაგაზე გადავერთვებოდი ძალიან დიდი სიამოვნებით. რალაც

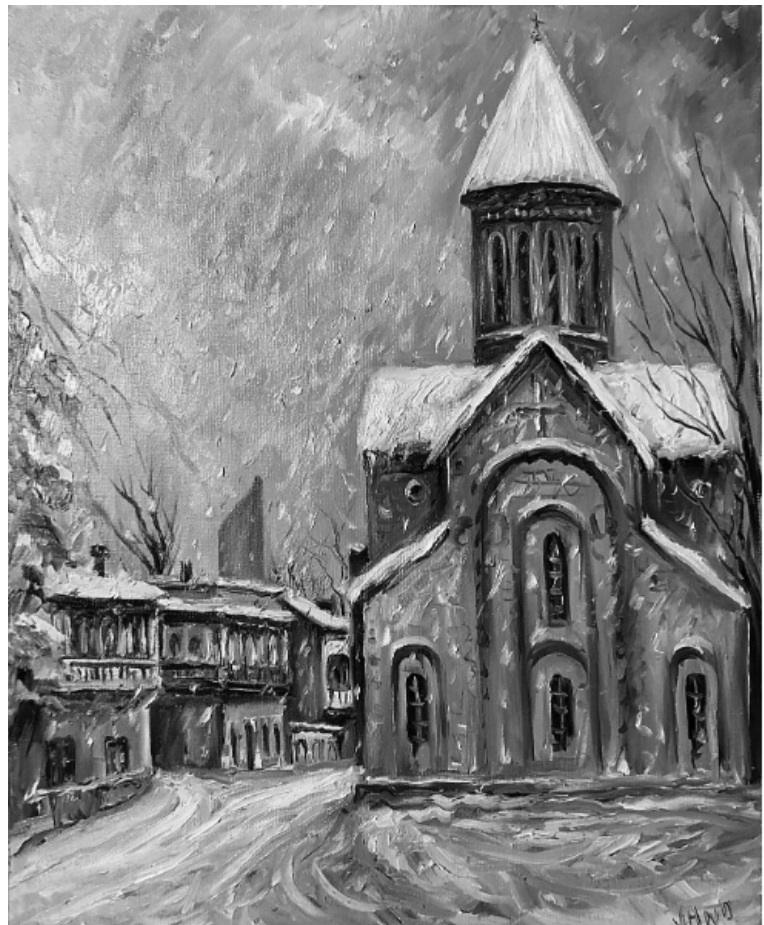
ალბათ მაინც დამენერინებოდა, მაგრამ დიდ ენერჯიას მასში ჩავდებდი, იმიტომ რომ ჩემი განუხორციელებელი ოცნებაა რეჟისორობა. ისე, ბოლო სამი წელია ძალიან ცოტა ლექსს ვწერ, რადგან პროზაზე გადავერთვე. 2020-ში ჩემი რომანი „დამწყები“ გამოვიდა, ამ დღეებში კი ჩემი ზღაპარი, „ნათიას და თათიას თავგადასავალი“ გამოვა, უკვე სტამბაშია.

ბავშვებო, თქვენმა მაიკო მასწავლებელმა მითხრა, რომ ამ წერილს მთელ კლასს წაუკითხავს. ამიტომ ყველას მოგესალმებით. მიხარია, რომ ლიტერატურა ასე გიყვართ. თუმცა ყველა საგანი თავის განუმეორებელ ცოდნას იძლევა და სხვანაირად ზრდის ადამიანს, და ამიტომ გირჩევთ, ეს იგრძნოთ, ამ თვალთ შეხედოთ, ფიზიკა იქნება ეს, ბიოლოგია თუ მათემატიკა. საიდუმლოდ გეტყვით, რომ სწორედ ამაზეა ჩემი რომანიც.

გრძელი წერილი გამომივიდა.

ბოლოს ამას გისურვებთ: მართლები იყავით და კეთილები, და ინტერესიანები. ცხოვრება ერთხელ გეძლევათ და ის ტყუილად არ უნდა გაფლანგოთ. ესაა მთავარი. დანარჩენს რამენაირად მოეცლება.

**საუკეთესო სურვილებით,
შოთა იათაშვილი**

მხატვარი ვანო გოცირიძე

ფაზილ
ისკანდერი

მ - შეიძლება, წყალი დავლიო?
 ლ - მივიხედ-მოვიხედე, კარიშვილი არაა. ერთი მხრივ, ვხ-
 ე - ვფენი, წესდენას რომ ვარღვევ, მაგრამ, მეორე მხრივ,
 ლ - ალმური ასდის მთელ ვაგზალოს და შემეწრდა ის მუდრევი.
 მ - დამნაშავე კია, მარა, ადამიანია მაინც, რხხეში რომ შეაგ-
 ლ - დენ, სიროფიან წყალოს კი არა, უზრალო, გაზიანსაჯ არ
 ლ - დააღვეინენენ-მეთქი.
 ლ - კაი, დალიე, მიდი.
 ლ - ფული კი, სხვათა შორის, არა აქვს. საიდან ექნება,
 ლ - მისი ფულეები აგერ მატვს ხელოში მოფმყუნული, მაგრამ
 ლ - სახელმწიფო ფულს კაპიკსაჯ ვერ მოვაკლებ, რასაკვირვე-
 ლ - ლია. ამოვიღე საკუთარი ჯიბიდან ხურდა და ვეუზნები:
 ლ - დალიე, სანამ ვინმე გამოჩნდებოდეს.
 ფ. ისკანდერი

მთარგმნელისაგან

ქართულ-აფხაზური ლიტერატურული ურთიერთობები ორი მოძმე ხალხის დიდი კულტურის საერთო მონაპოვარია. ამიტომ სრულიად ბუნებრივია, რომ ქართველი საზოგადოება ყოველთვის განსაკუთრებულ ყურადღებას იჩენდა და იჩენს საერთოდ აფხაზური კულტურისა და მწერლობის, უპირველეს ყოვლისა, კი გამოჩენილი აფხაზი მწერლის, 2012 წლის ნობელის პრემიის ლაურეატობის კანდიდატის, ფაზილ ისკანდერის მხატვრული შემოქმედებისადმი.

ცნობილი რომანის „თხაჯიხვას“ გამოქვეყნების შემდეგ ფაზილ ისკანდერი თვალში არ მოუვიდათ აფხაზეთის იმჟამინდელ ხელისუფალთ. როცა იძულებული გახდა, სოხუმი დაეტოვებინა, საცხოვრებლად მოსკოვს გადავიდა და მისი გვარი არალეგალური გამოცემა „მეტროპოლის“ ფურცლებზე ეგგენი ეგტუშენკოს, ანდრეი ვოზნესენსკის, ბულატ ოკუჯავას, რობერტ როჟდესტვენსკის, ბელა ახმადულინას, იური მორიცისა და სხვა, დისიდენტურად განწყობილ მოღვაწეთა გვერდით აღმოჩნდა, მას უკვე აღარც საკავშირო სუკი წყალობდა.

ამან კიდევ უფრო გაამძაფრა მკითხველთა ინტერესი ისედაც პოპულარული მწერლის შემოქმედებისადმი. ამის გამოხატულება იყო თუნდაც ის, რომ 1967 წელს „ლიტერატურნაია გაზეტას“ მიერ ჩატარებული ტრადიციული გამოკითხვისას მკითხველებმა წლის საუკეთესო მოთხრობად ისკანდერის „ხელჩხინკა“ დაასახელეს.

მოთხრობა ძალიან მომეწონა, სულმოუთქმელად ვთარგმნე და წარვუდგინე გამომცემლობა „ნაკადულს“, რომელსაც იმხანად კონსტანტინე ლორთქიფანიძე ედგა სათავეში. თარგმანი მომიწონეს და მთხოვეს, მწერლის ფოტოსურათი მიმეწოდებინა. 1968 წლის 27 იანვარს წერილით მივმართე ბატონ ფაზილს, ვაცნობე, რომ ვთარგმნე მისი მოთხრობა და ფოტოსურათი იყო საჭირო.

მწერლის პასუხმა არ დააყოვნა — წერილი რალაც ორ კვირაში, 1968 წლის 11 თებერვალს მომივიდა, მოთხრობის თარგმნისთვის დიდი მადლობა გადამიხადა და სურათიც გამომიგზავნა, თან მებოდიშებოდა, ფოტო ვერაა მაინცდამაინც ხეირიანი, სხვა კი ხელთ არ აღმომაჩნდაო.

წიგნი მალე დაისტამბა და „ერთი მოთხრობის“ სერიით მასობრივი ტირაჟით გამოიცა. ცხადია, წიგნის რამდენიმე ეგზემპლარი მწერალს ბანდეროლით გაფუგზავნე, თან ვატყობინებდი, რომ დავასრულე თარგმნა მისი მეორე მოთხრობისა „ჩემი ყოვლად წესიერი ბიძა“.

პასუხად ვრცელი წერილი მომივიდა, რომლიდანაც მხოლოდ ორიოდ ნინადადებას მოვიყვან:

„ძვირფასო გიზო!

ულრმესი მადლობა წიგნისა და ორივე მოთხრობის თარგმნისათვის. ვმუშაობ ახალ რომანზე — „ჩეგე-მელი სანდრო“, რომელიც საკმაოდ მძიმე ტვირთი გამოდგა და არ ვიცი, როდის მოვრჩები...

იმედს ვიტოვებ, პირველივე შესაძლო შემთხვევაში მოსკოვში ან თბილისში შევხდებით ერთმანეთს. ჩემი ტელეფონია 15100016. ფაზილი“.

ასე გაიბა და კარგა ხანსაც გასტანა ჩვენმა მიმოწერამ. მოგვიანებით, აფხაზ მწერალთან სატელევიზიო გადაცემის მოსამზადებლად მოსკოვს მიგვავლინეს მე და რეჟისორი უშანგი კაპანაძე. გადაცემაში მონაწილეობდნენ ეგგენი ეგტუშენკო, ალექსანდრე ებანოძე და ქართული ლიტერატურის სექციის თავმჯდომარე, პოეტი ხუტა გაგუა.

ხაზგასმით უნდა ითქვას, რომ ფაზილ ისკანდერისათვის არასდროს ყოფილა უცხო ქართული კულტურ-

რა და მწერლობა. მწერდა, რომ იცნობდა ქართულ მწერლობას, თუმცა, იმაზე წუხდა, რომ ეს ნაცნობობა არასაკმარისი იყო. ამავე დროს, აღნიშნავდა, რომ ქართველი კლასიკოსებიდან ყველაზე მეტად მოსწონდა ნიკოლოზ ბარათაშვილი, რომელსაც ქართველ ლერმონტოვს ეძახდა. თანამედროვეთაგან კი უპირატესობას ჭაბუა ამირეჯიბს ანიჭებდა.

მოთხრობაში „დასაწყისი“ მწერალი იგონებდა, რომ ყმანვილობაში სიზარმაცისთვის მეტსახელად ლუ-არსაბ თათქარიძეს ეძახდნენ და, როგორც თვითონ ამბობდა, ეს კი არ აბრაზებდა, პირიქით, სიამოვნებდა და ამ „როლს“ ბევრთადაც იფერებდა.

ქართულ ყოფასთან მის სიახლოვეზე მეტყველებს, თუნდაც ის, რომ მასთან, სხვადასხვა დროს, სატელევიზიო ინტერვიუებისას, არაერთხელ მინახავს ქართული ხელნაწი ურემი ზედ „ნამონოლილი“ ქვევრითურთ, რომელიც თითქმის ნახევარი საუკუნის წინათ მე და რეჟისორმა უშანგი კაპანაძემ სუვენირად მივართვით, როცა მასზე სატელევიზიო გადაცემას ვამზადებდით. კარგად მახსოვს, რომ ძალიან მოეწონა ჩვენი ნობათი.

ფაზილ ისკანდერის პირადი წერილები

მოსკოვი

11.02.68

ძვირფასო გიზო გრიგოლის ძე!

დიდი მადლობა თარგმანისათვის! ძალიან მოხარული ვიქნები, ვიხილო თქვენ მიერ თარგმნილი ჩემი მოთხრობა ერთი მოთხრობის სერიაში.

უახლოეს თვეებში ვფიქრობ, ვიმუშაო დიდ მოთხრობაზე, რომელიც „ნოვი მირ“-ში დაიბეჭდება. გარდა ამისა, ვწერ მოთხრობებს და უფრო იშვიათად — ლექსებს. აი ასეთია ჩემი შემოქმედებითი საქმეები.

ფოტო ვერაა კარგი, მაგრამ, სამწუხაროდ, სხვა არ აღმომაჩნდა. მაგრამ გართმევთ ხელს.

ფაზილი

მოსკოვი

17.10.73

ძვირფასო გიზო!

მართალი გითხრათ, მრცხვენია, რომ ასე დაგიგვიანეთ პასუხი, მაგრამ აი რა მოხდა. წავედი მწერლების წიგნის ფარდულში, რომ მეშოვა ეს წიგნი — „იძიებენ ჩეკისტები“, მაგრამ იქ ამ წიგნის შესახებ არაფერი იცინა, მე გადავწყვიტე ორიოდე კვირა დავლოდებოდი და მერე ისევ მიმეკითხა. მაგრამ შემდეგ მივლინებაში წავედი და დრომაც ასე შეუმჩნევლად გაირბინა. სხვა მაღაზიებში ის მე არ შემხვედრია, თუმცა ყოველთვის ვეკითხები, როცა შევივლი ხოლმე. ალბათ, ამგვარ წიგნებს სწრაფად იტაცებენ, პირადად მე, როგორც თქვენც, დეტექტივებს თითქმის არ ვკითხულობ. იქნებ, თქვენ გჭირდებათ რომელიმე სხვა წიგნი. მომწერეთ. შევეცდები, ვიშოვო. მაგრამ გართმევთ ხელს, თქვენ

ფაზილი

მოსკოვი

05.11.84

ძვირფასო გიზო!

დიდი მადლობა წიგნისათვის და ორივე მოთხრობის თარგმანისათვის. ახლა მე, შეძლებისდაგვარად, ვცდილობ არ მივეცე სასონარკვეთას, თუმცა ეს ყოველთვის არ გამომდის, და ვმუშაობ „ჩეგემელ სანდრო“-ზე. კაი მოზრდილა რალაც გამოდის და არ ვიცი, როდის დავამთავრებ, უკეთეს შემთხვევაში — შუა ზახულში.

თქვენდამი დიდი თხოვნა მაქვს. რა იცით ცნობილ ძმებ ლალიძეებზე და მათ ლიმონათზე? მე რალაც მსმენია მათი კონფლიქტის შესახებ ხელისუფლებასთან, რადგანაც არ სურდათ გადაეცათ სახელმწიფოსათვის თავიანთი ლიმონათის საიდუმლო. მგონი, ერთ-ერთი ძმა საცხოვრებლად აფხაზეთში გადავიდა. ვგრძნობ, რომ ეს ისტორია თავის სულისკვეთებით ძალიან ახლოა იმასთან, რასაც ახლა ვწერ და მინდა, რაიმე ნახნავით დავუკავშირო ჩემი გმირის ცხოვრებასა და თავგადასავლებს.

იცით თუ არა რაიმე ძმები ლალიძეების ბედის შესახებ და შეგიძლიათ თუ არა, მიუთითოთ წყარო, საიდანაც შეიძლება ამ ცნობების მიღება?

წინასწარ გიხდით ბოდიშს ამ თხოვნისათვის, მაგრამ სწორედ ახლა დამებადა ასეთი სურვილი. რა თქმა უნდა, ეს სავალდებულო არაა. მაგრამ გართმევთ ხელს. იმედი მაქვს, რომ პირველივე შესაძლებლობის შემთხვევაში შევხვდებით მოსკოვში ან თბილისში. ჩემი ტელეფონია: 151-00-16.

ფაზილი

მოსკოვი

21. 6. 83

ძვირფასო გიზო!

შევეცდები, როგორც შენ მწერ, იუმორით ვუპასუხო შენ კითხვებს, თუ გამომივა. შენ მეკითხები კინოსცენარის ბედის შესახებ, რომელიც დაწერილია მოთხრობა „ხელჩხინკა“-ს მიხედვით. ჩემი დაწერილი სცენარის კინოსტუდია „ქართულმა ფილმმა“ უარყო. შეეცადე დაინახო ამ პასუხში ღრმად დაფარული იუმორი. თუ დაინახავ, გამიზიარე და ერთად ვიცინოთ.

საქართველოს ტელევიზიის მიერ დასმულ კითხვაზე თუ როგორ მწერლებს მივაკუთვნებ საკუთარ თავს — ქალაქის თუ სოფლისას, მე ოდესღაც ვუპასუხე: დაბისას. ამ ხუმრობით მე მაშინ მინდოდა ხაზი გამესვა ლიტერატურის ასეთნაირად დაყოფის უაზრობისათვის, რაც ახლა საკმაოდ მიღებულია ჩვენ კრიტიკაში.

ჩემი ლიტერატურული კრედიტო? ყველაზე ზუსტად მას გამოხატავს პუშკინი „ევგენი ონეგინში“ მისი უსასრულო ლირიული წიაღსვლებით. შინაგანი თავისუფლების ბედნიერება, შინაგანი თავისუფლების სილამაზე, მკითხველისადმი ძმური ნდობის ატმოსფერო. პუშკინი თითქოს ამბობს: „თქვენ ხედავთ, რომ მე ვამბობ ყველაფერს, რაც მინდა, მაგრამ, თურმე, ყველაფერი, რაც მე მინდა, ეს იგივეა, რაც თქვენც გნდომიათ! პუშკინს მუდმივი კონტაქტი აქვს მკითხველთან, თვალს უპაჭუნებს, უღიმის მას, მიანიშნებს გარემოებებს, რომლებიც ერთნაირად გასაგებია მისთვისაც და მკითხველისთვისაც. ტალანტი — ესაა კონტაქტური ნერტილების რაოდენობა ლიტერატურული ფართის ერთეულზე. (ხაზი ჩვენია. მთარგ.) „ევგენი ონეგინის“ პუშკინი ყველაზე მაღალი ნიმუშია და ვცდილობ მივუსადაგო იგი საკუთარ პროზას.

ჩემი ბიოგრაფიის შესახებ. დავიბადე სოხუმში, სადაც ვიზრდებოდი და ვსწავლობდი. თითქმის ყოველ ზაფხულს ვატარებდი მთაში, ჩემი ბაბუის სახლში. იქ გატარებული ბავშვობის შთაბეჭდილებები საფუძვლად დაედო ეპოსს „ჩეგემელი სანდრო“. წარმოშობით აფხაზი ვარ.

ქართულ ლიტერატურას ვიცნობ, მაგრამ, სამწუხაროდ, არასაკმარისად. სკოლაში ერთხანად მექონდა მეტსახელი — ლუარსაბ თათქარიძე, ვითომდა გამოუსწორებელი სიზარმაცის გამო, რასაც მე ბევრთად ვიფერებდი. ეს აღწერილი მაქვს მოთხრობაში „დასაწყისი“. კლასიკოსებიდან ყველაზე მეტად მომწონს ნიკოლოზ ბარათაშვილი, ქართველი ლერმონტოვი. თანამედროვეებიდან — ჭაბუა ამირეჯიბი.

როგორ მთარგმნიან? ვერ დავიჩივლებ. ჩემი წიგნები მრავალ ქვეყანაში გამოიცა — იაპონიიდან დაწყებული ამერიკამდე.

კარგი წერილებიც არ ყოფილა ცოტა ჩემ შესახებ. პირველ რიგში დავასახელებდი სტანისლავ რასა-დინის სტატიებს.

დაწერილიდან ჩემთვის ყველაზე ახლობელია დიდი ეპიკური რომანი „ჩეგემელი სანდრო“. წელს ვაპირებ მის დამთავრებას. ესაა რომანი აფხაზეთზე საუკუნის დასაწყისიდან დღევანდლამდე. ძალიან დიდი ტილოა. მასში ჩავედ მთელი ჩემი სულიერი გამოცდილება. ეს-ესაა „სოვეტსკი პისატელმა“ გამოსცა ჩემი წიგნი „ჩიკის დაცვა“. მასში ცალკეული ნოველების სახით შევიდა რამდენიმე თავი „სანდრო“-დან.

რატომ გადავედი პოეზიიდან პროზაში? იმიტომ, რომ პროზა პოეზიას გამოხატავს ყველაზე სუფთა, პირდაპირი სახით. დროდადრო ლექსებსაც ვწერ. პოეზიის გარეშე ხელოვნება არ არსებობს. მე ასე მესმის.

აი, ძვირფასო გიზო, ყველაფერი, რაც მინდოდა მეპასუხა შენთვის. საშასგან (ჟურნალ „დრუჟბა ნაროდოვ“-ის მთავარი რედაქტორი. — გ.ზ.) გავიგე, რომ შენ მიერ თარგმნილი წიგნი გამოდის. მაძლობა მცდელობისა და თავდადებისათვის. არ დაგავინყდეს ეგზემპლარის გამოგზავნა. მე მთელი ზაფხულის განმავლობაში მოვეწყვე აბრამცევოში. სააგარაკო დაბაა. თუ შემოდგომაზე ან ზამთარში მოსკოვში მოხვდე — დამირეკე. ძმურად გეხვევი.

ფაზილი

ფაზილ ისკანდერი

უმაღლური ღამნაშავე

ძვირფასო სტუმრებო, რა შემიძლია მოგიყვებ ამ შემთხვევასთან დაკავშირებით? ვერაფერსაც ვერ მოგიყვებით სახეიროს. მატარებლის ბორბლებში ჩავარდნილი პიონერი რომ გადამერჩინა ან აქვითინებული მშობლებისთვის გატაცებული ქალიშვილი ხელუხლებლად დამებრუნებინა, იცოცხლე, გმირობად ჩამეთვლებოდა, ხოლო ამ შემთხვევამ, გმირობას არადა, უბედურებას ნამდვილად გადამიკიდა. ხუთი-ექვსი წლის წინანდელი ამბავია. ჯერ

კიდევ ახალბედა, გამოუცდელ თანამშრომლად ვითვლებოდი რკინიგზის მილიციაში. იმ დღეს ერთი ვაგონი კარტოფილი ჩამოდგა უკრაინიდან. ავნონეთ და რას ვხედავთ! ზედნადებთან შედარებით, მთელი სამასი კილოგრამი აკლია! მირეკავენ კიდევაც და ამ ფაქტს მატყობინებენ. მოვიყნოსე — კი, ნამდვილად მიტაცების სუნი ტრიალებს. — კარტოფილი რა უყავი-მეთქი, — ვეკითხ-

ები გამყოლს, რომელსაც შემდგომ „დამნაშავედ“ მოვისხენიებ ხოლმე.

— მივაყიდო, — მომიგებს ყოვლად თავხედურად და დაუფარავად.

— რას ქვია, მიაყიდე! სახელმწიფო კარტოფილი, რა, მამაშენის ქონება გეგონა?!

დუმს. არ აპირებს პასუხს. ვუსინჯავ საბუთებს — ყველაფერი რიგზეა. ეგაა მხოლოდ, რომ ექვსი თვის უკან გამოსულა ციხიდან. გატკობია რალა! ერთხელ იჯდა, ახლა მეორედაც დაჯდება. დიდი ამბავი! ასეთი ტიპი კი ჩვენებურად, რკინიგზის მილიციის ენაზე, რეციდივისტია, ყველაფერზე რომ აწერს ხელს. ასეთ, უკაცრავლი პასუხია და, ადამიანს, კარტოფილი კი არა, თივა რა არი, თივაც არ უნდა ანდოს კაცმა. ასეთი თივასაც მიაყიდის ან, სხვა თუ ვერაფერი მოუხერხა, ხანძარს მაინც გაუჩენს. იმ პირველად ენდნენ, ალბათ, და გამოუშვეს; გეხსომებათ, კამპანია იყო ასეთი: ნდობა ყოფილ დამნაშავეებს შემდგომი გამოსწორების მიზნით!

მაგრამ, ჩემო ძვირფასო სტუმრებო, გულზე ხელი დავიდოთ და, ნაწილობრივ, ეს კამპანია მცდარი გახლდათ. მაგალითად, თუ ადამიანს გამოსწორება სურს, თავად გამოსწორდება. მაგრამ შეიძლება, არც გამოსწორდეს. ხოლო, თუ ადამიანს გამოსწორება არ სწადია, თავის დღეში არ გამოსწორდება!

იმ ჩემ დამნაშავეს, ვერ გეტყვით, რისი იმედი ჰქონდა. იქნებ ასეც ეგონა, ამ პატარა სადგურზე სასწორი არ ექნებათო; ან თუ ექნათ, მწონავს რუსული ნაღდად არ ეცოდინებაო. ასე თუ ეგონა, ძალიანაც შემცდარა, რადგან წერა-კითხვის მცოდნე კადრიც გაგვარჩინა და, სხვათა შორის, სასწორი, სატვირთო სადგურებში კი არადა, ნებისმიერ ჩაის პლანტაციასში უდგათ, რადგან ყოველ მკრეფავ ქალს სურს, იცოდეს, რამდენი ჩაი ჩააბარა იმ დღეს სახელმწიფოს, საბოლოოდ კი — რამდენი გამოიმუშავა.

ერთი სიტყვით, მოწმეების თანდასწრებით ჩამოვართვი საბუთები, ფული, რომელმაც მაშინდელი კურსის მიხედვით ათას რვაასი მანეთი შეადგინა და ვეუბნები, გამომყე-მეთქი. ნამომყვა.

სინამდვილეში, მე ოდნავ უკან მივყვები და ფული ხელში მაქვს ჩაბლუჯული. რა ჯახნაბად მინდა ჯიბეში სახელმწიფო ფულები, კომენდატურა აქვე, გვერდზეა-მეთქი, გავიფიქრე. იქ, ჩვენთან, ყველაფერი გვერდითა გვაქვს, რკინიგზის მილიცია ყოველთვის ამისთანა ადგილზეა ხოლმე. მივდივართ. გადავჭრით აგერ ვაგზლის მოედანს და მორჩა, ადგილზე ვიქნებით.

მიუუახლოვდით იმ ფარდულს, რომელიც, ბაქანზე თუ გადინართ — მარჯვნივაა, ხოლო, თუ ბაქნი-

ვაზილ ისკანდერი

დან გამოდინართ, მარცხნივ იქნება, და დამნაშავემ ანაზღად ფეხი მიაღება. ასნია თავი და მეუბნება:

— შეიძლება, წყალი დავლიო?

მივიხედ-მოვიხედე, კაციშვილი არაა. ერთი მხრივ, ვხვდები, წესდებას რომ ვარღვევ, მაგრამ, მეორე მხრივ, აღმური ასდის მთელ ვაგზალს და შემეცოდა ის მუდრეგი. დამნაშავე კია, მარა, ადამიანია მაინც, ციხეში რომ შეაგდებენ, სიროფიან წყალს კი არა, უბრალო, გაზიანსაც არ დააღვეინებენ-მეთქი.

— კაი, დალიე, მიდი.

ფული კი, სხვათა შორის, არა აქვს. საიდან ექნება, მისი ფულები აგერ მაქვს ხელში მოჭმუჭნული, მაგრამ სახელმწიფო ფულს კაპიკსაც ვერ მოვაკლებ, რასაკვირველია. ამოვიღე საკუთარი ჯიბიდან ხურდა და ვეუბნები:

— დალიე, სანამ ვინმე გამოჩნდებოდეს.

დავდე ხურდა დახლზე და რამდენიმე ნაბიჯით გვერდზე გავდექი. დახლში ერთი მობუზული მამაკაცი იდგა. პაპანაქება გახლდათ და არც ვაჭრობა დულდა მაინცდამაინც. ამიტომ ისე დაბუჩა რულმორეული თვალები, ეტყობოდა, ძლივს არჩევდა საგნებს. იქ ასეა, მატარებელი რომ ჩამოდგება, გიყვარდეს ვაჭრობა! დანარჩენ დროს კი ზის უსაქმურად, ცალი თვალთ ბუზებს უდარაჯებს, ცალი კი მილულული აქვს. ამასობაში დაუსხა იმ ძილღვიძარამ სიროფიანი წყალი და ესეც ყლურწავს გემოიანად. წყალი მეც მომინდა, მაგრამ რა ვქნა, უნდა მოვითმინო. ისედაც ვარღვევ წესდებას და, კაი ბიჭი ხარ, დამნაშავესთან დალიე! შეიძლება, ძვირად დამიჯდეს და იმიტომ.

— ვახტანგ, ძვირფასო, — მეუბნება ამ დროს ის თვალებდაბუჩილი, — ძმასავით გთხოვ, მიმიდევნე დარაჯს თვალი — ლამდამობით სძინავს თუ ღვიძავს?

— რა თვალის დევნება უნდა, ისედაც ვიცი: კარგ ამინდში სძინავს, ცუდში — არა.

— რაზეა ნეტა დამოკიდებული? — მეკითხება გაკვირვებული.

— რაზე და თავშესაფარზე. თუ კარგად შეაფარა თავი, ავდარშიც სძინავს.

ამ ლაპარაკში რომ ვართ, ვხედავ, ჩემი დამნაშავე რალაც ჩაფიქრიანდა: ჩვენი მუსაიფი არ ეპიტნავა თუ გუშაგისა შემურდა, დღემდე ვერ მივმხვდარვარ. ვატყობ, ჩაფიქრებულია და მეტი არაფერი. რა ვიცოდი მე ბოთემ, რომ, დამნაშავე როდესაც ფიქრებშია წასული, მამასადმე ახალი დანაშაულის გეგმას ადგენს.

და აი დალია წყალი და ჭიქა დახლზე დადო. გამყიდველი ჭიქას სწვდა და ოდნავ შებრუნდა მხარმარცხნივ. კაცმა რომ თქვას, სარეცხელსაც უკულმართად დგამენ. მე რომ მკითხონ, პირდაპირ დახლ-

ზე, ცხვირწინ უნდა ედგეს, რომ ვერაფერი აანაზნონ.

აგერ არ გეტყვით? როგორც კი გამყიდველი ზურგით შებრუნდა, ებღღვნა ის შობელძალდი დახლზე დადებულ დანას და პირდაპირ ჩემზე აიღო გეზი! მოდის, მაგრამ აღარ იკითხავთ როგორ? გარეული ტახი რომ გინახავთ, ისეა დადაგრული. იმსიგრძე დანით, ძეხვსა და ჰალვას რომ ჭრიან, კაცის დაჭრაც არაა ძნელი.

აუჰ, შენი... მე აგერ სიროფიანი წყლით გიმასპინძლდები, საკუთარი ფულით ვარღვევ წესდებებს და შენ დაკვლას მიპირებ?! მერე, შენ მიჩინე შვილებს, არა?

ხედავთ, ძვირფასო სტუმრებო? კაცს სიკეთე ვუყავი, ადამიანურობა გამოვიჩინე და ჩემივე სიკეთე არ მლუპავს?!
დავიხიე ნაბიჯით უკან. გაგიგონიათ? მოდის, მასწორებს. კიდევ წავდგი ნაბიჯი უკან — მოდის პირდაპირ. ეს ოხერი ფულიც ხელში მაქვს და ხელს მიშლის. გადაყარე რა! თავს უშველე რა! არ შემიდლია, მთავრობის ფულია, ჩემი ხომ არ არის?!

ამასობაში კედელს მივეკარი ზურგით. ახლა რაღას შევბი! ბაქანი ვაგზლის მოედანს სწორედ ამ კედლით ესაზღვრება. ხანდახან ამ კედელს ბალუსტრადასაც ეძახიან. არ ვიცი კი — რატომ, არავითარი რიკულები არ გააჩნია და მაინც ეძახიან.

ძლივს მოვასწარი, დავაძვრე რევოლვერი და სწორედ ამ დროს მხია დანა. ხომ არ გგონიათ, უბრალოდ მომიქნია? რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, გამომიქანა. თუმცა, როგორც ჩვენში იტყვიან, არც მე ვმდგარვარ პირდაბრენილი — წამის უსწრაფესად გავდგი ნაბიჯი გვერდით, თორემ, დედას გეფიცებით, ჩემი ორი შვილი მომიკვდეს, ისე აძგერა დანა კედელს, ნაპერწკლები დასცვივდა. გატეხილიყო მაინც ის პატრონსაკვდავი!..

რევოლვერი უკვე ხელთა მაქვს, მაგრამ ჩახმახის შეყენება არ გინდა? ფული მიშლის ხელს. გადაყარე რა! თავს უშველე რა! ვერ ვეღვი. ჩემი ხო არაა, მთავრობისაა! ისე, რომ იცოდეთ, ყველანაირი უბედურების სათავე ფულია. ეს უმადური კიდევ, დამნაშავეზე ვამბობ, არ მეშვება. როგორც იქნა, პატიცემულო სტუმრებო, რევოლვერი ცალი ხელით ბარდაყზე მივიბჯინე, მეორეთი ძლივძლივობით გადმოვნიე ჩახმახი და, როგორც კი გავსწორდი, დანა ცხვირწინ აღმოჩნდა; თან მყრალი, თვითნახადი არყით გაჟღენთილი. სუნთქვა მესმის, რომლის მსგავსსაც, იმედია, ჩემ სუფრაზე ვერავინ მოესწრება.

ბათქ! ბათქ! ზედ ქოჩრის თავზე გადაუფრინა ტყვიებმა ისე, რომ თმა გადაუნუნა. მაინც არ ჩერდება შობელძალდი! ჩანს, გადანყვიტა: თან რომ გადავყვე, ერთ მილიციონერს მაინც წავიძღვანიებო.

მილიციონერი კი რა შუაშია, ძვირფასო სტუმრებო! კაცი სამსახურებრივ მოვალეობას ასრულებს თავისთვის და, ჯერ ერთი, თუ პატიოსანი ხარ, უნდა დაემორჩილო, მერე მეორეც, პატიოსანი თუ ხარ, მილიციონერი რაღად გიდგია მცველად?!

რალა უნდა მექნა? ავიღე და მესამე ტყვია პირდაპირ ვახალე, თან რევოლვერის ტარიც ვკარი გულგვამში. ნაიქცა. თქვენ ღმერთმა გამოროთ და, თქვენს მტერს, ის რომ ნაიქცა!

მე კი ისეთი შეგრძნება მაქვს, თითქოს ჩვენი სოფლიდან რკინიგზის სადგურამდე მთელი გზა ურემში ვყოფილიყო შებმული... ჩემო ძვირფასო სტუმრებო, კაცის მოკვლაზე საშინელი არაფერი ყოფილა, თუ, რასაკვირველია, ადამიანი ხარ და არა — ღორი.

სულის მოთქმაც ძლივს მოვასწარი, ხალხი გარს შემოგვერტყა. უმეტესად ჩამოსულები. რა მესმის! სწორედ ის არამზადები მაყენებენ შეურაცხყოფას: თან ადამიანი მოკლაო, თან ფულიც აართვაო და, რა ვიცი, რა გესლს არ მანთხევენ! ეროვნული ღირსებაც კი შემეიგინეს. თავისი ჭკუით, ისე გამოჰყავთ, თითქოს ასეთი რამ მარტო სამხრეთ კავკასიის შავიზღვისპირეთში შეიძლება მოხდეს და ცენტრალურ შავმიწიან ზონაში — არაფრისდიდებით! ერთი სული მქონდა მეკითხა: კი მაგრამ, ეს დამნაშავე ჩვენს ლობიოზეა გაზრდილი თუ თქვენს კარტოფილზე-მეთქი, მაგრამ მთლად გამოვლენდი. ხმაურზე ჩვენი ბიჭებიც გამოჩნდნენ და მომეხმარნენ. მოგრიალდა „სასწრაფოც“, შეანვინეს შიგ დამნაშავე და გააქანეს; ჩვენ კი დამნაშავის გარეშე გავუყევი კომენდატურისკენ. კიდევ კაი, ის გამყიდველი გვერდიდან არ მციოდება და წარამარა გაჰყვირის:

— ჩემ წინ მოხდა ყველაფერი, ამას ბრალი არ მიუძღვის!.

მხატვარი სოფიო ქელიძე

ჩამოსული არამზადები კი პასუხად ერთხმად ჩხავიან:

— თქვენ ყოველთვის პირი გაქვთ შეკრული, ერთმანეთის ტყავს უფრთხილდებითო!..

რა პირის შეკვრა, რის პირის შეკვრა! ჩემი შვილების სისხლი დავლიო, მე თუ გამყიდველისგან ჭიქა სიროფიანი წყალი მახსოვდეს. გუშაგზე მკითხა იმ ადამიანმა რალაც, ეგ იყო და ეგ. მეც კიდევ რა, თან გადავყვივი? გავეცი ოფიციალური პასუხი და მორჩა!

ისე, ვაგზალს რომ მივუახლოვდით, არამზადები ჩამოგვრჩნენ, მეზუფეტე კი შიგ კომენდატურ-ამიც შემოგვყვა.

— გეყურება შენ? — მიუბრუნდა მას ერთ-ერთი ჩვენი ბიჭებიდან, — ნადი ახლავე და მიაკეტე ის შენი ღუქანი, თორე გაგძარცვავენ ბიძია და მერე ჩვენ უნდა ვიმტვრიოთ თავი.

— ეშმაკსაც ნაულია ფარდული, — მიუგო გამყიდველმა, — მოწმე მარტო მე ვარ, ყველაფერი ჩემ წინ მოხდაო.

ბოლოს ოქმიც შევადგინეთ. მე ვზივარ, ახსნა-განმარტებით ბარათს ვწერ. გამყიდველიც — ასევე. ამასთანავე, განყოფილების უფროსი მოვიდა და, ვითომც არაფერი, რევოლვერი ჩამომართვა.

— დამიბრუნეთ ჩემი დანა! — მოითხოვა გამყიდველმა, — თორემ იმ დამსვენებელ ხალხს თხლად თუ არ დაუჭერი ძეხვი, ისე არ მიირთმევენ, გეგონებათ, ჩემთან არიან სტუმრად ჩამოსულნიო.

— ამ დანის დაბრუნება არაფრით არ შეგვიძლია, იმიტომ რომ ნივთიერ მტკიცებაში გადისო.

— მაშინ სხვა დანა მაინც მომეცით, იმიტომ რომ, ჰალვას კოვზითაც მოვუხერხებ რამეს, ძეხვისა კი რა მოგახსენოთო.

— შე კაი დედამიშვილო, ჩვენ დანებს კი არ ვაძლევთ ხალხს, არამედ ვართმევთ, რადგან ცივ იარაღად ითვლებო.

— ჰოდა, მაშინ სულ მივაკეტავ იმ დასაწავს, მაინც სანყოფინი ვარ წასასვლელი და, როცა საჭირო შევიქნე, დამიძახეთო.

ერთი სიტყვით, რევოლვერი ჩამომართვეს, მაგრამ მუშაობით, ვმუშაობ. ძველ საქმეებზე მამუშავებენ, მაგრამ ახალ საქმეს არ იძლევიან.

ღმერთმა ჯანი მისცეს და ჩემი უფროსი მეუბნება ხუმრობით:

— იმის წყლით გამასპინძლებას, არ გერჩია, მამაშენთან ნაგეყვანა სოფელში და ზედაშე მიგერთმია, მეორე დღეს კი სალსალამათი დაბრუნდებოდიო!

— ამხანაგო უფროსო, — ახლა მეც გავეხუმრე, — დამნაშავესა და მუდრეგს რატომ ნაფუყვანდი მამაჩემს, თუ ნაყვანა, შვილს ნაფუყვანდი, რომელიც ჩემ თავს ურჩევნია-მეთქი.

— კაი, კაიო, — მომიჭრა, — ვნახოთ, ზემოთ რას იტყვიან, ჯერჯერობით კი იმუშავეო.

სხვათა შორის, დამნაშავეს ორი დღის შემდეგ, სიკვდილის წინ, მოუხედავს და უთქვამს, მილი-

ციონერი არაა დამნაშავე, მე ვარო.

მეხუთე დღეს კაბინეტში ერთი ხანშესული, სახეგატანჯული დედაკაცი შემოვიდა. კი მიყო გულმა რალაცნაირი რეჩნი, მაგრამ მაინც ვერ ვიაზრე.

— თქვენ მე ქმარი მომიკალითო, — ამოისლუკუნა და გულამოსკვნილი ტირილი მორთო.

— დანყნარდით, ქალბატონო-მეთქი, — ვამშვიდებ, — იმ თქვენი რეციდივისტის გამოისობით მეც შავ დღეში ვარ ჩავარდნილი, მაგრამ მოხდა უბედურება და რალას გავანყობთ-მეთქი.

— იმ ჩემ სამ შვილს რალა ეშველებათ, ობლად რომ მრჩებიანო, — შემომტირა.

ამის გაგონებაზე ისე შემზიზილდა საკუთარი თავი, ისე ავენთე, რომ, რევოლვერი რომ მქონოდა და უშვილძირო ვყოფილიყავი, გეფიცებით შვილებს, ვიხილდი ტყვიას შუბლში და მოვისვენებდი.

— ნუ ინებებთ ტირილს, ქალბატონო, დამშვიდდით. რითაც შემეძლება, დაგეხმარებით. ცხედარს ჩემს ხარჯზე გავაგზავნიებ, სასახლესაც ჩემს ხარჯზე შეეუკვეთავ და, ფულს კიდევ, რამდენიც შემეძლება, ფულად მოგცემთ-მეთქი. გნებავეთ, ნაბლის კუბო შეეუკვეთოთ, მაგრამ, მე თუ მკითხავთ, უბრალო და იაფი აჯობებს, რადგან ბავშვებისთვის ფული მეტი მოგიწევთ-მეთქი.

— აჯობებს კი არა, უბრალოც არამია მაგაზეო, — ტირის ისევ, — მაგისგან ისედაც სიცოცხლე მქონდა გამწარებულიო...

— არა, დედილო, მაპატიეთ და მიცვალებულზე აუგის თქმას ნუ ინებებთ, რაც უნდა იყოს, თქვენი შვილების მამაა-მეთქი.

ნელ-ნელა ჩანყნარდა და აქეთ მეც მოვითქვი სული. მოვილაპარაკეთ, როგორც იქნა. ბევრი რო არ გავაგრძელო, კაი ხუთი ათასი დამიჯდა ეს საქმე. ჯერ კიდევ მაშინ მქონდა ამ სახლის ასაშენებლად დაგროვილი ორი კაპიკი და წავიდა ალთას!

ამით რომ დამთვრებულიყო ეს საქმე, რა მიჭირდა! გრძელდება და მეც სულ ვაგზალზე ვარ დღედაღამ. ისე გამოდის, რომ იქვე ვმუშაობ და იქვე ვცხოვრობ.

აქეთ არი და რევოლვერს არ მიბრუნებენ, იქით არი კიდევ და, მუშაობით მაინც მამუშავებენ.

ერთი მხრივ, კი ბატონო, გვეჯერა, დამნაშავემ გაიძულა და ხელში შემოგაკვდა, მარა, სიროფიანი წყლით რას უმასპინძლებოდი, სიფხიზლე მოადუნე და ყოვლად გაუმართლებელი ლიბერალიზმი გამოამყლავნეო, მეუბნებიან.

ამნაირ ყოფაში რომ ვარ, გამყიდველი მეძახის ერთ დღეს, საქმე მაქვსო. მივედი და მეკითხება, სასამართლო როდისაა დანიშნულიო. არ ვიცი-მეთქი, ვეუბნები.

— მისმინე, რა გითხრა. მოდი ყველაფერი სხვანაირად შევატრიალოთო.

— სხვანაირად რატომ-მეთქი?

— კაი რალაც მოვიფიქრეო, — მეუბნება, — ჩვენ ასე ვიტყვით: უეცრად დამნაშავემ წაავლო დანას ხელი და სალაროს გაძარცვა დააპირა, რადგან

სწორედ იმ მომენტში ფულს ვითვლიდი-მეთქი. მაგრამ მე, ვითომ, არ დავიბენი, ვკარი ხელი და სალაროს მოვაშორე. მხოლოდ ამის შემდეგ შემოვიტია ვითომ შენ, რომ რევოლვერი წაერთმია და მეორედ დასცემოდა სალაროს.

— რევოლვერი მე ისედაც ჩამორთმეული მაქვს და ჩემი დარდი მყოფნის, ვერ გამიგია, რას ფანტაზიორობ-მეთქი.

— ისე გამოვა, თითქოს ჩვენ სახელმწიფო ქონების დაცვისას დავზარაღდით და გაზეთშიაც გამოგვჭიმავენო.

— მე მართლაც დავზარაღდი და დამნაშავე ხომ დაზარაღდა და დაზარაღდა, მარა, შენ რა გეზარაღა? დანას თუ გულისხმობ, სხვას გიშოვნი-მეთქი.

— დანას მე არ ვგულისხმობ, მარა, მაინც მოდი, ყველაფერი შევატრიალოთო.

— თუ კაცი ხარ, რაც მე ცხოვრება შევიტრიალე, ისიც მეყოფა, ახლა ხელმეორედ შევატრიალო რა, ცირკში ვართ და სალტო-მორტალეს ვასრულებ-მეთქი?!

— ცირკში არა ვართ, მარა, ინტერესი გამიჩნდა ასეთი — ყველაფრის სხვანაირად შეტრიალება მიხდაო.

გავშორდი, მაგრამ სულ გამიფუჭდა გუნება-განწყობილება. ყოველდღე ინსპექტორის ლოდინში ვარ, რომელმაც ჩემი საქმე უნდა გაარჩიოს. გავიხედე და ამ ჩერჩეტსაც გამოუძახოს, ხომ სულ ჩამიდლო კოვზი ნაცრში. ჩვენში რომ იტყვიან — გაჭირვებულს ქვა აღმართში მიენიაო, ისეა, რაღაც ერთადერთი მონმე მყავს და ისიც ფანტაზიორო...

მოვესწარი ინსპექტორის ჩამოსვლასაც. რომელი ქალაქიდან გვეახლა, ზუსტად ვერ გეტყვით; გეტყვით მხოლოდ, რომ „თან“ ურევია სახელში: იქნებ ფოთიდან, იქნებ თელავიდან, იქნებ თბილისიდან.

ისეთი წარმოსადეგი, სოლიდური შესახედაობის კაცი იყო, რომ თქვენგან მოწონებული; შევიდა ჩემს უფროსთან. მე კი ვზივარ და ველოდები, როდის დამიძახებენ. ბოლოს კარი გაიღო, გამოვიდა ინსპექტორი და პირდაპირ მე მომასწორა. ნამოვხტენდი. (კუთხურად შეგნებულად ვთარგმნი ამ ზმნას. მთარგმ).

— ეს შენა ხარ, ბიჭო, გმირი? — მეკითხება.

— უნებლიე გმირი ვარ, ამხანაგო უფროსო-თქვა, — მივუგე.

— მეორედ რომ მოგინევს დამნაშავეს გამყოლობა, „ბორჯომი“ იგულე ჯიბეში.

— როგორ შეიძლება, ამხანაგო უფროსო?! — გავიკვირვე.

— კი, კი, „ბორჯომი“ იქონიე, მაგრამ ქიქა ქალღმისა გირჩენია, თორემ მინის ქიქას გრეხვავს მაგ გოგრაში და შუაზე გაგიბობსო.

ვხვდები, ხუმრობით რომ მელაპარაკება. უფროსი თუ ხუმრობით გელაპარაკება, შენც ხუმრობით უნდა ელაპარაკო. ასეა წესი.

— სხვა დროს, ამხანაგო უფროსო, „ბორჯომს“ კი არა, ხელყუმბარას ვიგულე ჯიბეში.

— აჰ, ხელყუმბარა ნამეტანია, მაგრამ სიფხიზლე არ უნდა მოადუნო.

— ამხანაგო უფროსო, გაგეგონებათ, ერთი ალილუია მღვდელსაც შეემლებათ, მაგრამ... ჩემი შვილების ბედი ახლა თქვენს ხელთაა, უფროსო!

— ეგ არაფერი, დახმარებით დაგეხმარებით, მაგრამ, — მიცინის, — ისიც იცოდეთ, ჩალის ფასად ვერ გადარჩებიო. ვითომ ვხუმრობო და სიტყვა ქე გადმომკრა. რომ იცოდეთ, მე მეუხერხულა მის მაგიერ, რადგან ჩვენმა ბიჭებმაც გაიგონეს, მაგრამ უმალ ისეთი ლამაზი ფინტი ჩავუტარე, რომ მისი ღირსება ნამდვილად ვიხსენი.

— ამხანაგო უფროსო, თქვენ სპეციალურად ჩამობრძანდით ჩემი პირადი საქმისათვის, ოჯახსაც მოსცდით, მგზავრობაშიც დაიხარჯეთ... ნუთუ ჩვენც ვერ მოვისაზრებთ იმდენს, რომ სიკეთეს სიკეთით ვუპასუხოთ?! ან სულაც ჩვენებური სტუმართმოყვარეობა ვერ გამოვამყლავნოთ?!

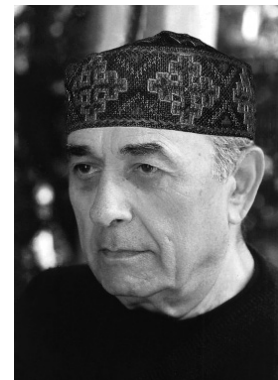
მომითათუნა მხარზე ხელი და წავიდა. რალა ბევრი იმავსქნა — ეს საქმე კაკალივით ორიათასი დამიჯდა მაშინდელ ფულზე. ახლა ამას დაუმატეთ სამასმანეთიანი სუფრა რესტორანში (კიდევ კაი, ღვინო მამაჩემისგან ჩამოვიტანე). გავთავდი კაცი. რაიო? აილოო? აილო რომელია, ისე არხეინად გამომართვა, თითქოს მამაჩემს მამამისისგან ესესხოს ასი წლის წინათ, მაგრამ მაქრად შეარგოს! შველით კი მიშველა და... ვმუშაობ მის მერე ჩემთვის მშვიდად და ვარ. ისე, ამ ხლაფორთს რომ არ გადავყროდი, ამ სახლსაც ადრე ავაშენებდი და ჩვენც კაი ხნის წინათ შემოვუსხდებოდით ამ ჩვენს პატარა, ღარიბულ, მაგრამ გულითად სუფრას.

ასე რომ, ჩემო უძვირფასესო სტუმრებო, არავითარი გმირობა მე არ ჩამიდენია, რადგან, ამქვეყნად, კაცის მოკვლაზე უფრო საზიზღრობა არაფერია. მთელი ნახევარი წელიწადი ჭკუაზე არ ვიყავი ნერვებისგან.

მოდით, მეგობრებო და, მშვიდობას გაუმარჯოს მთელ მსოფლიოში, რომ არავის აღარავინ გაემეტებინოს მოსაკლავად! შვილებს გაუმარჯოთ ჩვენსას! მილიციის მუშაკებსა და მოსახლეობას შორის ურთიერთგაგებას გაუმარჯოს, ჩემო სტუმრებო! ყველასთან ვარ ალავერდი!

რაც შეეხება საცხა-საცხეიდან ჩამოთრეულ არამზადებს, ჩაუნერლად რომ ცხოვრობენ ჩვენს ქალაქში, სათითაოდ მივაბრძანებთ თავთავიანთ საცხოვრებელ ადგილას, ხოლო ჩვენს დაუდევარ გამქირავებლებს — დავაჯარიმებთ. აი ასე!

რუსულიდან თარგმნა
პირო ზარნაძე

სიმბოლისტიკები საკუთარ ცხოვრებას შემოქმედების ნაწილად, მის სფეროდ მიიჩნევენ, ამითებდნენ მას და ამ მხრივ, რომანტიკოსთა მემკვიდრეები იყვნენ.

ხომ დაუჯერებელია, მაგრამ ფაქტია, რომ გალაკტიონის სწავლის დროს თბილისის სასულიერო სემინარიაში მოდაში იყო თვითმკვლელობა სანამლაპით, მაგალითად კარბოლიუმის მჟავით. ამ საბედისწერო მოდას გალაკტიონი სასწაულებრივად გადაურჩა, თუმცა სცადა კი, აი, მისი კერპი და მეგობარი, დემონი (ქუჩუ ქავთარაძე) ამ შემთხვევიდან ხუთი თვის შემდეგ დაიღუპა.

მისი გადარჩენა ველარ შესძლეს!

გარკვევით შეიძლება ითქვას, რომ მას შემდეგ გალაკტიონს უახლოესი სულიერი მეგობარი-პოეტი აღარც ჰყოლია, თუმცა რეალურად, ერთგული მეგობრები არ აკლდა. ორ და მრავალგულა მტრების რიცხვს მათი რაოდენობა ცხადია, ვერ გაუტოლდებოდა. მაგრამ ასე არ არის ზოგადად ცხოვრებაში?

ყველა ჩვენგანს მტერი – გაცილებით მეტი გვყავს. მეგობარი – თან იმგვარი, მთელი ცხოვრება ასეთად რომ დაგრჩება, ფეხი ჩუდეცკივით, სულ რამდენიმე გვეძლევა.

მინდოდა ცივი გონებით მემსჯელა პოეტის ბიოგრაფიისა და შემოქმედების ურთიერთმიმართებაზე და მაინც ვერ დავეხსენი ამ სევდიან მოსაგონარს!

ახლიდან ვცდი:

ავტორის ბიოგრაფია მის შემოქმედებასთან ძირითადად სამგვარ დამოკიდებულებას ამჟღავნებს:

1. ავტორი ახდენს საკუთარი ცხოვრებისეული გამოცდილების პოეტურ ტრანსფორმაციას, პოეტიზაციას, მის წაკითხვას სიტყვიერი ხელოვნების ენაზე.

(ამ მიმესისურ, ანუ მიბაძვით მიდგომაში ცხადია, არ გამოირიცხება გამონაგონის ან გამოცდილების სუბიექტური ინტერპრეტირების როლიც).

2. ავტორი ფანტაზიის წყალობით ქმნის ახალ მხატვრულ რეალობას, როგორც სინთეზს, სადაც მონაწილეობს მისი ბიოგრაფიული რეალებიც. თუმცა ამას წარმმართველი როლი არ ეკისრება, ასე ვთქვათ „კადრს მიღ-

ნინო დარბაისელი

მიდან მუშაობს“. წარმმართველი კი პოეტური ფანტაზიაა.

3. ავტორი პრინციპულად გარიდებულია საკუთარი ბიოგრაფიის რაიმე ფორმით დაფიქსირების მცდელობას. იუცხოებს პოეტურ გამონაგონსაც. დისტანცირდება თითქოს არც კი მონაწილეობს საკუთარ პოეტურ ტექსტში (ეს ძალზე უახლოვდება იმას, რასაც ობიექტურ ლირიკას უწოდებენ, თუმცა არ ემთხვევა მას).

შესაძლებელია, ერთი და იგივე ავტორი სხვადასხვა ქმნილებაში სხვადასხვაგვარად ავლენდეს საკუთარი ბიოგრაფიისადმი დამოკიდებულებას. შესაძლოა, სამივე გზას იყენებდეს მონაცვლეობით, შესაძლოა, მხოლოდ ერთს – მუდმივად.

ჩვენს პოეზიაში ამ სამი სახესხვაობიდან დღეს ძირითადად პირველია აქტუალიზებული, განსაკუთრებით უახლეს ახალგაზრდულ პოეზიაში.

მეორე და მესამე შედარებით ძნელი მისაღწევია... თუმცა რამდენიმე კარგი მაგალითი მეგულება.

იმედია, ამ ეტიუდის წამკითხვებიც შემომამველებენ იმ ავტორთა სახელებსა და ნაწარმოებებს, სადაც ბოლო ორი სახესხვაობის მაგალითებია.

რაკი დასაწყისი მინორული გამომივიდა, დასასრულ შევეცდები, რამდენადმე მაჟორული ჟღერადობა შევურიო:

ბესიკ ხარანაული ერთ ლექსში მიმართავს დედას:

ეს შენ დამბადე მე პოეტად

და რა ძნელია,

იმაღ იქცე,

რისთვისაც გაჩნდი, რისთვისაც ხარ ამ ქვეყანაზე

და მართლაც, იმისათვის რომ იყო პოეტი, აუცილებელია, ჯერ დაიბადო პოეტად, მაგრამ ესეც არ კმარა, საჭიროა, პოეტად დაბადებული გაიზარდო კიდეც პოეტად. ანუ იქცე იმად, რადაც დაიბადე.

მთავარი კი მაინც ის არის, რომ ბოლომდე გაძლო პოეტად!

გალაკტიონმა გაძლო!

გაძლო თითქმის სამოცდაათი წელი – 1959 წლის ავბედით, 17 მარტამდე.

მოდის მწერალთა ახალი თაობა

მწერალთა ასოციაცია „ლიტერატურულ კახეთთან“ 2004 წლიდან დაარსდა ახალგაზრდა მწერალთა სექცია.

იგი შეიქმნა კახეთის მწერალთა თავკაცის – ბატონ ფარნა რაინას ინიციატივით, – მიზანი გახლდათ ქართული მწერლობის წინსვლა, ახალი, ნიჭიერი ავტორებით შევსება.

პერიოდულად იმართება ახალგაზრდა შემოქმედთა კონკურსები დევიზით: „პოეტების ახალი თაობა“, „ჩვენ მოვდივართ“. გამარჯვებულები, ჯილდოვდებიან: ოქროს, ვერცხლის, ბრინჯაოს დიპლომებითა და სიგელებით.

დამწყები კალმოსნებიდან, ზოგი, უკვე, ჩამოყალიბდა, როგორც მწერალი: გიორგი ელიზბარაშვილი, ალა დათუკიშვილი, მაკა ლარიბაშვილი, ანი რაინაული, მარიამ დედაბრიშვილი, ქეთევან გუგუშაშვილი, ნათია ბოტკოველი, მიხეილ ხალიჩაშვილი და სხვები, – გამოცემული აქვთ წიგნები...

დიდი ილია ბრძანებდა, რომ მწერლობა ერის წინამძღოლია, ხოლო, აკაკი ასე მიმართავდა ახალგაზრდობას:

„ახალგაზრდებო, ან კი თქვენ, გამოდით, თქვენი ქირიმე!“

მწერლური შემოქმედება, ხომ, მართლაც, ჩვენი ცხოვრების სარკე და განცდაა, ჩვენი ცხოვრების გზამკვლევა.

უპირველეს, ლიტერატურული კონკურსის მი-

ზანია ახალგაზრდა თაობის შემოქმედება დაიხვეწოს, განვითარდეს და მეტი სტიმული მიეცეს, – შემდგომი წინსვლისთვის.

მიმდინარე წლის 21 ნოემბერს თელავის საბავშვო ბიბლიოთეკის დარბაზში გაიმართა ახალგაზრდა კონკურსანტების დაჯილდოება.

უაღრესად საინტერესო და დასამახსოვრებელი სიტყვით მიმართა დამსწრეთ მწერალთა ასოციაცია „ლიტერატურული კახეთის“ თავმჯდომარემ ბატონმა ფარნა რაინამ, – მწერლის დანიშნულებაზე, შემოქმედების მიზანზე. ამასთან ახალი წინსვლა, წარმატებები უსურვა და გამარჯვებულებს გადასცა დამსახურებული ჯილდოები.

ახალგაზრდა მწერალთა სექციის ხელმძღვანელმა, ქალბატონმა ნუნუ ძამუკაშვილმა, ასევე, სიტყვით მიმართა და მიულოცა ღირსშესანიშნავი, საზეიმო დღე.

გამარჯვებულებს საჩუქრად გადაეცათ უფრნალ „ოლეს“ ის ნომერი, რომელშიც დაბეჭდილია მათი შემოქმედება.

დაჯილდოების ცერემონიალის შემდეგ, გაიმართა პოეზიის საღამო და წარმატებულმა კალმოსნებმა წაიკითხეს თავიანთი ნაწარმოებები.

ნუნუ ძამუკაშვილი

მწერალთა ასოციაცია „ლიტერატურული კახეთის“ ახალგაზრდა მწერალთა სექციის ხელმძღვანელი

კონკურსში გამარჯვებულისთვის – თათია გოშაძისთვის ჯილდოს გადაცემისას

7 ნოემბერს, თელავში ერეკლე მეორის დაბადებიდან 303 წლის საიუბილეო თარიღი კულტურული და შემეცნებითი ღონისძიებებით აღინიშნა.

ღონისძიებები მეფის სასახლის კარის ღვთისმშობლის მიძინების ეკლესიიდან დაიწყო, სადაც მეფის სულის მოსახსენიებელი პანაშვიდი ჩატარდა.

მეფის სასახლის საელჩო დარბაზში დამეგობრებული ქალაქების დელეგაციების მიღების ცერემონიალი გაიმართა. თელავის მუნიციპალიტეტის მერმა, ლევან ანდრიაშვილმა სტუმრებს სიტყვით მიმართა და მადლობა გადაუხადა თანამშრომლობისთვის.

ასევე, საელჩო დარბაზში გაიმართა სამეფო ოჯახის მიერ მეფე ერეკლე მეორის სახელობის ორდენით დაჯილდოების ცერემონიალი; წარმოდგენილი იყო „ოქროს საწმისი“.

ღონისძიების ფარგლებში, ბატონის ციხის ეზოში, მოენყო ქართული ჭიდაობა.

თელავის ისტორიული მუზეუმის დროებით საგამოფენო სივრცეში გაიხსნა იარაღის გამოფენა.

ქალაქის ცენტრალური მოედანი კი კულტურულ და შემეცნებით ღონისძიებებს დაეთმო.

